

Szerkesztőség
Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal

„Aradi Közlöny“

Siguranca hivatal

T. F.

Helyben.

Közlöny

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

E L O F I Z E T E S

HELYBEN ÉS VIDEKEN

Éves díj	840 Lej
Fél éves	420 Lej
Havonta	70 Lej

Hirdetések díjazás szerinti:

Megjelenik naponta reggel

Egyes szám ára 4 lej, vasárnap
lej. Buorecstiben 50 banival
több.**HIT AZ ÉLETBEN.**

A „Közlöny“ számára írta: Csécsi Imre.

Ünnepelünk pár napnak könnyítő órái alatt. Természetnek és hitnek kettős szép ünnepen gondolkodhatunk; az élet nehezebb külső oldalától ma elvonatkozva, foglalkozhatunk egyébbel is, nemcsak a kenyér, a fásasztó napi terhek bajaival, melyek gyakran levernek, a csüggedés ölére hajlani kényszerítenek. Jön egy-egy szép óra, mikor szemlét tarthatunk az élet legbensőbb, mindenkit egyformán érdeklő igazságai felett is.

Tudom én, hogy nagyon sokan miként gondolkoznak az életről, különösen a lelki életről. Nem is akarok én vitatkozni sem emberrel, sem megcsontosodott, de nem építő világnézettel; tudom, hogy legszége-nitőbb a gondolat szabadságának tollait tördelni, vagy legalább ezt akarni, mert ugyis hiábavaló gyarló erőlködés ez minden terén az emberi előhaladásnak, — de tényekre, igazságokra egyenesen rámutatni nemcsak szabad, hanem kötelesség is, melynek parancsoló ösztönzését mindenki érezi, ha őszintén akar hódolni egy erőnek, egy hitnek, melyről, mint feltételtől függ egész életünk szépsége, áhitott nyugalma.

Ha rejtély az élet keletkezése és nincs, nem lesz emberi eleme, mely valamikor a jövődő beláthatatlan állomásain a dolgok mélyére tudna hatolni: miért ne lenne és maradna rejtély a tudomány kutatásai előtt a folytatás, mely egyet jelenthet a tökéletesedéssel? És ha eddig, a történet bizonyítása szerint, az emberi élet törzsöke

legszebb, legpompásabb virágait s gyümölcseit az első husvétől máig eltelt idő alatt hajította és hozta: mi okon lehetne kétséges, hogy a jövődő századok, Petőfi szerint „az időnek bércei“ szintén ez egyetlen alapon, a husvéti szent hiten, vagy mondjuk édes sejtelmén nyugodva adhatják majd gyermekeiknek az élet, a munka, a haladás, a tudomány, a boldogság igaz erőit és szépségeit?

Az ember az evangéliumban ismerhetett először igazán magára, rendeltetésére, még pedig miben? A szeretetben, mely egybeköttetésben tartja őt a világgal, a természettel, társaival, a multtal, a jövővet és a mindenség Alkotójával. A szeretet, mint hivatás, mint legfőbb érték halhatatlan. A lélek a szeretetben dicsőül meg: miért higyjünk tehát a halálban, mikor sokkal szebb és igazabb az életben hinni? Az élet valóság, igazság, a halál pedig talán csak egy puszta fogalom, mellyel annyit szeretnének az emberek bizonyítani, ha olyan nehéz és emberfeletti nem lenne ez a meddő törekvés.

Az eligazodást mindenki csak saját lelkének erőiben találhatja meg. Hitet nem ültethetünk át senki lelkébe, de a szunynyadó csirát életre kelthetjük jószágunkkal, meleg szeretetünkkel, az igaz megismeréssel, a hitnek (de nem vakhitnek) csodálatosan átalakító erejével.

Abány szép és igaz gondolat kezdettől fogva megszülemlett: az mind megvan, él és hat ma is és hatni fog örökre az emberek világában. Kincs ez, min-

denkié, eltékozzolhatóan. Ne hidd, hogy sirba tér az eszme, a teremtő gondolat! Hamv elfödi, de ráfuvall a szél s átmelegít óriás világokat... 'Az eszme, a gondolat ime él: és szülője, a lélek nem az életre érdeemes, hanem a halálra, a pusztulás kárhozátára? Én nem tudom ezt vallani és nem tudják milliók meg milliók, nem fogják tudni a jövő kísértő fordulatai között sem.

Célja van az ember életének, (ki tehet róla, ha sokan nem ismerik ezt fel?) célja a családnak, társadalmaknak, az államok életének, a népek testvériségének. Ezer és ezer viszonyok keletkezhetnek az élet nagy forgatagában, de benne minden résznek, még a legkisebbnek is, megvan saját hatása, ereje, eredménye, melynek körétől semmi hatalom és erőfeszítés által el nem vonható, mert ez természete és joga ellen történnek.

A változások próbái néha megrémitik a gyenge lelkeket, pedig éppen arra valók, hogy erőhöz, megismeréshez, abba nem hagyható munkához és így pótolhatatlan értékhez juttassanak bennünket. Isten őrizzen a rendet és békét megbontani akaró ajkak beszédétől. Mintha életet hirdetnének, de mégis a halált szolgálják: mert önző szeretet az övék; nem az a szeretet, melynek hivatása szent: az emberiség haladása, boldogsága, a lelkek testvérisége. Győzhetetlen falanxot kell alkotnunk az új idők álovagjai ellen, nem szabad engedni, hogy elmúlt idők fagyasztó áramlatai

visszatérjenek, hogy a megújulás tavaszi fuvalmát, üde levegőjét megrontsák ártalmunkra. Az éjszakai madár néha napvilágon is előjön, de elkészülhet reá, hogy a szabad fecskék bubos fejét megcsipdesik a merészségeért.

Az élet igaz hitét nem féltethetjük a kutatástól. Sőt ellenkezőleg. Minden további lépés újabb igazságok felderítésével jár. Nem félttem a vallás értékét elkallódástól, mert ami anynyi édes nyugalmat és reményt ad, azt őrizzük gonddal, éber szeretettel s egy világ sem volna nyereség a cseréért!

Ez a hit erőt ad, vigasztal, reményt erősít. Életünk a miénk, azt el nem veheti senki. Hol erre a hatalom? Meg kell találnunk azokat az energiákat, melyek egyenes, nem bujkáló útja minden irányban bölcs megértéshez fog vezetni. De tétlenségben, ijedt dermedtségben maradni: bűn és gyávaság. Hiszen minden az élethez való megvásárolhatóan jogot prédikálja.

Az életről, a lélek életéről azt vallom, amit Sokrates: „eltemethetitek, ha meg tudjátok fogni!“

De hát nem temetésről, hanem feltámadásról szól a Husvét. Hiszünk a „lélek és igazság“ életében. Hiszünk abban, kinek a halálon erőt vett hatalma új fordulatot adott a világnak, új irányt tűzött a haladó embervilág elé s nem tudjuk elgondolni többé az élet legnemesebb feladatainak megismerését Nélküle. Ez e nap igazsága, ez a hit az életben, mely győz a halálon, a kétségen!

Hegedüs Lóránt újból egészséges

Magyarország expénzügyminisztere, akinek tragikus összeroppanása világszerte őszinte részvétet keltett, meggyógyult s megint a politika küzdő porondjára lépett, most nyilatkozik a dunai államok konföderációjáról. — Gazdasági szövetség Románia és Magyarország között

A Közlöny Budapestre küldött munkatársától.

(Budapest, április 11.) A mai magyar politikai életnek kétségtelesen egyik legérdekesebb és legmarkánsabb alakja: Hegedüs Lóránt. A tüneményes karrt megfutott államférfi, akit sok-sok nexus fűzött és talán fűz ma is Aradhoz, a Gyoszi igazgatói állásából a bankvezérszallamon keresztül ült a pénzügyminiszteri székbe. Meg akarta menteni Magyarországot, s ebben a hatalmas, emberfölötti munkában összeroppan, az esztét veszítette el. De még igen friss és emlékeztetés az a megrendítő tragédia, hogy alig kell részletesen visszaidézni s Hegedüs Lórántot ezt a tragikus sorsu magyar államférfiut sem kell bővebben jellemezni, hiszen mindenekelőtt ismeretes, hogy nemcsak egyike a legtisztább, de egyúttal legfinomabb magyar politikusoknak. És Hegedüs Lóránt, akinek pár év előtti tragédiája mindenkit megdöbbentett, immáron teljesen felépült, s megint nagyszabású politikai és publicisztikai működést fejt ki. Felkerestük Hegedüs Lórántot, akitől úgy lehet, még egyszerűs a mai Magyarország vezető államférfia, beszélünk vele. És Hegedüs Lóránt nyilatkozott. A dunai államok konföderációjának nagy-nagy problémájáról beszélt. Ha nem is mindenben írjuk alá fejtegetéseit, mégis szívesen közöljük, mivel azok alkalmas szolgálatnak a kívánatos eszmecsere, mely egyedül hozhatja meg a helyes és kielégítő megoldást.

— A lapokban időről-időre szembeszökő cikkek jelennek meg a dunai konföderációról, az osztrák-magyar monarchiából keletkezett utódállamok gazdasági blokkjáról — mondotta Hegedüs Lóránt. — Főként a nyugati államok sajtója közöl állandóan olyan értesüléseket, hogy a konföderáció megvalósítása küszöbön áll. Mi, akik itten, a Duna mentén élünk, mit sem tapasztalhatunk a konföderáció megvalósulásának előjeleiről. Szerény véleményem szerint tehát csak arról lehet szó, hogy a nagyhatalmak kezdik fokozatosan belátni, miszerint az egész európai kontinens lázbetegséghen szenved és iparkodnak a betegségre orvosságot találni.

— A világháború befejezése és Magyarország összeomlása után a magyar politikai élet vezetői meg voltak győződve arról, hogy az új határok ellenére is a győztesek legalább a gazdasági egységet nem fogják megbolygatni és mindent megtesznek a Kárpátok medencéjének gazdasági együttmaradásáért. Nem magyar ember, hanem Réclus, a nagy francia geologus mondta ki alapvető munkájában, hogy a brit szigeteken kívül Európában csak egyetlen geológiai egység van és pedig a Kárpátok medencéje, vagyis a régi Magyarország. Ettől az eszmétől vezetve magyar politikusok felvetették a Romániával való gazdasági szövetség tervét. Ezt a lehetőséget azonban a román csa-

patoknak Magyarországra való bevonulása megakadályozta. Még világosan emlékszem egy beszélgetésre, amelyet egy antant-diplomatával folytattam erről a témáról. Nyíltan megmondottam neki a következőket: „Uram, ha a román megszálló csapatok magyar politikusokat költtek volna agyon, ezt talán a magyar paraszt elfeledte volna. A románok azonban elhajtották a parasztok teheneit és ezt a paraszt nem felejtje el“.

— Más tudósok és államférfiak a Jugoszláviához való gazdasági közeledésre gondoltak. Tagadhatatlan, hogy osztrák és magyar politikusok az utolsó évtizedekben sok hibát követtek el, egyet azonban nem lehet elvitatni tőlük, tudniillik azt, hogy mindig tapintatosan viselkedtek. Az osztrák köztársaság publikációiból és Tisza István grófnak neanrégiben nyilvánosságra került levelezéséből történelmi tényként megállapítható, hogy a magyar kormány erélyesen ellenezte a szerb hadüzenetet és Tisza egy hónapig küzdött, a míg az eseményok legyűrtek őt is. Másra is utalhatok. Éppen a világháború vége felé voltak folyamatban a pénzügyi tárgyalások az akkori Magyarország és Horvátország-Szlavónia között. Az illetékes bizottságnak én voltam az előadója. Abban a pillanatban, amikor a negyven horvát képviselő Budapestben ünnepélyesen nyilatkozta, hogy többé nem vesz részt az országgyűlés munkájában és elszakad Magyarországtól, egyetlen magyar politikus sem emelt szót a horvátok önkényes határozatával szemben, hanem mindenki elfogadta, mint a horvátok vétumát. A harmadik bizonyítékot ennek az esztendőnek eseményei hozták. A magyar politikusok nem avatkoztak be Radics szeparatista és köztársasági mozgalmaiba, nem igyekeztek ebből előnyt húzni, mi-

vel tudják, hogy a gazdasági közeledést csakis a budapesti és belgrádi kormányok megállapodásai hozhatják. Mindezeknek a jelenségeknek ellenére mostanáig szomszédaink részéről a legkisebb jelet sem látom erre a közeledésre. Röviddel ezelőtt a legnagyobb magyar régénvirónak, Jókai Mórnak centenáriumát ünnepeltük. Mint Jókai rokonának, engedtessek meg nekem, hogy beiebledem magamat az ő képzeletvilágába. Számos modern geologus elmélete szerint a Hold, a Föld eme hű követője úgy keletkezett, hogy a Földnek azon részéből ahol mostan a Csendes-Oceán terül el, egy hatalmas terület kiugrott a világűrbe és azóta önálló testként a Föld körül forog. Ugyanezen elmélet bizonyítja azt is, hogy evvel az elszakadással magyarázható az a körülmény, hogy a Csendes-oceánban szigetek eltűnnek és kiemelkednek. Evvel magyarázzák a japán földrendéseket és a chilei vulkanikus katasztrófákat. Nos, miként a Földnek a Hold, úgy hiányzik egész Európának a Kárpátok medencéjének gazdasági egysége. Innen a gazdasági vulkanikus kitörések és a sulvoe gazdasági sebek, amelyeket nemcsak Magyarország, de a többi utódállamok is éreznek. Tovább is fűzhetem ezt a líasonlatot. Az asztromosok szerint az emberiség mindig csak az egyik felét látja a Holdnak. A másik felét azonban még egyetlen ember sem látta. Azt hiszem, hogy úgy Magyarország, mint a többi utódállamok hasonló viszonyban állnak a Népszövetséggel. Eddig csak a Népszövetség kontrollját láttuk, azonban kibékítő, újjáépítő tevékenységét nem tapasztaltuk. Ha ennek időpontja elérkezik, úgy beszélni lehet az utódállamok gazdasági föderációjáról. Addig azonban minden diskusszió korai.

TARCA

A boldogság tudománya

Egy új tudomány. Optimizmus és pesszimizmus. Jean Finot tanításai.

Írta: Dr. Gabos Jenő.

„Miként lehetünk boldogok?“ Van-e ember, kit e kérdés nem érdekel. Aktuális probléma volt mindig, mióta a Föld gondolkodó embert hord hálán; az ősember csak épp úgy igyekezett magának könnyebb helyzetet teremteni, mint a későbbi korok szülőtte. E tekintetben nincs különbség ember és ember között. Innen indultak ki a társadalmi különbséget is, mert minden ember arra törekedett, hogy boldogságát szépszerével vagy erőszakkal, de mindenképpen, még embertársai kihatolásával és elnyomásával is kivívja. A boldogság utáni vágyakozás minden idők emberének gondolatát lekötötte, de a boldogság keresése talán sohasem volt oly határozott és erőteljes, mint a világ háború befejezése utáni években. A nagy háború lesújtotta az embert; nehéz önmagának feltalálása, késik a nyugodt öntudat visszatérése, elveszett a bizalom, csökkent a hit, elenyészett a remény. A lovertség, a kétségbeesés érzése általános; s ebben a nyomott hangulatban, ebben a szomorú helyzetben joggal felvethető a kérdés: „vajon boldogságra van-e teremtve az ember, vagy boldogtalanság-e végezet? A vá-

lasz határozatlan és nagyon különböző. Az ember ösztönszerűleg keresi az utat és módot a boldogsághoz. Minden új nap csak újabb bajokat, nehézségeket és megpróbáltatásokat hoz számára. Jobbra figyel, balra néz, keres-kutat fáradhatatlanul, de eredmény nélkül. Elvitathatatlan tény, hogy a mai kor embere szerencsétlennek érzi magát. A mai emberiség pesszimista és ez életfelfogás előidézésében nagy része van a filozófiának és irodalomnak egyaránt.

Ha egy röpke pillantást vetünk a világirodalomra, csodálkozással kell megállapítanunk azt, hogy az írók többsége pesszimista. Már a görögöknél látjuk ezt. Homeros szerint: „a földön élő és mozgó lények közül az ember a legsajnálatraméltóbb.“ A három legnagyobb görög tragédiáról, Aischylos, Sophokles és Euripides egymást szárnyalja túl a borús gondolatok keltésében. Plutarchos azt írja: „Az élet büntetés s az ember legnagyobb szerencsétlensége, hogy született.“ A rómalaknál hasonló életfelfogást találunk. Oivasuk el például, mit ír Plinius vagy Marcus Aurelius az emberről. Seneca azonban még ezeken is tútesz; szerinte: „a társadalom a vadállatok társaságához hasonlít; a férj el akarja pusztítani feleségét, ez összeesküszik férje ellen, a fiu alig várja apja halálát, az anyósok mérgekeveréssel vannak elfoglalva...“ A buddhizmus a pesszimizmus vallása. Tagadja a teremtő elvet és elítéli az életet. A legfőbb jó az élet megsemmisülése, a Nirvána. A lét fájdalom, a nemlét gyönyör. Olvassuk Buddha ta-

nitását és gondolkodjunk felette: „A születés fájdalom, az öregség fájdalom, a betegség fájdalom, a halál fájdalom, az egyesülés azzal, kit nem szeretünk, fájdalom, az elválás attól, akit szeretünk, fájdalom és nem érni el vágyainkat, az is fájdalom.“ Mint a porlycsapások, oly keményen koppannak e jelentős szavak. Gondolkodjunk felette! Vajjon nem tanít igazat Buddha? A brahmanizmus a világot és az életet „sajnálatraméltó véletlennek tekinti.“ Az uikori és az egész modern filozófia és irodalom tul- tenez a pesszimizmustól. Voltaire azt mondja: „A boldogság csak álom és a fájdalom valódi.“ Diderot szerint „csak fájdalomban és könnyek közt létezőnk.“ A francia költők közül Baudelaire és Musset, Lamartine és de Vigny, a filozófusok közül Renan és főleg Taine, a regényírók közül Flaubert, Maupassant és Zola, valamennyien a pesszimizmus hirdetői.

A XIX. század második felében, különösen az 1870-1 veszett háború után a pesszimizmus valóságos ragályként fogta meg a francia lelket. A nép vig-sága, derült kedélye eltűnt és a társadalmi élet alaptónusa a borongós kedélyállapot lett. Ilyen körülmények között nem csodálkozhatunk azon, hogy a francia írók és filozófusok ugyszólván felitták lelkükbe a nép lehangoltságát és műveikben a legsötétebb pesszimizmus képviselőivé váltak. A derűs és mosolygó Anatole France csak külsőleg mutatja a jókedvet. Belül buzog benne a fájdalom, a kétségbeesés az ember sorsa felett. Az emberiség történetét há-

rom szóban lehet összefoglalni, mondja „Coignard abbé véleménye“ című művében: „Születtek, szenvedtek és meghaltak.“ De Franciaország nem az ezvedű, ahol a XIX. század végén a pesszimizmus elharapódzott. „E kór“ — mondja Sedley, — „most a civilizáció nyomában jár és pusztít az államokban, hármilyen azok lakosságának fajt eredete vagy kormányrendszere.“

Végig tanulmányozhatjuk most már valamennyi nemzet irodalmát és filozófiáját, mindgyiknél megtaláljuk a pesszimizmista világtérfogás tipikus képviselőit. A németeknél Schopenhauer, Hartmann és Heine, az angoloknál Byron, az olaszoknál Leopardi a pesszimizmus legismertebb hirdetői. Az orosz irodalom egész alapszínzete pesszimizmista. Puskin, Lermontov, Tolsztoj és Dosztojevskij, valamennyien e kategóriába tartoznak. Az északi népek irodalma, a svéd, norvég és dán, mind borongós hangulatu; ezt megállapíthatjuk már akkor is, ha csak a legismertebb írókat: Ibsent és Strindberget említjük meg:

A pesszimizmista életnézetet valló írókkal szemben az optimisták száma kissé kevesebb van. Szívesen olvassuk műveiket, mert valami vigasztalót, megnyugtatót keresünk azokban. Különös vonzerőt azonban főleg azok a könyvek gyakorolnak roánk, melyek azt a nagyon súlyos feladatot vették magukra, hogy megismertessék a szenvedő emberiséggel, miben találhatja fel boldogságát. Mecsnikov „Optimista világ-nézet“ e és Lubbock „Az élet örömei“ című munkája már korábban megkísé-

Golgotha.

Haja csigákba omlott és az ügyekért verte. Arcának színe hasonlatos volt az érett buzamag színéhez. Harminchárom esztendő volt. A legszebb férfi a négy tartományban és a legbölcsebb Kelet azuros kék ege alatt.

Nevetni sohasem látták. Sirni nagyon sokszor. Miért sirt? Mit siratott? Minden panasz és jaj neki fájt. Minden bilincs őt szorította. Minden, ami bűn, őt szomorította.

Lelkek simogatója volt. Szentenciák mondogatója, igék hirdetője, betegek gyógyítatója, a szeretet aranyláncának kovácsa. Átfogni a vizeket és földet és egymáshoz szorítani a piros emberszíveket. Ezt akarta.

Lába alatt a föld, feje fölött az ég ujjongva ujjongott. Tavasz volt. Kapunyitás, Fényes, fűszeres, csókos, illatos tavaszborulás. És ő elindult meghalni...

Pán az erdők csintalankedvű gazdája bábész szemmel látta, hogy a fehér köntösű előtt pirosabb lesz a gránátvirág, kékebb a jácint, fehérebb a lilium, zöldebb a mustárfa levele, mézebb a tujabokrok ezer rügybimbója. Az erdőszélen lépései alatt csilingelni kezdett millió gyöngyvirágharang.

És a ragyogó vasárnap tavaszi nász indulójából a Názáreti halotti gyászmuзикája lett.

Mint köpüben a méhraj zibongott Jeruzsálem népe. A kék hegyeken tülről már közelgett az ünnep. Hatszor nyugszik a nap és husvét ünnepére szólalnak meg az ezüst harsonák.

És ő elindult meghalni...

Meghalni akkor, amikor köntösén ezrek csókja égtek. Amikor szava manna volt a népek, égből hullott drága eledel. Neve áldott százszor, ezerszer.

A tizenkettő élen bevonult Jeruzsálembe. Hozsánna Dávid fiának — hangzott az örömköltés. A Hozsánnába belemegtek a bátyatornyok, a főpapok palotái, az irástudók háza. Pálmaleveleket, tamariskuságakat szórtak utáiba.

telte e feladat megoldását. Az optimista filozófiának legnépszerűbb képviselője azonban Jean Finot, ki „A boldogság tudománya” című könyvében azt tanítja, hogy csak akarnunk kell és a boldogságot megtaláljuk. Ennek az akarásnak utójával, módjával és eszközeivel ismeret meg az új tudomány, melyet Finot a boldogság tudományának nevez. Elérkezett az ideje, — hirdeti, — hogy revideáljuk eszméinket a boldogságról. — Nagyságunk feltételezi nyomorúságainkat is. De ezek a nyomorúságok nem alkotják az életet. A boldogság tudománya vállalkozik a nagy feladatra: begazolni, hogy az emberi boldogság lehetséges. „A boldogság önmagunkban van”, hirdeti Finot. Teljesen önmagunktól függ, vajon boldogoknak érezzük-e magunkat vagy sem. Ez állítását a következő okoskodással igyekszik bizonyítani: „Ha végigéltük az élet egynemely viharait és gondolkozni kezdünk fontosságukon, meglepődve ismerjük el jelentéktelenségüket. A legmélyebb erkölcsi szenvedések is elhalványulnak az elmélkedés világosságá mellett. Épp így vagyunk életünk nagy drámáival. Közvetlen hatásuk alatt még öntudatunkat is elveszítjük. Az okozott sebek gyógyíthatatlanoknak látszanak és azt hiszjük, hogy életünk tönkre van téve. S néhány napi megpróbáltatás után csodálkozással kell megállapítanunk, érzelmeink mennyire megváltoztak. Eltűnt a szenvedés, elmúlt a fájdalom. Ez a megállapítás tehát arról győz meg, hogy szenvedésünk forrása önmagunkban van.” Ebből a megállapításból azután azt a következtetést vonja le, hogy, mi-

Lelkek örömlánása, szívek dobogása, a tavasz minden virága az övé volt.

Krisztus magányos, bánatos vágygyal tekintett nyugat felé. A nyugati

kapun túl a színes, fangos tavaszi világban szennyesszürkén kopár sziklával ott emelkedett a Golgota hegye.
Bakos Ákos.

Mindenért kárpótol Arad nyara

A külföldi fürdő helyett epedőn csábit a hullámos Maros. — Szenzációs szórakozásokat ígér a nyári Arad. — Hogyan készül Aradváros a nyárra.

Bekonferálok a nyarat, amely ragyogóan szép tavasz után fog beköszönteni és éppen ezért a legszebb reményekkel biztat. Szép nyarat kapunk, feltéve, hogy az időjárás szeszélyei nem fogják megcáfolni a mi jóslásainkat és a meteorologusok előzetes jelentéseit. A szép nyár most már igazán elkélne az elmúlt szeszélyesen rendetlen nyarak után. Tekintettel valutánkra, az idegen valutákra, az utazási nehézségekre, a gazdasági viszonyokra, a vizumkörülményekre és még ezer más körülményre, az aradiak jó része azt hiszem itthon fog nyaralni. Lassanként azonban éppen a kényszerítő körülmények következtében rá is jön mindenki, hogy nincs is szükség arra hogy a lejeket külföldön költsek el, mert Aradon éppen olyan kellemesen lehet szórakozni és fürdőzni, mint az olasz tengerparton vagy a francia Rivierán. Abbazia, Sheveningen és Donastrandbad—Klosterneuburg sem érik meg azt az anyagi differenciát és azt a sok kellemetlenséget, a melyekbe kerül az odajutás és az ezeken a helyeken eltöltött néhány hónap vagy csak hét is.

Lassanként Arad ugvis, ha nem is tengeri, de folyami fürdővé fog átalakulni. Nyáron minden a Maros partja felé gravitál, de minden tulás nélkül meg is állapíthatjuk, hogy egész Románia

egyetlen városa sem fekszik olyan kedvező körülmények között, folyó mellett, mint Arad. A kolozsvári Szamos, a nagyváradai Körös, a temesvári Béga vagy akár régi királyságbeli városok mellett elhaladó Duna fürdőzései és egyéb szempontokból sem jelent olyan kellemes értéket, mint az aradi Maros. Nemesak fürdők keletkeztek ezen a nagy-szerű folyón, hanem a partját is kitünően kihasználták. A Marosparti mozinak alig van párja valahol, nemkülönben világvárosi szórakozóhely a mozi mellett levő bár. A Maros parthoz számít még a parkban levő kiosk, amely szintén megállná a helyét akár melyik külföldi és méregdrága fürdőhelyen is. Utóljára hagyjuk a strandokat, a csónakegyesületek kikötőt. Mindenütt serényen folyik a munka és Arad közönsége meg fogja találni azt, amit azt hitt, hogy elveszített akkor, amikor az első akadályok tornyosultak a külföldi fürdőzés elé.

Kezdjük talán az aradi nyári szórakozóhelyei közül a sort a Neptun-stranddal, amelyet a legnagyobb tömeg látogat. Vass Bar na városi mérnök, a fürdő vezetője már hetekkel ezelőtt megkezdte a munkálatokat és husvét után néhány nappal már teljesen felszerelten fogja várni a fürdőni vágyókat. Nyitás azonban valószínűleg csak május közepén lesz, miután május közepéig csak Csutina, a téli uszójának számára megfelelő a víz hőmérséklete. A város új befektetéseket nem eszközölt, ellenben a fürdő régi, már minden tekintetben bevált felszerelésével fogja kielégíteni a fürdő látogatóit. A bérletjegyzés hatalmas tempóban folyik, és a fürdő megnyitásának napján aligha lesz abban a helyzetben a fürdő vezetősége, hogy még további bérletjegyeket is adjon ki. A város különben nem drágitott, megtartja a múlt esztendei árnyát.

A katonai strandfürdőben óriási energiával folyik a munka. A fürdőigazgatóság olyan nagy tervek megvalósítására készül, amely ezt a fürdőt a legtökéletesebb szórakozóhelyek közé emeli és egészségügyi, valamint sportszempontokból is igazán világfürdői értéket fog képviselni. A már eddig is nagyszerűen parkirozott fürdőtelepet újabb parkirozással fogják szemnek még tetszetősebbé tenni. A kabinok mögött valóságos kis sporttelepet szándékoznak létesíteni. Tennis pályát építenek, ahol strandkosztümben lehet hódolni ennek a nagyszerű és elegáns sportnak. Kuglipálya is készül és a tornateret új tornaszerekkel szerelik fel. Az építkezések is megindultak, amelyek első kész eredménye a kitünően megoldott betonlépcső, amely a kompözkedést teszi simán lebonnyolhatóvá. Tervbevette különben a fürdőigazgatóság azt is, hogy szá-

mos esti vízfürdőpályát fog rendezni, amelyeken nagy csónakpartok fognak felvonulni. A vasárnapokat és az ünnepeket a katonazene hangjai fogják még kellemesé tenni. A büffében pedig minden nap lesz cigányzene. Az igazgatóság, amint látható, fáradságtalanul törekszik arra hogy Arad fürdőéletét a legnívósabbé kifejléssze. Rengetegen jelentkeztek már eddig is bérletért és az igazgatóság az igényeket már alig tudja kielégíteni.

A Marosparti Mozi, ez a 2000 személyt befogadó kellemes szórakozóhely új kezekbe került. Egy új érdekltség vette át, a mely új művezető igazgatójával a legszebb és legnívósabb műsort ígéri. A mozi háta mögött van a bárhelyiség, amely tavaly még árván és üresen állott, de idén ez is megnyílik. Már a mozielőadás alatt is nagyszerűen lehet vacsorázni a bár büfféjéből. A mozielőadás után fog kezdődni azonban itt az igazi élet, amikor a jazz band-zenekar is megkezd működését. A páholyokat intim szeparékká akarják varázsolni, mert körülfuttatják futónövényekkel és így azok teljesen zárt helyek lesznek. A mozi közönsége bizonyosan itt fogja folytatni moziban megkezdett szórakozását, de a marosparti korzó közönségéből is sokan fognak ide betévedni.

A park-kiosk új kezekbe került. Kurtákék, a Központi étterem és bár volt bérleti vették át Karácsonyiéktől. Ők is ujszerű dolgokkal fogják meglepni a közönséget. A renoválásokat már megkezdtek. Új zenekart állítanak be, amellyel folynak még a tárgyalások, de már bizonyos, hogy egy kitünő, szalonzenekar fog megszólalni, éppen egy operamelódiákat, mint shymany-muzsikát. A zenekar tagjai között azonban cigányzenészek is lesznek arra való tekintettel, hogy akadnak néha vendégek, akik cigánnyal akarnak mulatni. Ilyen esetekben azután a zenekar cigánytagjai különválnak és a mulatótársaságokat fogják szórakoztatni. Szándékuk az új bérloknak, hogy a kiosk erkélyét is megnyitják, a mely szintén kitünően alkalmas arra, hogy külön mulatótársaságok gyűljenek ott össze. A bár tekintetében még nem határoztak. Lehet, hogy csendes bár lesz, de lehet az is, hogy műsort hoznak oda.

A Hellas Sport-Club most építi új klubházát, amely a Marosnak a vári hídon tül részén is jelentőséget ad, már vízrebocsájtották a motorcsónakok kikötőházát és ugyancsak serény munkálatok folynak a Hajós-Egyesület és Maros-evezősök csónakházainak környékén, hogy Arad vízisportját és nyarat minél vonzóbbá és kellemesebbé tegyék. Végeredményképen megállapítható, hogy akármilyen okok következtében, de sokan itt hon maradnak és nagyon kellemesen tölthetik el napjukat ebben a marosparti városban. Kimennek a Maros partjára és a Maros az elmaradt külföldi fürdözésekért, utazásokért, mindenért kárpótlás: fog nyujtani. (—h—n)

vel a boldogság és a szerencsétlenség nem más, mint saját érzékenységünk gyümölcse, az érzékenység viszont lelkületünknek egy része, tehát mi magunk leszünk boldogságunknak és szerencsétlenségünknek megteremtői. A külső körülményeket nehéz legyőzni, változtassuk meg a belsőt. „Nehéz palotákhoz, szolgákhoz, milliókhoz jutni, de nem nehéz elüzni lelkünkben ezt a vágyat.” A boldogság legnagyobb akadályozója az irigység, de nem a fájdalom, mintahogy azt a pesszimisták hirdetik. A félkegyelműek, hülyék és az örültek egy bizonyos csoportja érzéketlen a fájdalom iránt. Vajon boldogok-e? A fájdalom nem akadály a boldogságnak. Példa: az anyaság. A gazdagság nem jelenti a boldogságot. Ma már nem mi vagyunk a pénz urai. A pénz a mi urunk. Már ez egymagában kizárja a boldogságot. Jótétemények gyakorlása, családi élet, barátság, hazaszeretet, az emberek nagy szolidaritása, a munka, a könyv, a természet szépségei, a hit, az önmagunkban való elmerülés azok a források, melyekből Jean Finot szerint az igaz boldogság ered.

Ha szembeállítjuk a két világnézetet, kimondhatjuk saját megállapításunkat is: értelmünk a pesszimista, érzelmiünk az optimista életfelfogás felé vonz. „Érzelmek vezetik a világot”, mondja Spenser, hallgassunk tehát e kérdésben mi is érzelmeinkre és fogadjuk meg Lubbock tanácsát: „Legyünk jókedvűek, üzzük el a buskomorságot és tartsuk mindig szem előtt e szavakat: „Magunkon áll, hogy akár palotává, akár börtönné változassuk át ezt a világot.”

Hat halott örzi a Tisza-kuriát.

lik a geszti sírboliban nyugoszik. Halott Tiszák méltó örökösö.

(Geszti, április 11.) Finoman sít a lágy áprilisi nap Geszt községre, a frissen szántott fekete földekre, a tornyos Tisza-kuriára és az aranyos sugarak oda tiznek a református temetőben fehérülő Tisza-sírboltra is. Ha a szél egy kicsé meglebbenti a temető körüli fákat, nyomban sugás-bugás támad, beszélnek a régi fák a Kegyelmes urról, a Nagyasszonyról, aki a legfrissebb lakója a sírboltnak, meg a korán elhunyt fiatal urról. Néhanéha beszéd közben a tölgyek és fűzfák pár pillanatra megemlékeznek Kálmán urról, a „generálisról” is, mert a fák öregek, talán emlékeznek arra az időre is, amikor Tisza Kálmán, a legnagyobb magyar miniszterelnök még mint Kálmánka szaladgált a parkban és játszott a geszti feketeszemű magyar paraszttal.

Ma már hat lakója van a geszti szomorú kriptának. Itt nyugszik Tisza Kálmán, korának legnagyobb magyarja, aki olyan nagyon szerette a fajtát és akít olyan nagyon félreismertek. Egyszerű fehér márványtábla, rajta pár soros felirat hirdeti csak, hogy ki pihen a csendes kriptá egyik fülkéjében. A Tiszák nem voltak hivalkodók és így van az, hogy csak pár keresetlen márványbavészt sor adja tudtal a kíváncsinnak, aki érdemesnek tartja megállni pár percre egy sír előtt, hogy ott Magyarország egyik legragyogóbb koponyája, a híres Tisza Kálmán miniszterelnök alussza örök álmját. Istennor, ha ugy leomlana a fehér márványtábla és a „generális” egy rövid félóra kiséstálna világháborújárta, forradalomdulta, Trianontépdeste hazájába, nyomban rohanna vissza a sötét kriptába. Az ő Magyarországa másmilyen volt. Mellette pihen élete párja, született Degenfeld-Schomburg Iona grófnőt, az egykori kegyelmes asszony. Ma már ő is örökre elcsendesedett és neki is szép aitatódalt duruzsolnak a szomorú fűzek és a komor tölgyek.

Van még több lakó is. A véres szívvel és nagy bánattal sírba tett gróf Tisza István, aki mindenkinél jobban szerette fajtát, hazáját és a kinek mégis magyarok küldtek go lyót testébe. Véres, bánatos, őszirózsás októberen szünt meg verni a legsajgóbb magyar szív. És Tisza István, aki olyan nagy humanista volt és akít most rehabilitált az öreg Európa, bebizonyítva róla, hogy nem akarta, sőt ellenezte a háborút, némán, mozdulatlanul fekszik atyja mellett, nem érthette meg egy egész világ rehabilitálását. Egy egész nemzet zarándokol sírjához és odaadna mindent, csak hogy feltámassza a mozdulatlan-ságból nagy fiát, de a nagy ember nem mozdulhat, — nem enged október. Ki tudja, ki láthat bele az örök titokba, lehet, hogy talán a halálban megelégedett, boldog, hisz ő csak a magyar reneszánszot látta meg, ő csak vidám nevetést hallott a magyar szájakról azon az őszirózsás reggelen, a rettenetes ébredést, a magyar szemből folyó nagy-nagy könnyáradatot már nem kellett megélnie. Talán jobb is így neki.

Még van három lakó. Ifjabb Tisza István, akít gyilkos betegség szakított ki az életből és aki alig élt, máris meghalt. Elvitte a legszomorúbb magyar esztendő gyilkos, mérges levegője. Kivitték apja és nagyapja mellé, — a miniszterelnökök mellé. Komolyszavú protestáns papok mondtak si ratót fölötte, azután bezárták a geszti Tisza-kriptát utána. Még van egy csendes lakó, a fiatal Tisza Paula grófkisasszony, István leánya, akít nem is kellett négylovas kocsin kivinni a sírbolthoz. Fiatal volt, amikor jött érte a kaszás, kicsiny koporsóit egy ember is elvitte volna. A legfrissebb lakó a sírni nem tudó Nagyasszony. István gróf mártírozvegye. Nem tudott sírni, pedig ott volt a szívében a magyarság egész fájdalma. Ő csak nézni tudott Komoly, nagy fekete szemével. Nézte, amikor október végzett férjével és akkor is csak némán nézett, amikor egyetlen fiát elrabolta a rettenetes véres-vörös 1919. Most együtt vannak apa, anya, fiu. És künn szántják a fekete geszti földet és csirázik

az elvetett mag és susognak a temető fűzfái.

Az ősi kastély most elcsendesedett. Jöszákgormányzó, cseléd, gazdatiszt jár csak nagynéha a termekben. Az új kastélyur, a nagy István unokája, a tízéves Kálmán/még tanul a budapesti gimnáziumban. Magas homloka van, meg mélyenfekvő fekete szemei, intelligens, okos az arca, kikristályosodottan nemesek a vonásai. Akik látták, azt mondják, hogy igazi Tisza, típusa a lángeszű Tiszáknak. Akik hallották a tízéves gyermek értelmes és nyugodt beszédét, azt mondják, hogy ha megnő, ő lesz Magyarország új Tiszája, aki megmutathatja majd az új utat, amelyen hazájának haladnia kell. Néhanéha lejön a tíz esztendő gróf Tisza Kálmán az ősi kastélyba a néma apához, nagyapához és dédmagyapához. Lejön, hogy beszéljenek hozzá a kastély ősi vastag falai, a fehérülő sírholt, a fekete geszti ugar, a szomorú fűzek. Lejön, mert a szíve mesélt vágyik, multak gyönyörű meséire...

A kegyelmes asszony a gyermekeivel játszik.

Az egyszerű román fiúból Magyarország pénzügyminisztere lett. — Látogatás Bud Jánosnál. — Beszélgetés a miniszter feleségével, aki élete első interjúját adta a Közlönynek.

— A Közlöny kiküldött munkatársától. —

(Budapest, április 11.) A magyar kormánynak ma kétségteletlenül egyik legérdekesebb alakja Bud János pénzügyminiszter. Nem születés, nem történelmi név juttatta a miniszteri tárcába, abba a pozícióba, amely a nagy tömegek előtt ellenszenves, de a melyiől egy ország gazdasági megújodása függ. Bud János egyszerű polgárember, aki végig járta a miniszteri tisztviselő ranglétráját, eljutott a miniszteri osztálytanácsosi ranghoz, egyetemi nyilvános rk. tanár, majd három év előtt közlelmezési miniszter, most pedig pénzügyminiszter. Azt nagyon kevesen tudják, hogy Bud János román ember. Máramaros-megyében született egy kis faluban 1880-ban egyszerű román szülőktől, állami szolgálatba lépett és mint pénzügyminiszteri segédtitkár vetette meg mai karrierjének alapját. És még ma is, mint magyar pénzügyminiszter, megmaradt görög keletinek, nem változtatta meg román hangzásu nevét sem.

Künn lakik Pesten az Orczy-ut sarkán, egyszerű kis villában, a mit még a felesége, Földváry Imre leánya hozott hozományul a miniszteri segédtitkárnak. A jó emberek derüs, kellemes otthona a kis Orczy-uti villa. A szalonban sárgásbarna bőrgarnitúra, a falakon néhány tájkép kevésbé ismert festőktől, a sarokban szárnyasajtós könyvszekrény, a tetején rengeteg tudományos könyv és a Statisztikai Hivatal évkönyvei. A lakás semmit sem változott

azóta, amikor berekedtek. Bud János a pénzügyminiszter, nem rendeztette be újból, ő a takarékoskosságot saját magára is értelmezi.

Amikor bekopogtattam az Orczy-uti kis polgári villába, csak a kegyelmes asszonyt találtam oda haza. Bájos szöke asszony, kissé elfogódott; látszik, hogy élete első interjúja.

— Igazán csak a gyermekeimnek élek — mondja — mert a miniszterség teljesen elrabolja a férjemet. Valósággal haragszom erre az állásra, amelynek vannak ugyan kedves és kellemes oldalai, de végeredményben mégis csak megbocsáthatatlan. Szerencse, hogy itt vannak a gyermekeim — folytatja mosolyogva, boldogan — legalább ők kárpótolnak az uramért némileg.

Három gyönyörű gyermek simul az anyjához. Felfigyelnek annak minden szavára. A legidősebb már negyedik gimnáziumba

jár és komoly és megfontolt, mint egy felnőtt. Ez teljesen az anyja fia.

— Minden szabad időmet velük töltöm és amikor itt vagyok elfoglalva, elnézem őket, ahogy játszanak, tanulnak és kalimpálnak a zongorán.

— A férjem állása bizony ránt is hárt társadalmi kötelezettségeket. Alig mulik el hét, hogy meg ne kellene jelennem valahol hivatalosan. Védnöke vagyok az egyetemi hallgatók menzájának, a legutóbb a tisztviselőtelepen is alakult egy kaszinó, itt is felkérték a védnökségre, persze mindez bizonyos elfoglaltsággal, közreműködéssel jár.

— Prdeklődik-e kegyelmes asszony pénzügyi és gazdasági problémák iránt és szoktak-e itthon beszélgetni a miniszter urral. Készülő törvényekről, rendeletekről, országgra szóló pénzügyi intézkedésekről — kérdezem és az excellenciás asszony azonnal válaszol:

— Minden érdekli, am a férjemmel valamilyen vonatkozásban kapcsolatban van. Pénzügyi problémák is. Szeretném, ha sikerülne az uramnak egy jobb jövő kibontakozását már előbb megalapozni.

— Passzibim? Nem igen vanak. Csak a gyermekeim. Szerettem a zenét, a komvill operákat, Puccinit, Verdit. A színházba járok, ez a fő szórakozásom. Fogadónapjaimon felkeresnek rékedves barátaink: Térfyek, Ghyczy Miklósék, Vértessvék, Tomayék, Petriék, Borszék professzor családja és még mások. Ezekkel jókedvűen, hangosan eltarokkozunk.

— Milyen érzésekkel töltik ő excellenciás asszonyomat férje urának sorozatos miniszteri kinevezései?

Ebben a pillanatban belép a miniszter, elkapja a szót és magy válaszol rá:

— Az volt az igazi karriér, amikor még a régi jó békevilágban harminchét éves koromban miniszteri tanácsos lettem... Akkor még holdog, szép idők jártak. Akkor még magam ásiattam fel kis kertemet... egyetemi tanárkoromban...

Most már meg lehet érteni, hogy a takaros kis ház ajtaját miért maradt még mindig ott a régi szép időkből való címtáblácska: „Dr. Bud János miniszteri tanácsos, egyetemi nyilvános rk. tanár.” A becsületes munka, a tehetség és kiválóság első nagy diadalának szimbóluma.

A kegyelmes asszony saját maga kísér az ajtóhoz. Inasnak, lakájnak nyoma sincsen. Szívélyesen, igazi polgári módra elbucsu zik. Mintha nem is lenne excellenciás asszony, mintha még mindig miniszteri segédtitkárné lenne. Az ajtó becsukódik és Bud János pénzügyminiszterné megy be játszani a gyermekeihez. Neki ez a legnagyobb passziója...

És megsuhintja kaszáját a halál.

Újból feltámadt a divatja a kokainnak, a morfiumnak. — Mindjobban szaporodik a száma, akik eljegyzik magukat a fehér halálnak.

Akik életükkel fizetnek a muló gyönyörűségért.

(Arad, április 11.) Az orvost pontosan fél egykor verték fel és hívták a beteghez. A beteg görcsökből fetrengett az ágyon, arca minduntalan megrándult, szemei idegesen hunyorgattak, folyton beszélt, — szinte gyors egymásutánban, megállás nélkül lökte ki szájából a szavakat. Az orvos ránézett és csak ennyit mondott: *kokain*. Unottan mondta ezt a szót és utána elhallgatott. Az ablakot kinyitották, friss levegő tolt be, — orvos, beteg, aggódó családtagok úgy érezték, hogy távoli nyugati rettenetes hullámverések egy halkuló, elgyengülő kilengése ide is elhatolt. Az orvos amylnitribeléléget alkalmazott, majd utána altatószert és eltávozott. A kapuban még megcsóválta a fejét s halkán mondotta magának: *kokain*... Az orvost másodszor pontosan háromnegyed háromkor verték fel és beteghez hívták. Viaszarcu nő feküdt az ágyon, száján sárga hab, szemei kifejezéstelenül bámultak bele a vilánykörtébe. Kétten fogták le, mert őrjögött, tört-zuzott, ordított. Az orvos ránézett és csak ennyit mondott: *morfiom*. Itt is kinyitotta az ablakot és itt is úgy érezte, hogy távoli metropolisok dögletes tüze hatol be ebbe a messzeeső csöndes polgári lakásba. Kívette táskájából a kis pravartot, letörte a steril-ampulla livegfejét és befecskendezte a morfiomot a betegnek. Ez megkönnyebbült, arcára fizikai jólét rajlott a mérge. Az orvos összekapolt, távozott és a kapuban még megcsóválta a fejét, miközben csöndesen mondotta: *morfiom*...

1915 : vörös halál, 1925 : fehér halál.

Tudósok, humanisták, egyházatyák és publicisták egyöntetilen szomorúan állapítják meg, hogy a háború rettenetesen demoralizálta az emberiséget. A négy éves vérzivatarból egy testileg és lelkileg beteg emberiség került haza. És itthon talált szegénységet, nyomort, bánatot, jajt, erkölcstelenséget, kegyetlenséget, forradalmat, politikai eltolódást, Triar

nont, St. Germain, Versailles és új országhatárokat. Munkát, békét, nyugalmat és elhelyezkedést nem talált. A háboruban legyőngült fizikum és lélek nem tudta tovább folytatni a még rettenetesebb harcot, úgy érezte, hogy keskeny a váll, összerogynak a láb-szárak, mellre konyul a nehéz fej. És a beteg nem tud meg-

gyógyulni. Élni azonban kell, tehát keressünk *bánatfelejtőt, isteni narkotikumot*, ami elfeledteti a rémületeit és rózsaszínűre, meg enyhén kékre varázsolja a rideg szürkét és komor feketét. 1925. *emberre nem száll már szembe a veszellyel*, menekül előle, el akarja felejteni és ezért keresi a mámort. Soha annyi alkoholista és kártyás nem volt, mint most. Ezek mellett mindent el lehet felejteni. Soha annyi misztikus spirítusza szelka nem alakult, mint most. A miszticizmus is jó bufelejtő. *Soha annyi morfinista, opiunszívó, kokainista és hasisevő nem volt, mint most*. Ezek elűznek a fejből minden rosszat. És így van az, hogy, 1915-ben ekrazitos;

gépfegyveres és gázgránátos vöröspiros halál pusztította az embert, 1925-ben pedig a lassan járó fehér halál suhintja meg minduntalan a kaszáját.

Kokain öfelsége.

Három éve tart már a divatja. Páris ismertette meg a kontinenssel, azután jött Berlin, Bécs, Budapest, Prága, Bucuresti és így lassan tovább a többi városok. A délamerikai coca-cserjéből kivont hatóanyag ma már ugyszólván szükségletévé vált Európának. — Nagyvárosok lakóiban ma már nem lepődnek meg azon, ha a gavallér, vagy az aranybrokát-estélyruhás hölgy finom kis ezüst szeleucét nyit ki és abból decens mozdulattal finom fehér port vesz ki és ezt az orrába dugja. Nálunk még nem fejlődött idáig a divat, *nálunk csak titokban, de annál többen hódolnak a fehér mérge-nek*. Pontosán nem lehet tudni a számukat, hisz ma még mindenki titkolja szenvedélyét. De gyakran lehet látni kávéházakban, vagy egyéb nyilvános helyeken, hogy egy-egy hölgy előveszi kis puderes dobozát és szájfestékjét és a puderoszás közben orrába illeszt egy csipetnyi fehér port. Azt is meg lehet figyelni, hogy valaki visszavonul a kávéház félreeső helyére és ott gyorsan felszippant egy adagot ebből a gyilkos méregből. *Utána egészen telfrissül, a szemei csillognak, beszédesebb lesz, kacag, mulat, elfelejtett mindent*. Tudunk két kokainista-kör-ről, ahol hetenkint kétszer összejönnek a jóbarátok és barátnök és nem zavartatva senkitől, hódolnak szenvedélyüknek. *Estétől reggelig*. Amíg össze nem esnek. Amíg nem jön az orvos. Aztán egy napi pihenő és másnap me-

gint előlrol. *Egy-két évig, egészen a tébolydág, kórházig, öngyilkosságig, halálig*.

A gyilkos morfiom.

Ennek az ugyancsak fehérszínű mérge-nek már kevesebb a rab-szolgája, részben azért, mert nehezebb hozzájutni, főleg pedig mert vigyázni kell vele: csak pár centigrammal több mennyiség és a kellemes bódulásból örök ideig tartó alvás lesz. *A morfinisták nagyrésze szerencsétlen és menthetetlen beteg*. Akiiket a mérge a karjába kaparintott, azok elvesztek, szabadságuk nincsen többé. Legtöbben úgy válnak morfinistá-

pesten és Bucurestiben alkalmas zugkereskedőktől lehet kapni. Husz-harminc gramm könnyen elfér a zsebben, senki észre nem veszi. A kokain grammja a zugkereskedelemben 200—250 lej, beszerzési ára 80—90 lej. A morfiomot kis üveg fiolában hozzák. Pár ilyen fiola a nyugalmat hozó méregből felolvadva befecskendezésre készen 2—300 lej. Ma már többen foglalkoznak csempészettel, mert mindig több lesz a számuk azoknak, akik sóvárognak a mérge után. Hasis és opiunmelvezők-ről nem tudunk, lehet, hogy ilyenek is vannak, bár ezeknek a speciális szereknek a behozatala nagyon körülményes. Opiun vagy hasisbarlang nincsen, ehhez még nagyon provinc vagyunk.

Mit mond az orvos.

Szóról-szóra leközljük egy tudós humanista orvos szavait. Az orvos komoly, fehérhajú, szemüveges.

— Rettenetesen pusztít a kokain, fogalmuk nincsen arról, hogy hányan és kik hódolnak ennek a rettenetes szenvedélynek. És főképpen az értelmiség soraiból. *A muló gyönyörűségért rettenetes a fizetés. Három év a legerősebb fizikumot is tönkreteszti*. Jön az étvágytalanság, álmatlanság, lesóványodás, később a teljes elbutulás, öngyilkosságra való hajlam. *A kokainista legtöbb esetben az elmekórházban végzi be életét*. Pedig lehet szokni róla minden különösebb megrázkódtatás nélkül, ez a mérge nem válik életszükségletté. Erős akarat, a szer teljes megvonása és a beteg meggyógyul. *Ujabbán szuggesztióval gyógyítják és úgy tudom, — sikerrel*. A leghelyesebb lenne a gyógyászatból teljesen kivonni ezt az ártalmas mérget. Nem olyan szer, amit nélkül nem lehetünk meg. Azután vannak kitünő pótszerek, amik nem mérgezők és amiknek a gyógyászati hatása azonos a kokainnal. Csak persze a nyereségvágy nincsen tekintettel az emberi élet-

re. A morfiommal másképpen állunk, ez a gyógyászatban elkerülhetetlen, a többi pótszerek nem pótolják. Magam csak a legkritikább esetekben használtam a betegnél és óvakodom, kétszer vagy többször egymásután befecskendezni. *A morfinistát gyógyítani ugyszólván lehetetlenség*, csak a kimondottan erre berendezett szanatóriumokban lehetséges az ilyesmi. A morfiom a legerősebb emberből is tíz év alatt romcsot csinál és itt is elkerülhetetlen az elmebaj, kórház, halál. En úgy vélem, hogy az államnak és hivatalos szerveinek kellene segítenie ezen a rettenetes bajon, mert ha nem, akkor keservesen megbánjuk később.

Morfiom, kokain, örület, kórház, halál... A kegyetlen fehér kaszas nagyon is megsuhintja kaszáját a szerencsétlen 1925-ben.

vá, hogy valamilyen súlyos betegségben szenvednek és nagy fájdalmaik esetén az orvos csillapítól morfiomot fecskendez be. A beteg később megszokja és ha már a fájdalma megszűntek is, inkább azt hazudja, hogy még mindig tartanak, hogy csak morfiomot kapjon. És aki már egyszer megszokta, nem tudja abba hagyni és hogy csak hozzájusson a mérgehez, *lop, csal, sikkaszt, még talán gyilkol is*. Előhaladott stádiumban levőktől az orvos már nem tagadhatja meg, mert ez súlyos következményekkel, sőt talán halállal is járna. A mérge formálisan életszükségletté vált a szerencsétlen betegnek. Gyógy-szerészek számontartják a morfinistákat, mintegy hatvan a számuk, de sokkal többen is vannak, mert nem mindenki a gyógyszer-tárból szerzi be szükségletét szabályszerű orvosi vény alapján. A morfiomcsempészes nem rossz üzlet. Egy morfinista meséli, hogy *hat éve használja már a mérget*, érzi, tudja, hogy ez lesz a halála, de nem tud leszokni róla. *A morfinista harmincéves férő, de negyvenötnek látszik*. Arca pergament-sárga, szemei révetegek, járása bizonytalan, hihetetlenül lesóványodott. Az arcán ott foxgrovizik a halál.

Kokain- és morfiomcsempészes.

Határozottan nem rossz üzlet. A szenvedélyes kokainista vagy morfinista minden összeget megad, csakahogy hozzájusson az őly annyira kívánt mérgehez. — A gyógyszer-tárak csak receptre adnak és erre is minimális mennyiséget, tehát onnan kell beszerezni, ahonnan lehet. Vannak, akik hivattásszerűen foglalkoznak kokain- és morfiom csempészéssel. Buda-

ARADI KALAUZ

Híres város a Marosmentén Nagy-Arad. — Egy kis utmutató Arad sok-sok nevezetességéről.

Ha idegen érkezik Aradra és látja, hogy a kulturvárosban miképpen virul az ipar, kereskedelem, irodalom és művészet kora reggeltől késő estig, önkéntelenül is meghajlítja fejét a város nagysága előtt. Miután tehát világváros lenne Arad, szükséges egy pontos és mindenről tájékoztató utmutató is, hogy az idegen lássa az utat, amelyen haladnia kell. Eleget teszünk az általános óhajnak és összeállítottunk egy ilyen Baedekert mindenki okulására, tájékoztatására és épülésére.

Általános tudnivalók idegenek részére: Aradra általában vonaton, autón és gyalog lehet érkezni. Ujabbán, akik vonaton érkeznek, esetleg két vagy három darabban jutnak be a — közközházba. Ezek fel vannak mentve a kötelező jelentkezéstől. Akiknek szerencséjük van egy darabban lépni a vonatfülkéből, azokat a „szébtolvajok szándékúsa” kiküldöttjei fogadják. Óvatosabb utasok rendszerint gyalog jönnek. Az idegen megérkezése után egy perccel köteles jelentkezni a rendőrségen, szüganáción, vámhivatalnál, sóhivatalnál, mértékhitelölt hivatálnál, jövedéki közigazgatási hivatálnál és illetékmegállapító hivatalnál és mindenképp helyen köteles 24 dekagramm és 18 gramm súlyú bélyegzet a már előre elkészített fehér színű papírosokra felragasztani. Az idegennek tilos átjárni olyan házakon, amelyekben ilyen tábla függ: „Idegeneknek tilos az átjárás.”

Közlekedési eszközök: Kisvasút, másnéven Noé bárkája. Kényelmes közlekedési jármű, állítólag Stephenson első mozgómozgonyjai lennének. Ha az utas tavasszal felül az állomáson a bárkára, ősszel már bent is van a város centrumában. Különös ismertetőjele, hogy a kalauznak soha nincsen aprópénze visszaadni. Még különösebb ismertetőjele, hogy a mozdony szikrái csak a páros napokon égetik ki a Perronnon álló utas ruháját. Páratlan napokon egészen jól lehet utazni. Autó: csak Amerikából érkező nagybácsik részére. Bérkocsi: pompásan bevált közlekedési eszköz, amely áll lóól, kocsisból, ócska bór-pamagból, görömbösgépből és horvataból. Aki a díjszabályzatba hivatkozik, helyesebben teszi, ha a díjszabályzatba ül bele. Villamos: ezidőszakra szünetel. Mentőkocsi díjtalan.

Közművelődési intézmények: Városi színház, közönség-, műsor-, színházgató- és színházi-művelődési intézmény. Thália-kabarc, előkelő közművelődési intézmény. pikáns műsorral, le- és felnőttekkel. Hatékonyan előmozdítja az ipart, különösen a pézsgő- és boripart.

Muzeumok: Igen érdekes az ócska-piac, ahol eredeti „antikokat” lehet látni. Az előkelő hölgytársaság találkozóhelye. Érdekes látnivaló a Városi kávéház egyik különszobája, ahol üveg alatt őrzik Szent Konstantin, Arad néhai védőszentjének ereklyéit. A Banca Nationala Muzeuma, ahol még lehet látni azt az egylejes pénzdarabot, ami 1914-ben Zürichben parin állt a svájci frankkal. Városi Muzeum a Kulturpalotában rendszerint zárva. Régészeti muzeum negyven év óta rendezés alatt.

Szobrok: Bedeszkázás alatt. A külső faburkolatot ismeretlen ácamester készítette a huszadik század elejéről. Szakértők szerint a faburkolat penészgombái művészi kivitelűek és egyedülállóak a világon.

Aradi piac: ellentétben a többi városok piacaival, ez este és éjjel virul. Nagy a felhajtás tyukokban, macskáiban, halakban (balkfisch), libákban. Különösen az állatok selymestapintású bőre értékes és drága, ezért is nevezik őket „jóbböröknek.”

Nevezetesebb épületek: Posta. Ideg-orvosok által létesített intézet. Épült Kr. e. 702-ben. Itt látható az a telefonos kisasszony, aki már 1902 óta alszik egyfolytában. Itt látható még az a másik telefonos kisasszony, aki egyszer 1921. május 40-én tévedésből a helyes számot adta. Városháza. Érdekes barokk-épület, a legrazábbosabb építészeti elrendezés. Hatalmas termekben itt tartják a város holtterveit: villanegyed, várlebontás, villamos, parkírozás, új vágóhíd. A deficitet hatalmas Wertheim-szekrényben őrzik. Ugyancsak erős lakat alatt tartják a politika-mentes közigazgatást is. Nevezetesebb épületek még a külvárosban található tefő nélküli házak, amelyekbe az eső csak akkor nem folyik be, ha tiszta az égbolt.

Kiránduló helyek: Rácváros. Igen ajánlható hővéri embereknek, akiknek élelmes benszülöttök dímentesen vágnak erőt a borda vagy a szív táján. A késő éjjeli órákban. Gái. Ideális kirándulóhely hangulattal, gyári büzzel, porral és locsolatlan uccákkal. Csálai erdő

és Városliget. Vigyázat, padok mázsolval

Gyárak: Bőrgyár: aradi korzo. Bőrgyár: városi vízművek.

Bankok: Erdélyi Hitelbank, Megyel Takaréék, Általános Takaréék, Victoria, Marmorosch, Ipar- és Népbank, Arad-Csanádi, Temesi Agrár, Polgári Takaréék, Központi. Alaptőkéjük: bár az enyém lenne. Osztalékuk: szintén. Átutalás Kokinkinába, Madagaszkárba, Hindosztán, Turkesztán, Beludzisztán, Afganisztán, Fatagonia, Fokföld és Eszkimóvidékre. Leninrubel, lengyel- és németmárka vaggontételekben.

Forgalmasabb pontok: A Szentháromság-szobor környéke. Itt igen nagy a forgalom, mert itt van a napszámos tőzsde. Nem tévesztendő össze kiszagadapárti népgyűléssel, megkevesébe színházzal, ahol sokkal kevesebben szoktak lenni. Forgalmas helyek még az üzletek, ahol óles plakátok figyelmeztetik a közönséget a nagy forgalomra és a kevés haszonra.

Irodalom, művészet, kultúra, tudomány. Lásd kávéházi törzsasztaloknál.

Vendéglők és éttermek: Lásd csizmatalp feldolgozó ipartársulatnál.

Sajtó: . . . Az erre vonatkozó rész később érkezett be. Bővebbet a Jezsuiták cím alatt . . . (kár.)

Perényi Géza igazgató aranygyártó vállalat, a Duro

villanyolajgyár. A gyár tünd ki nagy szeru kvalitással. Néhány év alatt feliragoztatta ezt a szana koncorhoz tartozó gyarat es most már a Kre-

meneczky cég bucuresti raktarait is atveve, a regatban is nagymertekben terieszti a vállalat gyartmanyait. Perényi Géza a fiatal, nagykonceptioju vezető egyeniségek modern típusa.

Deutsch Artur pedig „Olajban dolgozik.” Ő a „Vegetabile” olajgyár r.t. nagykonceptioju igazgatója s hogy a vállalat ma már úgy a belsőföldön, mint a külföldön versenyképes, az elsősorban Deutsch Artur érdeme. Nagyszerű ember és jó szive is sok áldozatra készlet.

Spira Alfréd jóskikerült portréja méltán illeszkedik a tomes-

ári ipari előke-

őségek galériájá-

ca. A Spira és Drucker műbutor gyár, mely több száz munkással dolgozik s ma az egész országban az első két sze-

repel, jórészt neki köszönheti hatalmas fejlődését. Ő és Jenő testvére omeiték mai előkelő nivójára ezt a különben régi, jönevü céget. Ugy Spira Alfréd, mint Spira Jenő pompás emberi tulajdonságai miatt is kedvelt tagjai az előkelő köröknek.

Nagy Károly, ez a szerény, előzékeny modoru, csendes férfiú egyike a legpompásabb üzletembereknek. Valamikor a „Gyulai”-nak volt a művezetője, de a forradalom után megalapította a Tricotage s szalaggyárát, melyet rövidesen annyira népszerűsített, hogy a gyárat i-k kellett bőviteni, a szalaggyárat pedig külön választani s most már új házat vett a megnagyobbitott gyár elhelyezésére. Ugy ő, mint felesége sokat áldoznak jótékony célokra.

Temesvár társadalma rendkívül gazdag kiváló egyéniségekben. Itt, ahol sohasem ismerték a nemzetiségek és felekezetek közötti torzsalkodást, mindenkor a becsületes munka, a becsületes polgári élet ülte diadalát. Ennek a polgári erényekben oly gazdag társadalmunknak több előkelőséget mutattak be olvasóinknak, azonban még most sem merítjük ki azt a gazdag forrást, melyből Temesvár iparának hatalmas fejlődése, a polgárság jóléte s jórleti intézményeinek virágzása fakad.

Temesvári portrék

A dolgozó és jótékony Temesvár. — Mintapolgárok, mintaemberek.

A Közlöny Karácsonyi számában „A dolgozó és jótékony Temesvár” címmel feltűnést kelő cikk jelent meg, melyben írásban és rajzban megemlékeztünk azokról a kiváló temesvári férfiakról, akiknek elkívülhetetlen érdemeik vannak a Bányát fővárosának ipari és kereskedelmi fellendülése körül. A lap terjedelme határt szabott a cikknek s így akkori cikkünkben sokan kimaradtak azok közül, akik Temesvár kereskedelmi és társadalmi életében kiváló szerepet játszanak s akikről nem szabad megfeledkezni akkor, amikor a legjobbakról van szó.

Kubicsek Oszkár, a Leszámlatolóbank r.t. vezérigazgatója mar kéns alakja a temesvári pénzügyi prominenseknek. In tetetőnek hatalmas fellendülése, hatalmas terjeszkedése s gyönyörű üzleti eredménye az ő ne-

véhez közzökik. Nemcsak kitűnő pénzügyi kapacitás, de jószívű emberbarát, aki minden, igazán nemes és emberbaráti célra hatalmas összegeket áldoz.

Tanos Gyula, a Keresk. és gazd. bank r. t. vezérigazgatója szintén Temesvár pénzügyi elitjéhez tartozik. A pénzintézet, mely az imperium változás előtt mint a „Magyar Keresk. és Gazd. Bank” temes-

vári fiókja működött, az ő vezetése mellett érte el mai előkelő pozícióját. — Tanos Gyula szintén azok közé tartozik, akik a rideg számonk s a nagy üzleti tranzakciók mellett sem feledkeznek meg emberbaráti kötelességeikről.

Azok sorában, akik aranyb-

ütközöl irták nevüket nemcsak a város történetébe, hanem az emberek szívébe, előkelő helyen áll Ungár Armin, az Ungár Armin rövidáru cég tulajdonosa. Ungár Armin tisztességes, fáradhatatlan munkával szerzett

vagyonából mindenkor két kézzel ad, amikor arról van szó, hogy a nyomort enyhíteni, könnyet száritani kell. A háboru és a háboru utáni idők rettenetes gazdasági pusztulásai és nyomorúságai közepette ezer és ezer esetben adta tanujelét meleg, csupajóság szívének. Nem azért ad, hogy szerepeljen, hanem azért, mert ez nála lelkihiúságlet. Ungár Arminnak szívükben már életében emeltek szobrot polgártársai.

A jótékonyaság terén külön hely illeti Klein Dávid nagykereskedőt, a belvárosi is raelita hitközség elnökét. Szegény sorból, szakkadatlán, becsületes munkával küzdötte fel magát jelenlegi előkelő nagykereskedői és társadalmi pozíciójába.

Még akkor, amikor ő maga is keserves nélkülözéseken ment keresztül, szívesen megosztotta azt a keveset, amije volt, azzal, aki erre rászorult. Nagy vagyona nem tette gögössé, szíve megmaradt a réginek, de most már százszázatokra megy az az összeg, melyet a jótékonyaság oltárán áldoz. Neje mint az izraelita nőgyelet emőknője, fejt ki áldásos működést.

Villamos! Ujaradnak!

Milyen előnyökkel jár az Arad és Ujarad közötti közvetlen összeköttetés.

Örömmel olvastuk — mi ujaradnak — a Közlönyben, hogy felmerült tervek szerint, Ujaradot is bekapcsolják Arad villamos forgalmába. Természetesnek is találjuk, ha községünk előjárósága a legmesszebbmenőleg támogatja ezt a tervet, amelynek megvalósítása elsősorban községünk lakosainak érdekeit szolgálja és amely hatalmas léptekkel viszi előbbre Ujarad fejlődését. Nekünk, ugyanis — ezt bizonyítani sem kell — fontos érdekünk fűződik ahhoz, hogy közvetlen, olcsó és gyors összeköttetésbe kerüljünk Araddal. Fontos érdekünk pedig elsősorban azért, mert községünk lakossága zöltség- és konyhakerti veteményeinek kilencven százalékát Aradon helyezi el. Előjáróságunknak bizonyára sikerül majd a villamosvasút érdekelttségével megegyezni abban, hogy kora reggeli órákban más nagyobb városok mintájára, külön, ugynevezett kofavonókat indítsanak, amelyeken csekély díjért kényelmesen és gyorsan szállíthatjuk Aradra termékeinket.

De nagyfontosságú a villamos hálózat Ujaradra való átvitele, azoknak a tisztviselőknek s munkásoknak szempontjából is, akik itt laknak, viszont hivataluk Aradhoz köti őket. Rengeteg aradi hivatalnok és gyári munkás lakik Ujaradon, akiknek alig van idejük, hogy kipihenjék az előző napi fáradsalmukat, már korán reggel sietniük kell, hogy pontos időben megjelenhessenek munkájuknál. A villamosvasut ezeket a nehézségeket teljesen megszünteti.

Ha Aradot és Ujaradot villamos vasut köti össze, bekapcsolódunk Arad vérkeringésébe és megszűnik az a távolság, amely a községet a várostól eddig elválasztotta. Nagy kihatással lesz ez az aradi lakásmizériák megszüntetésére is. Az aradiak könnyen rászánják magukat, hogy a kedvezőbb lakásvizonyokkal rendelkező Ujaradra költözzenek, ahol olcsón kényelmes lakást kaphatnak. Természetes, hogy csakis úgy és csakis akkor valósulhat meg, ha az érdekeltek megfelelő anyagi áldozatot hoznak az ujaradi villamos megépítésére. Az kétségtelen, hogy sem a megalapítandó részvénytársaságnak és ugyancsak Aradnak sem lehet közömbös ennek a nagyjelentőségű tervnek a megvalósítása, de ha arról van szó, az áldozat legnagyobb részét nekünk kell meghoznunk, mert fejlődésképes községünknek fűződik ahhoz a legnagyobb érdeke, hogy az aradi villamos vasut forgalmába bekapcsolódjunk. Az ügy különben husvét után való kedden már eldőlt, mert akkor kell nyilatkoznunk községünk megbízottainak Arad város műszaki bizottsága előtt, hogy milyen mértékben járulhatunk hozzá az ujaradi villamos kiépítéséhez. Megbízottainktól okos és eredményes munkát várunk.

Több ujaradi lakos.

BETHLEN ISTVÁNNÉ

A miniszterelnöki feleség némaságra készítette a kiváló írónőt. — Magyarország miniszterelnökének legodaadóbb párthive. — Asszonyi rajongás a politikaért.

„Ha majd egyszer újból falura kerülünk . . .”

— A Közlöny kiküldött munkatársától. —

(Budapest, április 11.) Közvetlenül a magyar parlament husvét szünete előtt történt... Szürke nap volt, már mint a parlamentben, mert az égen nagyon szépen sütött a langyos áprilisi nap. Valami unalmas javaslatot tárgyaltak a honatyák élénk részvétlensége mellett és a karzatok is ásítottak az ürességtől. Csupán egy érdekes asszony ült a karzaton: *gróf Bethlen Istvánné, a magyar miniszterelnök felesége*, ugyszólván az egyetlen habitué a miniszterek feleségei között. A miniszterelnök beszélt, a miniszterelnökne figyelmesen ránézett, akár csak esztendőkkel azelőtt Tisza Istvánné Tisza Istvánra. Elhatároztam, hogy interjút kérek a kegyelmes asz-

— És beszélt és kaptam az fizetett, hogy hétfőn délután öt órakor vár a kegyelmes asszony a miniszterelnöki palotában.

Szemtől szembe a kegyelmes asszonnyal.

A miniszterelnökségen, a titkárszobában fogad, mert a lakásban éppen vendégei vannak és ezért kevés időt is szentelhet nekem. A kegyelmes asszony temperamentumosan élénk és viruló arcára gesztenyebarna hajpártát vet lehetni árnyékot. A megjelenése bájos, közvetlen, minden gesztus uril. Könnyű tavaszi ruhát visel, egyszerű és mégis izléses, lábain szürke selyemharisnya és antilop félcipő. Élénken és mosolyogva mondja:

Gr. Bethlen Istvánné

szonytól. Mindig érdekes, ha egy államférfi felesége beszél férjéről, a politikáról, az eseményekről és Bethlen Istvánné mondanivalói még kétszeresen értékesek, mert a kegyelmes asszony különösen írónő, akinek regényére, novelláira és meséire mindig örömmel emlékeznek vissza az irodalmi gurmándok.

Protokcióért magához a férjhez fordultam, aki eleinte felhuzta sűrű szemöldökét a „protokció” szóra, de aztán megnyílt és csak ennyit mondott:

— Majd beszélök a feleségemmel.

— Megfogadtam, hogy sem adok interjút. De az uram könnyelmű ígérését mégis csak meg kell tartanom.

A beszélgetés először Bethlen Istvánnéra, helyesebben Bethlen Margitára, az írónőre terelődik, aki már esztendő óta nem hallott magáról, aki ugylátszik, hűtlen lett az irodalomhoz.

— Igaza van, két-három év óta már nem írok semmit. Azelőtt visszahúzódva éltünk, az évek legalább a felét falun töltöttük, ahol nyugodtan dolgozhattam. Ma már, sajnos, nincsen időm arra,

hogy irodalommal foglalkozzam. A család, a háztartás gondja és még sok minden, ami ezzel összefügg, teljesen lefoglal. Az embernek egyszer azzal kell törődni, hogy mi történik a Házban, más-kor, hogy kit látunk vendégül hozzon, vagy hogy mikor és hova vagyunk hivatalosak. *Aztán itt vannak a fiúk*, meg a sok jótekonysági akció, ezek mind háttérbe szorítják az írónőt. *Majd ha az uram nem lesz már miniszterelnök és ha egyszer újból falura kerülünk, akkor...* akkor valószínű, hogy ismét kezembe veszem a tollat, de addig... addig nem gondolhatok az irodalomra, a sok prózai dolog elvonja tőle a figyelmemet.

Egy asszony, akit a politika érdekel.

— Kegyelmes asszonyom rendszeresen látogatja a parlament üléseit, árulja el, a férje érdeklődik vagy maga a politika?

— Természetesen mind a kétő. Egész életemben érdeklődtem a politika iránt. Hiszen Magyarországon mindenki politizál és én gyermekkoromtól kezdve mindig politikuskok között forgolódtam. *1901-ben mentem férjhez és az uramat már néhány hónap múlva megválasztották képviselőnek, első ízben a politika az ország sorsa ezalatt természetesen nem értem a csunya személyeskedést és a parlamenti botrányokat, ez nem is érdekel.*

— Arra a kérdésre, hogy helyes-e mindenben az ura, illetve a kormány politikáját, a következő választ kapom:

— Furcsa lenne, ha nem helyeselném mindenben a kormány politikáját. Kijelentem, hogy én nem csak a felesége vagyok az uramnak, hanem a legteljesebb pártihű is . . .

A miniszterelnök felesége csak étkezés-kor találkozik az urával.

Az utolsó kérdés a miniszterelnök napirendje, illetve elfoglaltsága. Erre is megkapom a választ:

— *Az uram reggeltől estig dolgozik* — mondja könnyű szomorúsággal — jóformán csak étkezés-kor találkozunk. Félnyolokor kel, félkilenckor reggelizik, féltízig újságokat és aktákat olvas. Két órakor ebédelünk, de gyakran megesik, hogy csak három vagy négy órakor készül el a dolgával és ilyenkor egyedül ebédel. Ebéd után alszik egy keveset. Négytől öt óráig a bástyán szoktunk sétálni, öt órakor újból a hivatalába megy dolgozni és csak késő este, tíz óra tájban találkozunk. De bármilyen sokat is dolgozik, nincsen agyonnyuzva, kedélye egyenletes és derült. Mindig jókedvű. Vasárnaponként — ha csak teheti — vadászik. Ami a jövőt illet, velem együtt megnyugvással látja, hogy az ország politikai és gazdasági helyzete lassan, de fokozatosan javul. Ugy érzem, hogy minden a legjobban mederben van.

Az interjunak vége. A kegyelmes asszony ugyanis mint írónő és úgy is mint miniszterelnökne kézi csókra nyújtja kezét. Várják a vendégei. Ő pedig várja háza szerelmesen, vágyósan férjét, a miniszterelnököt, akit mindennél és mindenkinél jobban szeret. Még a politikánál is. Bethlen Istvánné is csak asszony. — (4) —

Munkácsy Mihály

utolsó látogatása Aradon.

A tizenhárom vértanu szobor leleplezési ünnepségek Husztrix vendégei.

Aradváros történetében nevezetes dátum az 1890. év október hatodika, amikor az aradi tizenhárom vértanu emlékművét leleplezték. A különböző egyesületek, testületek, törvényhatóságok, az országház, a honvédegyesületek, a dalárdák kiküldöttel és azok, akik csak a szívük szava szerint jöttek el, hosszú vonatokon, nagy tömegekben érkeztek erre az ünnepségre. A világhíres magyar festő, Munkácsy Mihály és felesége október 5-én az esti gyorsvonattal érkeztek meg Aradra. Ugyanezzel a vonattal érkeztek meg: a tizenhárom vértanuk egyik legnagyobbjának Damjanich Jánosnak az özvegye, Klapka György tábornok, Irányi Dániel, Pulszky Ferenc, Falk Miksa, Papp Elek országgyűlési képviselők, Gerlóczy Károly Budapest polgármestere, Gerey ezredes, a honvéd menház igazgatója és még sokan mások.

A rendező bizottság összes tagjai megjelentek a pályaudvaron az illusztris vendégek fogadtatására. A bizottság tagjai voltak: Salacz Gyula, Parecz István, Sarlot Domokos, Csiky Károly, Müller Károly, Bohus Zsigmond, Boros Béni, Remety Károly, Söprő Ede, Lukácsy Miklós, Heinrich Sándor, Avarffy Géza, Bing Ede, Ivaneszku Lázár, Péterffy Antal, Scholtz Gyula, Haász Sándor, Varjassy Lajos, Reicher Károly, Jiraszek Lajos, Vizer Lajos, Mandl Vilmos, Szöllőssy Károly, Fábian László, Szontagh Gyula, Nachtröbel Ödön, Sármezey Endre, Gellényi Ernő, Zala György, Besze János, Avarffy Ferenc, Simay István, Keresztes Gyula, Kabdebó Géza, Millig József, Vársárhelyi László, Maresch Gyula, Inkey Emil, Takácsy Sándor, Nikollis Dóme.

Munkácsy Mihályt és feleségét Salacz Gyula polgármester üdvözölte, azután a nagy közönség viharos éljenzése között kocsi alá ültek és Parecz István tanácsos kíséretében a városi ház részükre berendezett lakosztályhoz hajtatottak. A rendező bizottság azért rendelte ki Parecz tanácsost kísérőnek, mert Munkácsyné csak franciául beszélt és Parecz tökéletesen beszélte a francia nyelvet. Rövid pihenés után a színházba mentek, ahol a Bohus-család engedte át részükre páholyát. Amikor Munkácsy a páholyban megjelent, a nagyközönség, amely a színházat zsúfolásig megtöltötte, viharos éljenzésben tört ki. Munkácsy meghallással köszönte meg a közönség ünneplését. A nagy festőművész érdeklődve nézett szét a fényesen kivilágított színházban és különösen sokáig nézte a mennyezet festményét. Meg is kérdezte Parecztől, hogy ki festette a képet, amire a tanácsos azt válaszolta, hogy Gyöngyössy Rezső aradi festőművész. — A színházi díszelőadás végeztével Munkácsy a Fehér Keresztbe ment, ahol a vendégek tiszteletére ünnepi bankettet rendeztek. A banketten azután sok szép beszéd hangzott el. Irányi Dániel, Pulszky Ferenc, Gerlóczy Károly magasszónyolású beszédekben emlékeztek meg az ünnepség jelentőségéről. Utol-

jára Falk Miksa mondta el nagyhatású beszédét, amelyet még azután is sokáig emlegettek Aradon. Munkácsy Mihályt Institoris Kálmán köszöntötte fel, amire Munkácsy meghatott hangon felelt. Damjanich Jánosné az összegyűlt negyvennyolcas honvédek nevében Komlóssy Pál, az aradi újság nevében pedig dr. Barabás Béla üdvözölte. Klapka György tábornokot Lukácsy Miklós, az aradi honvédegyesület elnöke üdvözölte szép beszédben és örömeinek adott kifejezést, hogy a város falai között köszönheti és a régi dicsőség osztályosa kifejezheti előtte üszteletüket.

Klapka tábornok pohárfőszónokként kifejtette, hogy örömmel

látja, hogy a nagy idők tanúi, honvédbajtársai Aradon még milyen nagy számban vannak életben. Másnap, október 6-án délelőtt azután lehullott a lepel az emlékműről és Munkácsy Mihály a sok ezer főnyi ünneplő közönséggel együtt mélyen meghatottan, áhitattal nézték Zala György remek alkotását. A leleplezés idején délelőtt pontosan 12 órakor megkondultak a város összes harangjai és felzendült a nagy számban összegyűlt dalárdák éneke. Közben Salacz Gyula, Aradváros polgármestere és a kiküldöttek vezetői, koszorúkkal felvonultak a szobor körüli emelvényre. Ez volt Munkácsy Mihály utolsó aradi látogatása. Csiky Károly.

Miért nem járnak az aradiak színházba?

A gazdasági válság dönti romlásba az aradi színházat. Mivel okozható meg a színház tengődése.

Miért nem járnak színházba az emberek? Ez a legaktuálisabb kérdés, mert Fekete Mihálynak a kormányrendelet következtében még április hónapban vissza kell térnie Aradra, ahonnan azért távozott el idő előtt, mert Aradon nem igen jártak színházba az emberek. Estéri-estére üres házak előtt jázozott a színház, csak vasárnaponként töltötte meg a közönség a nézőteret. Valósággal látható okot jelentett a színházlat számára egy „Jókor centenáriumi” és még néhány más alkalom, de különben a nézőter képe vigasztalanul egyhangú volt: mindig üres. Fölvetődött tehát a kérdés, hogy miért nem járnak színházba az emberek? Miért nem támogatja és miért nem látogatja Arad magyar közönsége ezt a magyar kulturintézményt? A közönség kérdést intézett több színházbaráthoz a részvétlenség okát illetően és, a kérdésre adott válaszok nagyjából megegyeznek abban, hogy főleg a nehéz gazdasági viszonyok az okai annak, hogy a magyarság nem támogatja a színházat olyan mértékben, mint az szükséges volna abból a szempontból, hogy azzal a magyar színházlat egzisztenciáját és a magyar színház fennmaradását biztosítsák. A válaszokat különben így adjuk.

Dr. SZALAY KÁROLYNÉ

a következőket mondotta:

— Én elsősorban a nehéz gazdasági viszonyokat indokolhatom, hogy miért nem járnak színházba Aradon az emberek. A ma-

gyarságnak az a tekintélyes tömege, amely azelőtt a színházi közönség legnagyobb részét alkotta, ma nincsen abban az anyagi helyzetben, hogy a gyakori színházjárást megengedhesse magának. Ez főképpen vonatkozik azokra, akik fix jövedelemből kénytelenek élni és akiknek a jövedelme nem emelkedett abban az arányban, mint a színházi helyárak. 400 lejés páholyra és 100 lejés szőfőre ma már ritkábban találunk embereket, mint azelőtt.

Dr. PROHÁZKA LÁSZLÓNÉ:

— A rossz gazdasági viszonyok az okai annak, hogy az emberek nem járnak színházba. Egy családapának ma súlyos gondot jelent a családját színházba vinni. Mi, akik azelőtt olyan gyakran engedhettük meg magunknak a színházjárást, szintén kénytelenek voltunk erősen redukálni ezt. Különben én nemcsak a gazdasági viszonyokban látom az aradi színház gyenge látogatottságát, hanem a nivósüljedésben is. Ez főképpen az opera és prózai műfajok kultuszára vonatkozik, amelyek elsősorban jelentenek kultúrát. Ha az aradi színház nivósabb és gondosabb előadásokat fog produkálni, akkor a rossz gazdasági viszonyok dacára is több közönséget fog kapni. A rossz gazdasági viszonyok és a nivósüljedés is okai, hogy a közönség a mozikat jobban látogatja, ahol aránylag olcsó pénzért tényleg sokszor igen szép és értékes műveket láthat.

E C C E H O M O .

Kelet felől, a messzeségben
Mozdul, mozdul egy régi sir,
Valaki bánatálmot alszik,
Valaki bánatkönyvet sir.

Micsoda gazdag osztályrész volt
Súlyos keresztet hordanom,
A boldogságtól gőrtázott
Tövistől vérző homlokom.

A véretem a föld felitta,
Hogy hozna nekik balzsamot,
Az égi tűz a föld itának
Szívembe el nem juthatott.

Atyám, — az ember életfáján
Az élet lombja nem fakad,

Atyám, — az ember nem találja
Világos, tisztá utját.

Mit ér a szívem döbbenet, —
Ha arca már föl nem derül?
Mit ér a léte mindhaláltig —
Sugárzó égi tűz nélkül?

De én a biztató mosollyal
A menny derűje iteget:
A nagy viharba' megtisztulva
Az ember hisz, remél, feled.

Kelet felől a messzeségben —
Egy régi sir áll csendesen,
Valaki édes álmot alszik,
Valaki csendesen pihen.

Eckstein 126.

DEUTSCH ANDORNE

— Én igazán nem tudom, hogy mit válaszoljak... Majd ha legközelebb visszajön Fekete társulata, akkor jobban fogják látogatni a színházat. Annyit mondhatok, hogy mi járunk színházba és így bennünket nem érint közelről a kérdés.

Dr. KÖPF JÁNOS.

— Az első és legfontosabb ok, hogy nincsen pénz. A színházi helyárak elérték az aranyparitást, míg a jövedelmek még messze állanak az aranyparitástól. A másik oka pedig, hogy a jelenlegi aradi színházlatnak nem igen vannak olyan vonzerővel rendelkező főszereplői, mint a régebbi társulatok. — Sok kifogás van még a színház vezetésében és ebből elsősorban engem a legutóbbi premierbérlet sorsa érdekel. Mi is váltottunk premierbérletet, amely 14 előadásra szólott. Kapunk azután tényleg hét premiert, míg hét ízben régi, lecsépelet darabokat adtak. A premieretek közül is néhányat vasárnap délután adtak, ami nem alkalmas idő bemutatásokra. A budapesti színházak nemegyszer új darabot mutatnak be, s így az aradi színháznak módjában állna, hogy a premierbérletét tényleg premiereket adjon. Bizonyos, hogy ez a bérletközönség, amely most így járt, nem fog többé bérelni és így természetesen napjegyvel is ritkábban fog színházba járni.

BING JÁNOS.

— Mindenek előtt a súlyos pangásban és a gazdasági krízisben látom az okát annak, hogy a közönség nem látogathatja kellő mértékben a színházat. A színház nivójáról, miután hónapok óta nem voltam színházban, ítéletet mondani nem akarok. Készen állom, hogy a mozi ma nagy konkurenciát jelent a színháznak. A mozi olcsóbb és ma már igazán szép, s művészi értékű képeket mutatnak be a mozgósínházak. A tömegeknek a mozi többet nyújt és a mozi starjait éppen úgy ismerik névszerint, mint a színház tagjait, s a moziba is egyes színészek kedvéért mennek az emberek, akár csak a színházba. Színházba és moziba is szórakozni járnak, s bizony a közönség, amikor színházba megy, nem arra gondol, hogy egy magyar kulturális intézményt támogat, hanem arra, hogy egy szép előadásban fog gyönyörködni, vagy pedig egy kedvenc színész kedvéért megy el. Szerintem ezek az okai annak, hogy Aradon nem járnak színházba az emberek.

M. VAS GUSZTÁV:

— A gazdasági viszonyok okotom azért, hogy a színház nélkülözze a közönség támogatását. A régi színházi közönség tekintélyes része ma nem tudja megfizetni a színházi helyárakat és ez a közönség most elmaradt a színház nézőteréről, vagy legalább is ritkábban jár színházba, mint azelőtt. Én jelenleg tisztán a gazdasági viszonyokban látom az okát, hogy Aradon az emberek nem járnak színházba.

ALARM . . . !

Éjszakai ügyeleten a tűzoltólaktanyában. — Keményen vigyáznak a derék tűzoltók Arad biztonságára.

(Saját tudósítónktól.) Késő estére jár az idő . . . a városra ráfekszik az éjszakai csend és csak a kávéházak környékén van némi élénkség. A Kálvin János-uccában alig zavarja a nagy csendet egy-egy járókelő, az ablakokból lassankint kialusznak a fények és az alvó városra rátéregtel köpönyegét az éj. Csak a Kálvin János-ucca és Attila-tér sarkán levő épületből vetődik ki egy gyenge fényugár . . . a tűzoltólaktanyában öröködnék az alvó város felett. A nagy, sötét udvarban is csend van, csak egyszer-egyszer horkan fel valamelyik istállóból az egyik felszereltől váró ló . . .

A laktanyában alszik mindenki. Az egyik kicsiny szobában virraszt csak egy öreg tűzoltó a telefon mellett, várva azt a percet, amikor jelzik, hogy valamelyik polgár vagyontól pusztulással fenyegetik a mohó lángnyelvek . . . Éjfélre jár s eddig még nem volt semmi. — Ugy látszik, csendes éjszakánk lesz — szólal meg mellettem a tűzoltó. Azonban a remény csak remény maradt, a csendesnek indult éjszaka meglehetősen zajos lett. Egyszerre megérkezik Mihályovics Gyula parancsnok. Az inspekción vigyázzba áll s jelenti: — Eddig semmi. — Riasztót! — volt a válasza. Meg kell bizonyosodni arról, hogy milyen gyorsan tudnak segítséget adni a tűz által fenyegetett polgároknak. A telefon alatt hat kis csengő van . . . és az inspekción gyors egymásutánban megnyomja mind. Berregő csengés riasztotta fel az alvókat, akik pillanatok alatt felöltözve rohantak helyükre. Az, aki a leggyorsabban felöltözött, felrohant az egyik szobába, ahol a jelzőharangot kezdte kongatni. Egy másik az udvari villanyégőt gyújtotta fel és máris sárda fényárban uszott a benépesedett udvar. A többiek az ajtókat, kapukat nyitották, a lovak idegesen nyertének, mintha türelmetlenül várnák, amikor rohanhatnak a veszedelem helyére. Még néhány pillanat és minden készen áll. A parancsnok kiadja a jelszót, a teret körül kell vágatni és vissza. Még be sem fejezte a mondatot, máris kezdődik a rohanás. Elöl rohog a nagyszerű autófecske, amelyet nemrég vettek és amelynek elején a „Roba” név díszel és utánuk a lovak hatalmas ugrással kezdik a gyors iramot. Mihályovics parancsnok nézi a kezében levő órát: — Két perc — mondja halkán és meglegedetten bólint. A polgárság nyugodt lehet, amíg ilyen gyorsan tudnak a segítségére sietni. A próba sikerült, a kocsik bevágtatnak a kapun és néhány perc múlva minden visszanyeri rendes színezetét. Csak néhány szomszédházban gyullad fel a villany és álmosszemek merednek az uccára. — Vajon hol lehet megint tűz? — A parancsnok is aludni tér, a legénység is lenyugszik s néhány perc múlva az egészséges alvás hallható jelei mutatkoznak. A környék újra csendes.

Alig tíz perce alszik a legénység, egyszerre cseng a telefon. Az ügyeletes odarohan, felkapja a kagylót, majd a csengőket ismét működésbe hozza. Kong az éjbe a jelzőharang és újra lázas munka színtere lesz a csendes udvar. — Calea Andrei Saguna (Varjassy

Lajos-u.) — adja meg az irányt az ügyeletes és két perc múlva már rohannak a tűz színhelyére. Hogy milyen arányu, nem lehet tudni. Az egyik maradt tűzoltó kerékpárra kap és gyors tramban indul az otthon alvó szabadnaposokat is felzavarni. Az eitávozott tűzoltók helyére a tartaléksapat vonul, azonban már senkisémet alszik. Várják az újabb jelentést. Hangos találgatások kezdődnek és izgalom uralkodik a kis telepen. Az istállóban gyorsan felszerelődnek újabb lovakat és hamarosan még hat pár ló topog idegesen patájával a puha földön. Egyszerre újra megszólal a telefon. Mentőkocsi kell az egyik külvárosi uccába, ahol garázda legények megszurkálták egymást. És szól a csengőjelzés a mentőautónak, amely percek alatt rohan ki az éjszakai kába. Félóra múlva visszajönnek a tűz-

oltók. Kisebb kéménytűz volt, amelynek már vége. A pihető lovakat visszaviszik az istállóba, a szabadnaposok hazamennek, a legények lecsatolják felszerelésüket és újra átveszi birodalmát Morpheus. Hajnalig csend volt és semmisen zavarta többé az alvókat. Hajnali négy órakor a telefon újra jelez. Egy belvárosi házban ég a kémény. Kis csapat rohan újra a helyszínre, most már azonban mindenki nyugodtabb, előre jelezték, hogy nincsen nagyobb baj. Nyugalom következik ezután reggelig. A hajnali nap már áttöri a szürke felhők kárpitját, az alvó Arad felszerken mély álmából és az uccán siető emberek mennek a napi munkába. A fáradt kis tűzoltócsapatot felváltják és mások vonulnak be friss erővel, hogy tovább öröködjék a békés polgárok biztonságára és vagyona felett . . . (—osl.)

„Játék lesz a harc, a háboru: mulatság.”

Egy százestendős aradi egyesület vége. — Bartók Lajos verse az aradi lövészekről. — Egy jubileumi album titkai.

(Saját tudósítónktól.) Abból a könyvből, ami most itt van előttem az íróasztalon, a régi Arad rozsmaringos és békeillatú levegője árad ki, az a levegő, amiben alig felhőzött a rohanó autók benzingőze, az a levegő, ami már a levitézlett és elködlött Multé. „Nyomtatott Gyulay Istvánnál, 1881-ben.” Az albumot Sünnegi Kálmán szerkesztette, az Aradi Polgári Lovászegylet jubileumára, 1881-ben. Akkor volt az egyesület ötven éves. Azóta . . .

Azóta: vége. Ki emlékszik még itt az aradi lövészekre? Talán Klein Ignác sütőmester ur, abban a kis szobában, az Öreges Otthonában, ahol az íróasztal fölött van a régi Arad pergamentes emlékeivel. A lövészegylet a történelemé. 1831-ben alapította báró Orczy Lőrinc, a megye főispánja. Ő, meg Szelbeck Jakab petrisi birtokos voltak itt az első lövészmesterek. A rendelkezésükre bocsátott kiserdő hamar benépesedett épületekkel és majálisokkal. Arad egész közönsége ebben a ligetben találkozott vasárnap délutánokint. A szabadságharc éveiben, 1848—49-ben, a lövészegylet tagjai mint nemzetőrök és honvédek és tábori szállítók szerepeltek. Azt mondja néhai Mülek Lajos dr., hogy „megmutatták, milyen jól ismerik a puskaporszagot.”

Az abszolutizmus alatt szünetelt az egyesület működése, egészen 1855-ig. Horváth Ádám polgármester járt közbe, hogy újra megkezdődhessek a társasélet. „Polizeimässig” egybetartott kompánia volt ez, amit csakhamar elsöpört az 1860-ik év szabadabb levegője. Az új egylet alapszabályait Bettelheim Vilmos és Náray Imre szerkesztették és a magyar belügyminiszter 1868-ban megerősítette.

Kiváló lövészek voltak a régi-ek közül: Báró Orczy Lőrinc alapító, — Pichler J. paplanos, kinek leánya is ügyes céllövő volt s résztvett, mint honvéd az 1848—49-iki szabadságharoban. — Eisterlehner képfaragó, Tats Antal városi számvevő, Deák Károly könyvkötő, Felgenhauer puskaműves, Dományi János borkereske-

dő és Zorimba üveges. — A későbbiek közül felemlítendő: Richter Ernő, ki Bécsben a német követségi nagy lövészetnél is, úgy Pohl J. cs. kir. uhlánus főhadnagy, ki a frankfurti német szövetségi nagy lövészetnél is kitiintetésben részesültek, továbbá Winkler Vilmos börgyáros, Stiegler Ferenc rézműves, Náray Imre ügyvéd, Szentpétery Antal hivatalnok, Krinner Alfréd hivatalnok, Windenauer János kir. táblabíró, Kövér Gábor birtokos, Vas Mátyás vendéglős, Vally Mátyás vasáros, Tonesz Ede fűszeres, Rosmanith A. kárpitos, Klein Ignác sütőmester, Majláth Gyula és Feichtinger M. hivatalnokok, Müller József festő, Franz Károly kárpitos, Mülek Béla aljegyző stb.

Az ötven esztendő jubileumi album ezelőtt negyvennégy évvel jelent meg Aradon s így a lövészegylet ma kilencvennégy esztendősen lenne. — ha lenne egyáltalán. Holott milyen lelkesedéssel és lángoló rajongással köszöntötték egykor versekben ezt az egyesületet Csáktornyai Lajos és Bartók Lajos! Ez az utóbbi, aki már akkor is tehetséges költőnek számított, így énekel az aradi lövészegylet ötvenéves fennállásának napján:

Föl ifjak! bár hazánkon béke napja,
Felhő hamar gyül s a vész ránk szakad,
Az ég is, mig legtisztább, akkor gyűjtí
A zivatarhoz a villámokat.
Ma még pohár csengése közt dörögjön
A puskacső, utánzva harcizajt.
S játék lesz a harc, háboru mulatság,
Ha vér között fog megdörögni majd.

1881-ben Bartók Lajos talán közelebbi terminusra képzelte a háborút, mint ahogyan elkövetkezett. Ebben is tévedett, sőt abban a jóslatában még inkább, hogy „játék lesz a harc s a háboru: mulatság.”

Nem, nem volt játék és még kevésbé mulatság... Ha a költő kikelne a sírjából, csodálkozva keresné a régi épületeket a liget-

ben, a vasárnap délutánok gondtalan és jókedvű megfélemlékezéseit és majálisait s megdöbbenve ébredne rá, hogy a Sors, az Élet, vagy a Történelem bebizonyította, bizony itt minden valóság és nem játék. Az idő nem játszik, hanem rohan.

Fekete Tivadar.

Temesvári piros tojások.

Kinek mit hozzon a „nyuszika”?

(Saját tudósítónktól.) Csillogó napsugár táncol a háztetőkön. A parkokra pompás zöld szőnyeget terít az öröktermészet és a fésző bimbókat életre dalolja a csicseregő madárlad. Új remények élednek, új vágyak kelnek a szivekben, új életről, új boldogságról. Új örömök csillognak a szemekben, piros leány- és asszonyajkak körül huncutkás mosoly rejtőzik s kacagó jókedv vonul a szivekbe.

Tavaszi feltámadás... Piros tojás... Nyuszika... Ha jó emberek jó szívvel adják s a humor is ott kacag a piros tojás héja alatt, fényesebb lesz a napsugár, s a legszürkébb mindennap is rózsás ünneppé szepül.

Munkatársunknak sikerült Temesvár nyuszikáját meginterjúvolni s így már most vagyunk a kellemes helyzetben, hogy elárulhassuk, kinek mit hoz husvétra.

Coste Gyula dr. prefektus Olaszországban várja a piros tojást: a belügyi vezérfelügyelőséget. — Pacha Ágost püspöki helynöknek — Rech H. Gézát hozta a nyuszika. — Georgevici Lucian dr. főpolgármesternek pompás nyaralót hoz, míg Liuba Valér dr. rendőrprefektus részére ügyvédi diplomát tartogat. — Lintia Liviusznak miniszteri tárcát. — Grosso-rean Cornel drnak főpolgármester séget. — Gropsian Mihály dr. szenátornak a temes-torontálvarmegyei nemzeti párt elnökségét. Szana Zsigmond vezérigazgatónak — angol kölcsönt. Totis Rezső vezérigazgatónak az amerikai konzulátot. — Oprea János vezérigazgatónak — amerikai kölcsönt. Prohászka Edének új listrendeletet. Imbroane Avramnak — képviselőséget. Obadeanu Pál dr. — prefektusi kinevezést. Fülköp Béla dr. szenátornak — „tengeri”-kirándulást. — Körper Mór vezérigazgatónak — Havannaszivarokat. Orendi Homenaunak — a világosi mandátumot. — Muth Gáspárnak — sváb királyságot. Blaskovich Ferenc prelátusnak — magyar főrendiházi tagságot. Jahn Fülöp igazgatónak — szenátorságot. Lendvai Jenőnek — fiatal asszonykát. Vermes Ernő vezérigazgatónak — bibornokj kálapot. Mardan Dénes dohánygyári igazgatónak — selmeci tajtékpipát. Vétes Adolf dr.-nak — tanszéket a jeruzsálemi egyetemen. Löwinger Dezsőnek — millió hozománnyal körített menyasszonyt. Ligeti Sámuelnek — cionista szerkesztőket s végül e sorok szerény írójának kettőezer lejt, hogy rendbehozhassa azt a fejtörést, melyet ez a husvéti bődület okozott neki (—él).

Éngyomorra fél pohár
SCHMIDTHAUER - féle

igmándi

keserűvíz

Jó étvágyat,
kellemes közérzést
és munkakedvet biztosít.
Az IGMÁNDI nem tévesztendő össze másfajta keserűvízzel.

HIREK

Krisztus elindult útjára...

Láthatatlan piktorok csodaszínre festették az eget Jeruzsálem fölött. A hajnal biborosan gyulladt föl a keleti kapunál. Az ég pásztor egyszerűen elhajította nyáját a csillagmezőre. Csak a hajnalszél akaratokodott az égen. Ragyogva ragyogott, tüzelt és szikrázott mint ékes drágaköcsatt egy díszes Klepetuson.

A város még mélyen aludta reggeli álmát, csak a kapunál dörzsölgették nagykelletlenül dagadt szemüket a fegyveres őrtalók és a hosszújú vámszedők.

Az előbb engedtek ki négy gyászruhás, fekete burnaszos, kisorsított asszonyt. — A Názáreti sírhöz megyünk, hogy el-lássuk testét drága kenettel — igazolták magukat.

Ime már szaladt is az egyik visszafelé. Gyenge lábát vágta, hasította az országút köve, fekete látvola lobogott utána, két kezét széttárta és egyre kiáltotta: föltámadott!

— Magdolna, a szép asszony — szólt oda Makáriusz a vámszedő, a vitézek káplárjának.

— Aki hátat fordított a prokonzul szerelmének? — kérdezte a fegyveres.

— A prokonzulnak is. Másnak is. Pedig azelőtt... és kajánul kacsintott a vámszedő. Emiatt dönt kardjába tavaly üzentéjét a centuriótok. Híres asszony volt ez. A legcsókosabb szája a zsidók országában. De vége lett nála a táncnak, csóknak. Találkozott azal, akit tegnapelőtt feszítettek keresztire. Azzal a názárettel. És most, hogy azt eltemették, eszt veszejtette. Halljátok, még most idehall'szik a kiáltása: föltámadott.

— Mit? Hogy föltámadott az az ember? — szólt közbe a vörösképi Hiláriusz. Ehol a lándzsám e. Ilyenkor döftek a szívébe. Mesélték a poszton, hogy a szerencsétlen akkor már halott volt, mert hogy vér és víz folyt ki a szívéből.

— És szaladtak már vissza a többi asszonyok is, lélekzetszakadva: föltámadott.

Megelevenedtek az uccasorok, terjedt a hír, mint a medrőből kacsapott folyó árja: föltámadott.

A getszemáni hegyoldalról az olajfák suttyogását hozta a reggeli szellő: föltámadott.

Aranyszekerén diadalmasan bukkant föl a nap az ég peremén, vizek és földek fölé: föltámadott.

Miljom füstöl, miljom hártán zengte: föltámadott.

Piroscsőrű, fehér gerlicecepat szárnycsattogtatva repült a templom aranytetőjére: föltámadott.

Enekel az élet, muzsikált a tavasz, csilingelt a világ: föltámadott.

— És Krisztus ezen a reggelen, húsvét aranybrokátos ünnepnapján elindult szívettisztító, lelket hódító, embert szabadító, alleluja nagy, útjára... (b. á.)

Politikai pártok titkos paktuma.

Bucurestiből jelentik: A Cuvantul című lap hátróztottan fenntartja azt a hírt, hogy az Averescu-párt és parasztpárt között titkos paktum létezik.

Lemondott a Herriot-kormány.

Az inflációs politika megbuktatta a francia kabinetet. — Gyorsan megoldják a kormányválságot. — Briand előtérben.

(Páris, április 11.) A francia politikai szenzációja, hogy Herriot-kormányának ma benyújtotta lemondását. Herriot a szenátusban felvetette a bizalmi kérdést, de kisebbségben maradt. Marshall volt pénzügyminiszter, majd Poincaré támadták a kormány inflációs politikáját, mire Herriot válaszolt, majd felvetette a bizalmi kérdést. A szenátus 156 szóval, 132 ellenében elvetette a bizalmi indítványt. A szavazás után Herriot felkereste Doumergue köztársasági elnököt, akinél benyújtotta a kormány

— Lapunk legközelebbi száma a húsvéti ünnepek miatt szerdán reggel jelenik meg.

— Feltámadás ünnepe. Délután 6 óra... Krisztus feltámadott... S megindul a körmenet. Elöl egy rendőrtisztviselő halad, utána zöldruhás fiatal cserkészek jönnek egyházi zászlókkal és jelvényekkel. A cserkészeket hosszú, zárt tömegben a különböző testiletek, a környező községek küldöttségei, az oltáregyesület követik égő gyertyákkal, magasba emelt zászlókkal. Azután jönnek az aradi zárda és a katolikus gimnázium diákjai égő gyertyákkal, a különböző női egyesületek, a férfi egyházi énekkar, amely szent zsolozsmákat énekel és utánuk jön a papság. Fehér karínges, díszes aranyos-palástu papok. A baldachint a régi tradíciókhoz híven, ismert aradi iparosmesterek viszik. Alatta dr. Monay Ferenc minorita rendfőnök az Oltári Szentséggel. A baldachin után az aradi katolikus hitközség vezetői és a katolikus társadalom számot tevő egyéniségei. És ezrek és ezrek, hívők és kíváncsiak, feketélik fölük az ucca, megtelik velük az egész nagy korzó. A menet lassan, méltóságteljesen feljön a Városházra, itt megfordul és a korzó másik oldalán, megkerülve a Szentháromság-szobrot, visszatér a templomba. A harangok zúgnak, tudtul adják, hogy feltámadott a Megváltó...

— Aradiak és bánátiak római zarándokutja. A szent év alkalmából az aradi és bánáti zarándokcsoporthoz április 15-én, szerdán indul el Timisoara állomásról. A különvonat reggel öt órakor érkezik Aradra, ahol hozzákapcsolják az aradi kocsikat és hét órakor kifut az állomárról Curtici—Budapest felé. Összesen százhetvenen mennek Romába, akik közül negyven aradi. A zarándokcsapatot április 20-án, hétfőn fogadja a pápa ünnepélyes kihallgatáson a Vatikánban.

— Ujraoltás Aradon. Arad város orvosi hivatala közli, hogy az iskolai tanulók ezidei himnbellenes újraoltása az iskolákban lesz s az újraoltás napját annak idején közli az orvosi hivatal. A múlt években szokásos névsoros kimutatást az idén nem szükséges összeállítani.

nya lemondását, amit az elnök el is fogadott. Az elnök a kormányválságot a leggyorsabban kívánja megoldani és még ma ki akarja nevezni az új kormányelnököt. A szenátus többsége széleskörű köz társasági koncentráció kíván a radikálisokkal, de a szocialisták nélkül. Briand kormányelnökségét látják előtérben. Politikai körök kombinációja szerint Briand-Loucheur vagy Briand-Caillaux-kabinet fog következni. Az említt két pénzügyminiszter közül valamelyik messzenemű felhatalmazást kap a pénzügyek rendezésére.

— A KOZLONY húsvéti száma,

díszes ünnepi köntösében bizalommal és melegséggel lép az olvasó elé. Lelkes és lelkiismeretes újságírói munka eredménye a Közlöny, amely négy évtizedes tradíciójához híven 1925. húsvétján is élvezetes, nívós, előkelő tónusú lappal köszönti az ünnepet. Vezércikkünket a gyönyörű szavú Csécsi Imre aradi református lelkész írta, akinek békes, melegséggel telt írásai mindenkoron élvezetes olvasmányai voltak a közönségnek. Bethlen Istvánné, a magyar miniszterelnök felesége a Közlönynek adott kedves interjújában élvezetesen vázolja egy miniszterelnök feleségének életét és ugyancsak érdekes intimításokat árul el Bud János magyar pénzügyminiszter felesége is életéből és multjából. Feltűnést keltő Hegedüs Lóránt a kiváló magyar pénzügyi szaktekin-tély nagy horderejű nyilatkozata és az a hangulatos cikk, amely a geszti Tisza-kuria hat hálottjáról ír az első halott Tisza Kálmántól az utolsó Tisza Istvánnéig. Dr. Gabos Jenő, a finomtollu aradi esztéta-ügyvéd a Boldogság tudomány címen mélyenszántó tanulmányt ír a legnagyobb emberi problémáról. Egy satirikus cikkünk gunyolja az aradi fonák-ságokat s groteskségeket. A sok nívós és tartalmas cikken kívül sok-sok riport teszi változatosabbá a lapot. Ezek közül feltűnést fogunk kelteni: És megsuhintja kaszáját a fehér hialál, amely a rettenetes szenvedélyeket viszi megdöbben-tő realitással a színe. Munkácsy Mihály utolsó látogatása Aradon, amely a nagy művészről mind el érdekes intimításokat. Milyen lesz Arad nyári élete, Körkérdés, miért nem jár a közönség színházba. Temesvári portrék és még rengeteg élvezetes és aktuális cikk. Az egyes cikkeket ötletes rajzok tarkítják, amiket elsőrangú neves művészek rajzoltak. Páratlanul gazdag a hirdetési rész is és úgy hisszük, hogy mindenben tökéletes s gondosan szerkesztett újsággal köszöntjük húsvét szent ünnepén a mi hatalmas olvasótáborunkat.

— Házasság. Moskovitz Böske és Schwarz Arthur folyó hó 5-én házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

— Eljegyzések. Treuer Huskál Aradról eljegyezte Höflinger Andor, a szolnoki áll. főgymnasium tanára.

Schwartz Bözsi és Lévai Sándor jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— Izgalmas jelenet az aradi rendőrségen. Az aradi államrendőrség ma délelőtt előállította özvegy Junglig Mátyásné, akit több ízben értek kolduláson. A letartóztatásról értesítették leányát Csicsilla Mátyásné, aki megjelent a rendőrségen és amikor meglátta édesanyját, egy kabátja alatt tartott vadásztőrrel le akarta szurni. A gyilkosságot a közelben levő rendőrök megakadályozták, mire a dühöngő asszony öngyilkosságot akart elkövetni. Izgalmas közönség árán sikerült az éles szerszámot kicavarzni kezéből, amely iyel Oala Constantin detektívet megsebesítette. A grüköini vágyó asszonyt egyelőre őrizetben tartják, mert félt, hogy végrehajtja véres szándékát. Csicsilla Mátyásné kihallgatása alkalmával azt vallotta, hogy édesanyját meg akarta ölni és azután önmagával végzett volna.

— Modern kölcsönkönyvtár 2000 kötet legkiválóbb könyvudonsággal május 15-én megnyílik. Előfizetés napenkénti cseréléssel havonként 60 lej. Előjegyzéseket már most elfogadjuk. Oláh Sándor és Társa könyvkereskedése, Aradon. Telefon 231.

— Fogházra ítélt magyar képviselő. Budapestről táviratozzák: Lendvai István nemzetgyűlési képviselő rágalmazási perében ma mondogta ki ítéletét a törvényszék. A bíróság hivatalból üldözendő rágalmazás vétségéért mondogta ki bűnösnek a képviselőt, aki ceglédi beszédében olyan dolgokat állított, amelyek valóság esetén alkalmasak arra, hogy a kormány tagjait közmegegyezésnek tegyék ki. Főbüntetésül 2 havi fogházra, mellékbüntetéskepen pedig 2 millió korona pénzbüntetésre ítélték. Az ítélet ellen Lendvai István és az ügyész is fellebbezték.

Könyvtárakat jó árban vesz Kerpel.

— Teniszverők. Slazenger, Gordon, Maas, Hammer és Liga gyártmány. Slazenger és Standard teniszlabdák és más sportcikk legolcsóbban Hegedüs cegnél, Aradon.

— Letartóztatott tolvaj. Tord János aradi lakost az aradi rendőrség lopásért ma letartóztatta. A letartóztatott tolvajt az aradi ügyészség fogházába kísérték.

**Gyomorbálya-
roknál, fölfuvódás-
nál, fölböfögésnél,
étvágytalanságnál**
1-2 pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz alaposan kitisztítja az emésztés útjait. Közkeletben jelentésekben olvasuk, hogy a betegek a Ferenc József-vízre nagyon szívesen isszák és általánosan dicsérik. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

— Románia új követe a jóvátételi bizottságban. Bucurestiből jelentik: A Dimineata értesülése szerint a kormány visszahívja a jóvátételi bizottságnál delegált Neulcea tábornokot, akinek működése sok kívánni valót hagyott hátra. Duca külügyminiszternek Bratiama Vintila pénzügyminiszterrel folytatott tárgyalása után Zaneu tábornokot, meghatalmazott minisztert delegálták a jóvátételi bizottsághoz. Az új delegátus ma megjelent a külügyminiszteriumban és átvette a függő ügyekre vonatkozó instrukciókat.

— A tiltott műtétek ellen. Ma este hat órakor gyűlést tartottak az aradi orvosok a tiltott műtétek ellen folytatandó küzdelem ügyében. A gyűlésen dr. Cucu Vazul városi főorvos elnökölt, aki bejelentette, hogy miniszteri átirat érkezett a főorvosi hivatalhoz, amely megállapítja, hogy a házasságok az utóbbi időben emelkedtek, ellenben a születések száma állandóan csökken. Az orvosgyűlésen az a vélemény alakult ki, hogy a tiltott műtétekért főleg a szociális és lakásviszonyok okolhatók. A tiltott műtétek elterjedéséről Albu dr. bábaképző-igazgató egy, a mai viszonyokra jellemző körülményt állapított meg. Az utóbbi időben négy 15 év körüli diákleány jelent meg nála, akiknél már a tiltott műtétet megkezdték és az intézetben kellett azt befejezni, nehogy a leányok életükkel fizessék meg ballépésüket. A gyűlés végül elhatározta, hogy a tiltott műtétek elleni küzdelemben az összes hatóságok segítségét igénybeveszik.

— Az iskolásleány tragikus öngyilkossága. Budapestről jelentik: Tegnap délután a Bérkocsis-uca 20. szám alatt megrendítő tragédia történt. Weisz Fanny, egy tizenkét éves polgári leánya iskolatáskájának a szíjjával felakasztotta magát. Mire észrevették, már meghalt. Az öngyilkosság oka maga is megérthető, játszótársai elmondták, hogy a kisleány azért vált meg az élettől, mert testvérei nem vették be a főzöcskéjébe.

— Szabadlára helyezték a letartóztatott timisoarai nagykereskedőt. A Közlöny adott hirt először arról a szenzációs letartóztatásról, amely a napokban Timisoarán történt. Serényi Dezső timisoarai nagykereskedőt egy olasz cég feljelentésére letartóztatták és a timisoarai ügyészség fogházába kísérték. A letartóztatott nagykereskedő megfelelően letartóztatását a timisoarai törvényszék vádtanácsához, amely ma foglalkozott az ügyel. A vádtanács elrendelte Serényi Dezső szabadlára-helyezését, amelyet ahhoz a feltételhez kötött, hogy a nagykereskedőnek egyelőre nem szabad a város területéről távoznia.

— Gyermekköcsik legszebb kivitelben nagy választékban legolcsóbban Hegedüs-cégnél, Aradon.

— A munkás halála. Halálos baleszt történt tegnap Sebis községben, ahol Herbei Pál, a községben levő kőbányában dolgozó munkásnak lábára esett egy nagy kődarab. A munkás összeesett és a borosjenői kórházba szállították, ahol ma meghalt. A halálesetről távirati jelentést tettek az aradi ügyészségnek, amely megadta a temetési engedélyt.

Nagy robbanás Bucurestiben.

Felrobbant lövedék. — A tüzet lokalizálták.

(Bucuresti, április 11.) Tegnap délután a főváros mellett levő Caselu erődben robbanás történt. Itt szerelik le a Ferro Chimica részvénytársaság emberei a németek által visszahagyott lövedékeket, amelyek közül az egyik

szétszedés közben felrobbant. A detonáció nyomán tűz keletkezett, amely átterjedt a szomszédos raktárakra is. A veszedelmet sikerült lokalizálni. Nagy kár nem történt. A munició raktár környékét elzárták a forgalomtól.

Szabadlára helyezték Imre Jenőt.

Nincs bizonyíték a zsigmondházi gyilkossággal vádolt vingai bádogos ellen.

(Saját tudósítónktól.) Az aradi vizsgálóbíró ma szabadlára helyezte Imre Jenőt, Molnár Károly Acsev, felügyelő meggyilkolásával vádolt szerencsétlen soros vingai bádogost. Megirtuk néliány nappal ezelőtt, hogy a megvádolt iparos súlyos betegen került az ügyészség fogházába, ahol állandóan kínzó gyomorlajdalmaokról panaszkodott. A nyomozással járó izgalmak is teljesen megviselték szervezetét, úgy, hogy az illetékes hatóságok kórházszállítására gondoltak. A vizsgálat a szerencsétlen ember ellen eddig semmiféle pozitív bi-

zonyítékot nem tudott felhozni és megállapítást nyert az is, hogy az eddigi ügynevezett bizonyítékok egyáltalán nem állhatnak meg. E megállapítások alapján azután Oreșanu Romul aradi vizsgálóbíró ma elrendelte Imre Jenő szabadlára helyezését. A testi-lelkileg összetört ember délbén hagyta el az aradi ügyészség fogházát, ahol olyan bűnért volt vádolva, amelyet — s azt szinte bizonyosan lehet állítani — nem is ő követte el. A nyomozás ezidő szerint holtpontra áll és semmi jel sincsen arra, hogy a valódi gyilkost elfogják.

— Nyolc válopör egy napon az aradi törvényszék előtt. Az aradi törvényszék polgári tanácsának ma mozgalmas napja volt. Nem kevesebb mint nyolc válopért tárgyaltak és ami a válopereknel nem minden nap, mind a nyolc házasságtörést kérte a válast kimondani. A bíróság majdnem minden esetben bebizonyítottak látta a vádat és kimondotta, egyelőre, a hat havi kúlválást.

— A budapesti rendőrség egy aradi ügynök szabadlára helyezését kéri. Az aradi törvényszékhez ma távirat érkezett a budapesti főkapitányságtól, amelyben közölték, hogy az aradi ügyészség fogházában levő Augenstein József aradi ügynök ellen megszüntették az eljárást és így az szabadon bocsátható. — Augenstein Józsefet ugyanis a budapesti rendőrség nyomozó levelére tartóztatták le különböző árueladásból származó feljelentésből kifolyólag. Az ügynök, aki aradi születésű, a háboru végén a magyar fővárosban tartózkodott és ott több cégnek bort adott el, amelyre előleget vett fel, de a bort nem szállította le. E sikeres üzletkötés után Aradra jött. A vevők persze feljelentést tettek ellene a budapesti rendőrségen, amely nyomozó levelet bocsátott ki s ez alapon Augenstein Aradon letartóztatták. Magyarországon megindult a diplomáciai összeköttetés kiadása céljából. Közben azonban az ügynök felesége Budapestre utazott, ahol kiegyezett a hitelezőkkel, akik visszavonták a feljelentést. Ennek nyomán érkezett ma sirgöny az aradi törvényszékhez, amely elrendelte Augenstein József szabadlára helyezését.

— Egeret, patkányt biztosan kiirt a világhírű szabadalmazott „Radikal” irtóanyaggal. Kapható minden gyógyszerárban. Főraktár: Geakrayer r. t.-nél Timisoara.

— Béreljen Kerpel könyvtárban!

— A föld megölt egy kisleányt. Halálos kimeneteli, megrendítő szerencsétlenség történt az arad megyei Bodis községben. Rada Mária községbeli gazdálkodó 13 éves kisleánya a bodisi patak partján sétált. A föld, amely szippedő, agyagos, egyszerre beszakadt a kisleány alatt. A szerencsétlen kisleány hiába sikoltozott segítségért, senkisé látta életveszélyes helyzetét és senkiem hallotta szivettépő sikolyait. A föld teljesen betemette Rada Máriát, akit a keresésére indult szülők már csak halva találtak meg. A megrendítő tragédiáról telefonjelentést tettek az aradi ügyészségnek, mely megadta a temetési engedélyt.

— Elfogott kerékpártolvaj. Tegnap délután egyik aradi főtéri üzlet előtt elhelyezett kerékpárt egy fiatal ember ellopta. A közelben posztoló rendőr észrevette a lopást és hosszabb üldözés után sikerült elfognia a kerékpártolvajt. A rendőrségre kísérték, ahol megindult ellene az eljárás.

— Razzia Aradon. Az aradi államrendőrség tegnap este razziat tartott és husz gyanus férfit és nőt tartóztatott le. A letartóztatottak nagyobb része minden igazolvány nélkül tartózkodott Aradon és valószínűnek tartják, hogy lopásokból, betörésekből tartották fenn magukat. Megindult ellenük az eljárás.

— A dr. Groszmann Emil-alapra a következő adományok folytak be: Munk Rudolf és Radó Tibor (Karánsébes) 500.—, Keil Rezső 300.—, Weisz Bódog 200.—, Koch Dániel 1000.—, Kállay Miksa 500.— lej. A mai napig összesen 44.500 lej folyt be ez alapra.

— Deutsch Anna női- és gyermekruha divatterme Arad, Str. Marasesti 3.

— „Delior” francia kalapok egyedüli lerakata „Chic” Hegedüs & Goldmann cégnél, Arad.

— „Habig”, „Botsalino” (Antica casa” és más uridivat különlegeségeket „Chic” Hegedüs & Goldmann cégnél, Arad.

— Ügyvédi iroda megnyitás. Dr. Demian Aurél ügyvédi irodáját Arad, Str. Eminescu 24—26. szám alatt megnyitotta.

— Az Aradi Lakók Szövetsége. f. hó 19-én d. e. 11 órakor a város háza nagytermében tisztújító nagygyűlést tart. Miután a kereskedők és iparosok érdekében fontos határozatok lesznek hozva, a vezetőség felkéri az összes tagokat, különösen a kereskedőket és iparosokat, hogy okvetlenül jelenjenek meg. A nem tagok is részt vehetnek a közgyűlésen. Az Aradi Lakók Szövetsége vezetősége.

— Óriási érdeklődés előzi meg Gold szigorlóorvos telepátikus és szuggeszciós estélyét. Csodás és nálunk még soha nem látott mutatványait valóságos lélegzetvisszafojtottan nézi végig közönsége. Egészen ujszerű és rendkívül érdekes előadása az emberi lélek misztikus világának előttünk még sok rejtélyes pontjára világít rá. Gold előadása szigoruan tudományos alapon áll és minden mutatványának magyarázatát adja előadása végén. Gold mindenütt, ahol eddig megfordult, kénytelen volt még újabb estélyeket adni és ezért halasztották aradi estélyét is április 24-ére, amelyre jegyeket Oláh Sándor és Társa könyvkereskedése már csak korlátolt számban árusít.

— A Temesvári Serfözde rt. — udvari szállító. Mint értesülünk, Öfelsége a Temesvári Serfözde rt.-nak a királyi udvari szállítói címet adományozta. Az uralkodónak és a királyi család tagjainak több ízben volt alkalmuk meggyőződést szerezni a Temesvári Serfözde rt. sőreinek kitűnőségéről — legelőször emlékeztet aradi tartózkodásuk alkalmával — s a legfőbb elismerés méltóan jutott kifejezésre a királyi udvari szállítói cím adományozásában, melyet az összes erdélyi sörgyárak közül egyedül a Temesvári Serfözde rt., Románia legnagyobb és legmodernebb sörgyára kapott meg.

— Az Áller és a Színházi Élet csatája; Nem akarok soffór lenni! Kiküldött kémeink jelentése egy zárt tárgyalásról; Asszony, hagy békén az uradat; Klienszer bedültem az áprilisi tréfának; Szakadt kabátbélés, összetaposott kalap; Bonvivan márki kalandjai; Megint emelték a kávéházi árakat; stb. — az Erdélyi Élet szenzációs husvétli számából.

— Slazengers - Maas és Hammer tennisverők a legnagyobb választékban Emil Maidt-nál, Arad.

— Egyetértés sportból hétfő helyett vasárnap a Szücs-féle vendéglőben.

Tavaszi kabát és ruhakelme újdonságok (Burberry Cevarcot stb.) raktárra érkeztek

Vándor divatruház

Tekintse meg a kirakatainkat Arad, Str. Metianu (Forray-u.)

SZÍNHÁZ MŰVÉSZET

• **Önnapi előadás az aradi Thália kabarában.** Ma, vasárnap két előadás van a Tháliában. Nyolc órakor pontosan teljesen szolid családi műsor. Fél tíz órakor teljesen pikáns műsor kizárólag csak felnőtteknek. Ezuton értesítjük a közönséget, hogy a pikáns előadásra ne hozzanak kiskorúakat. Hétfőn szintén két előadás. Nyolc órakor családi műsor. Fél tíz órakor teljesen új pikáns műsor. — Mind a négy előadásban fellép Bácskay Sándor, a kabaré vendégművésze. Jegyek előre váltathatók delelőtt 11—1-ig és este 7 órától.

• **Bábszínhazi gyermekeiőadás** babazenekafra és negyven baba felkötéssel a nyári szinkörben 12—13—14-en délután 3—5—7 órai kezdettel, olcsó helyárak. Jegyek a téli színháznál kaphatók.

• **Budapesti színházak műsora.** Budapestről jelentik: A *Vigszínházban* a husvéti ünnepek utáni hét műsorát az „*Ablakok*” dominálja, amely szenzációsan nagy sikert aratott s amelyben Darvas Lili, Gaál Franciska, Gazsi Mariska, Gyöngyössi Erzsébet, Kürti, Lukács, Szerényi, Zátory, Bródi egytől-egyig nagyszerű alakításokat nyújtanak. — A *Renaissance-színház* husvétja a következő lesz: Vasárnap és hétfőn este az idei szezon nagy sikere, az „*Őszi szerelem*”, vasárnap délután „*Szeretni*”, hétfőn délután „*Waterlooi csata*”. — A *Fővárosi Operett-színházban* a husvéti ünnepeken s az azt követő héten minden este a „*Halló Amerika*” kerül színre. — „*Szibill*” minden este. Jövő héten minden este a „*Szibill*” kerül színre a *Király-színházban* Lábass Juci, Honthy Hanna, Berkó Lili, Nádor Jenő, Szentmihályi Tibor, Rátkai, Latabár, Szentiványi felkötéssel. Mindkét vasárnap délután, valamint husvét hétfő délután Kálmán Imre „*Marica grófnő*” című operettje van műsorán. — „*Magnetic*” és „*Csibő*”, a *Magyar színház* két legnagyobb szenzációja tölti be a jövő heti műsort. A „*Magnetic*” vasárnap, husvét hétfő délután, kedden, csütörtökön, pénteken és jövő vasárnap este, a „*Csibő*” most vasárnap délután, husvét hétfő este, szerdán s szombaton kerül színre, mindanny nyírszor Bajor Gizi, Csontos Gyula, Törzs Jenő felkötéssel. Jövő vasárnap délután Fazekas Imre „*Altona*”-ja. — „*Mariska, vagy a házasságtörés iskolája*”. Biró Lajos új színműve a *Belvárosi Színház* jövő pénteki szenzációja. Az újdonságban Titkos Ilona, Somlay Artúr játsszák a vezető szerepeket. A darab előadását szombat és vasárnap este megismétlik. A bemutatóig: Most és jövő vasárnap délután „*Fej vagy irás*”, Laskos László kitűnő komédiája, hétfő délután „*Ki babája vagyok*

Felborult a szerb-horvát béke.

Radics István frontot csinált Pasic ellen. — Önállóságot követel Horvátország számára.

(Belgrád, április 11.) A jugoszláv politika mára ismét kitermelte a maga nagy szenzációját. Emlékezetes még Radics Pavlenak, Radics István unokaöccsének a parlamentben elmondott lojális beszéde, amely formális térdhajtás volt Pasic előtt és amely erősen dezavualta nagybátyja és a köré tömörült horvát parasztpárti képviselők addigi politikáját. Az egész szerb és horvát közvélemény azt várta, hogy Pasic elfogadja a feléje nyújtott békejebbot és szabadlábra helyezi a még mindig letartóztatásban levő horvát pártvezéreket. Ez azonban eddig még nem történt meg. Pasic csak tudomásul vette a horvát parasztpárt megváltozta-

tott magatartását. A fogságban levő Radics István most ismét megmozdult és lapjában nyílt levelet tesz köze, amelyet a szerb néphez és Pasichez adresszál. Ebben tizenkét pontot állít fel, mint a horvát nép követelését. A tizenkét pontban többek között autonómiát követel Horvátország részére és önálló horvát kormányt. A kiáltvány nagy feltűnést keltett, mert ezzel a kiáltványával Radics István teljességgel dezavualta unokaöccsét. Politikai körökben azt hiszik, hogy ha Pasic szabadon engedte volna Radicsot és Mecsekéket, úgy elmaradt volna a kiáltvány és meg lehetett volna teremteni a szerb-horvát békét.

„Nem Pödör a gyilkos.”

Szenzációs vallomást hoztak magukkal a Szlovenszkóban nyomozó magyar rendőrtisztek. — Hudačeknek elmondotta, hogy nem Pödör gyilkolta meg Leirer Amáliát, hanem valaki más.

(Budapest, április 11.) A Leirer-gyilkosság ügye állandóan újabb szenzációkkal szolgál. Dr. Vogl József rendőrkapitány és Angyal László detektívfelügyelő visszaértek Csehszlovákiából, ahol rendkívül érdekes és különösen Okolicsányi Lászlóra nézve terhelő adatokat szereztek be. A két magyar rendőrtisztviselő végigjárta mindazokat a helyeket, ahol Pödör Gyula Dohnal Leó társaságában megfordult. A csehszlovák rendőrség minden te-

lítettben a legnagyobb előzékenységgel támogatta a magyar rendőrtisztviselőket és igen sok értékes adatot szolgáltatott számukra. Kihallgatják Dohnalt és Hudačeket, de különösen érdekes volt Hudačekné vallomása, aki elmondotta, hogy amikor utoljára találkozott Dohnalal, a következő szenzációs kijelentést tette:

— Hogy téved a rendőrség. Nem Pödör gyilkolta meg Leirer Amáliát, hanem más.

én”, hétfőn este, kedden, csütörtökön „*En már ilyen vagyok*” című nagysikerű vígjáték, szerdán Fodor László „*A nagyságos aszszonyt már láttam valahol*” című mulatságos vígjátéka kerül színre. — „*Fi-Fi*” minden este. A *Blaha Lujza-színházban* a jövő héten minden este megismétlik a páratlanul szellemes és mulatságos „*Fi-Fi*”-t, a darabnak husvét hétfő este lesz a 225-ik előadása. Főszerepeiben minden alkalommal Vaaly Ilona, Viola Margit, Galetta Ferenc és Szirmai Imre lépnek fel. Most és jövő vasárnap délután a kitűnő Stolz-operett, „*A feleségem babája*”, husvét hétfő délután a gyönyörű zenéjű „*Szulamit*” kerül színre.

• **Április 15. ünnepe** lesz az aradi magyar színeszetnek, amely ekkor bucsuztatja el Follinusznét. Csigaházy Etelt, a csillogó rivaldától. A nagyasszonyt bucsuztatják, aki életéből több, mint félszázadot a magyar kultúrának szentelt. Az aradi magyar közönség rég nem látott lelkesedéssel érez együtt az ünnepi est rendezőbizottságával, mindenki megváltja jegyét a bucsura, hogy méltón ünnepelhesse a magyar kultúra egykori lelkes harcosát: Follinusznét-Csigaházy Etelt.

• **Periszkóp.** Nívósan, nyugatiasan lép a közönség elé Szántó György új haviszemléjének második száma. A Periszkóp első száma talán még kissé bátortalanul figyelte a horizontot, a második szám

azonban már teljes egészében kibontakozik és most bátran mutatja az új oldt, az új irányt: harc az új művészetért, igazságért, irodalomért, emberi jogért. Az irodalmi részét Sebess Ernő, Földes Sándor, Paul Neubauer, Szélpál Árpád, Szántó György, Apollinaire és más magyar és idegen írók írásai teszik ki. Rajzok és illusztrációk: Gauguin, Rousseau, Márfy, Kmetty, Kokoschka, Georg Kaiser, Szántó György, szobor reprodukciók: Uitz, Archipenko, Ferenczy Béni és emellett a világ érdekes eseményeiről eredeti fényképfelvételek.

M O Z I

xx „**Uj gazdagok**” szenzációs „**O**” vígjáték ma, vasárnapról az aradi Urániában. Ma, vasárnap mutatja be az aradi Uránia mozgószínház a legújabb és eddig utólrhetetlenül ötletes „**Uj gazdagok**” című vígjátékot, amelyben a nagyszerű „**O**” Harold Lloyd alakítja a főszerepet. Az előadások 3. fél 5, 6, fél 8 és 9 órakor kezdődnek.

xx „**Királyok játéka**” az aradi Apolló új slágerfilmje. Hétfőn mutatja be az aradi Apolló mozgószínház legújabb slágerfilmjét, amely niodalmilag is művészi nívójú. „**A királyok játéka**” című film Scribe: Egy pohár víz című világhírű regénye nyomán készült és a nagyszabású gyönyörű filmben Mady Christians alakítja a főszerepet.

xx Ma, vasárnap utoljára vetíti az aradi Apolló a Patt és Patachon filmet, a legújabb Patt és Patachon filmszenzációt, a Film-flirt című szenzációs bűnőzatot. Az előadások 3. fél 5, 5, fél 8 és 9 órakor kezdődnek.

Gizi, te csalsz!

Egy budapesti nagykereskedő különös feljelentése menyasszonya ellen. — Hogy ittott egy pesti színésznő pompás lakáshoz.

(Budapest, április 11.) Révész Adolf petróleumnagykereskedő néhány hónappal ezelőtt megismerkedett Sándor Gizivel, a Blaha Lujza-színház tagjával. Az ismert habitué, akit Adin néven becéznek operett-színházi körökben, hamarosan *lángragyult a szép színésznő iránt*, akár egy vagon petróleum. A művésznő eleinte viszonozta érzelmeit, majd elhidegült a nagykereskedőtől, de ezzel csak közelebb öntött a tüzre. Adin végül is *eljegyezte a színésznőt*. Néhány napja aztán Révész menyasszonya ellen család miatt bűnvádi feljelentést tett, amely így hangzik:

— Sándor Gizi színművésznő a leghatározottabban kijelentette, hogy a feleségem lesz. Megbeszéljük, hogy otthonunkat hogyan és miképpen rendezzük be. Meg is vettem a Semmelweis-utca 9. számú ház ötödik emeletén jövődöbeli lakásunkat, fényesen berendeztem, sok pénzt költöttem el, *majdnem egy milliárdot*, mindezt abban a tudatban, hogy a művésznő a feleségem lesz. Mikor már a lakás megvolt, mint a menyköcsapás váratlan esemény történt. A menyasszonyom egész közömbös kis ürügy miatt összeszólalkozott velem s kijelentette kerekén, hogy *ő ugyan sohasem lesz a feleségem*.

A följelentésben Révész Adolf még azt írja, hogy a művésznő nyilvánvalóan azért inszenálta ezt az összeveszést, hogy véglegesen szakítson vele és éppen ezért — *csalás címén teit ellene följelentést*. A följelentés azzal indokolja a csalás elkövetését, hogy *a művésznő fordortatosan tévedésbe ejtette őt*, amikor megígérte, hogy a felesége lesz. A Semmelweis-utcai lakást ugyanis Sándor Gizi néven bérelték s jelenleg ő is lakik benne. Ugyanebben a följelentésben *bűnügyi zárlat elrendelését is kérte a szerelmes Révész Adolf*.

Az ügyösségen a beadott följelentés ügyében nem hoztak döntést és a kért bűnügyi zárlatot sem rendelték el, úgy, hogy a lakásban zavartalanul Sándor Gizi művésznő lakik, ellenben az ügy iratait a nyomozás megejtése végett átküldték a rendőrségre, ahol természetesen legelső sorban Sándor Gizit fogják kihallgatni, hogy a példa nélküli följelentéssel végezzenek.

KÖZGAZDASÁG

Az aradi árumintavásár védnöke.

Szakelőadások a kiállítás tartama alatt. — Nagy kedvezményeket kapnak a vásár résztvevői.

Az aradi árumintavásár előkészítői: Zima Tibor iparkamara-elnöke, országgyűlési képviselő. Mateescu, az UGIR aradi fiókjának elnöke, Vulcu I. Maxim az aradi iparösszintéző elnöke, Trimbitioni Traján aradi iparfelügyelő küldöttségének tisztelegtek Bucarestben Costantinescu Tancred kereskedelmiügyi miniszternél és felkérték őt, vállalja az aradi kiállítás védnöki méltóságát. A miniszter elvállalta a tisztet és megígérte a küldöttségnek, hogy személyesen is megjelenik a megnyitáson. A kereskedelmiügyi miniszterterületen kívül megígérték még eljöveteleiket Anghelescu Chicos, Popescu Cézár és G. H. Dumitrescu államtitkárok is. A küldöttség tagjai Bucarestben megállapodtak, hogy naponta a kiállítás

területén szakelőadásokat rendeznek. Manolescu Mihály volt államtitkár „Erdély ipara a háború előtt és után” címen, C. Popescu a román iparkérdéséről, Chicos, egy aktuális kereskedelmi témáról, Aradról pedig Zima Tibor, Trimbitioni Traján és dr. Falus Lajos tartanak előadást. A küldöttség eljárt a kereskedelmiügyi miniszteriumban, hogy a kiállítás látogatóinak és kiállítóinak utazási és szállítási kedvezményeket eszközöljenek ki. A miniszter engedélyezte, hogy a kiállítás látogatói július 25-től augusztus 20-ig 75 százalékos vasuti utazási kedvezményben részesüljenek, a kiállítási anyagot pedig 50 százalékos szállítási tarifakedvezmény mellett szállíthassák a CFR vonalain.

Nagy tavaszi vásár

ORIENT

divatáruházában

ARAD,

Strada Alexandri

(Salacz-uca sarok.)

- 1 mtr. 150 cmtr. sz. férfi gyapju szövet... L. 310
- 1 mtr. 150 cmtr. sz. férfi gyapju keime ... L. 375
- 1 mtr. 140 cmtr. sz. Coveroot ... L. 450
- 1 mtr. 150 cmtr. sz. angol Coveroot ... L. 650
- 1 mtr. 150 cmtr. sz. tiszta gyapju karnaz ... L. 450
- 1 mtr. divat esikós aljszövet... L. 300
- 1 mtr. Mintás selyem marocain színekben... L. 345
- 1 mtr. Dupla széles divat eponge ... L. 98
- 1 mtr. Tiszta céna zephir L. 29
- 1 mtr. kelengye vászon ... L. 45
- 1 mtr. francia mosó delain L. 43
- 1 pár női kötött harisnya L. 53
- Mintás liberty bélések ... L. 85

Selyem kabát kelmék, orépe de chinek, nyers selymek, valódi angol bearberik és coverootok, divat kockás kelmék és felöltő szövetek, óriási választékban és mélyen leszállított árakban.

Mintákat vidékre ingyen és bérmentve küld

— Ünnepi lanyhaság a pénzpiacon. A husvéti ünnepekre való tekintettel a mai aradi devizapiacra csak igen csekély érdeklődés mutatkozott és így forgalom hiányában az árak nem alakultak ki. A külföldi tőzsdéken kedd reggelig szünet van. — A MAGYAR NEMZETI BANK HIVATALOS ÁR-

FOLYAMAT. (Április 11.) Prága 2138—2150, szokol 2118—2133, Belgrád 1159—1167, dinár 1139—1161, Newyork 72.050—72.430, dollár 71.850—72.980, Páris frank 3691—3715, Bucaresti lej 330—332, Milánó lira 2949—2967, bécsi csatrák korona 101.35—101.91.

— Eladott aradi ingatlanok. Vormittag Rozána eladott a M. sulan község határában Legelő-dűlőben fekvő 3 hold 194 négyszögöl szántót 297 ezer lejért. Muntean Viktor s Olariu Ágostonnak Cservenka János és neje eladták a Str. Cuza Voia 54. számú házat 200 ezer lejért. Dicsler Vendel és nejeének Beck René eladta a Str. V. Stroescu 21. számú házat 150 ezer lejért. Krausz János és nejeének Csanadán Györgyné eladta a Str. Cheorghie Lahner 7a számú házat 275 ezer lejért. Epstein Sándornak. — Tószegi Mihály eladta a Str. Leucutia 18. számú házat 400 ezer lejért. Ardelean Demetar és Ardelean Miklósnak Farkas József eladott a Szt. Pál-dűlőben fekvő 2 hold 160 négyszögöl szántót 100 ezer lejért. Constantín Jánosnak. Hajas Ilés eladott a Str. C. Popescu 19b számú ingatlanból 78 négyszögöl belterületet 35 ezer lejért. Tóth Béla és nejeének Özv. Merker Sámuelné és tulajdonostársai eladták a Str. Romul 2. számú házat 300 ezer lejért. Özv. Linn Béláné és kiskoru Linn Bélának, Czeiker István eladta a Str. Milnei 26. számú házat 80 ezer lejért. Özv. Curticianu Lázárnénak. Marginean Traján eladta a Str. Spira Cheorghie 8. számú házat 170 ezer lejért. Werner Sándornának. Rácz Péter és neje eladták a Str. Anton Pan 24. számú házat 55 ezer lejért. Birtos Mihálynénak és 200 négyszögöl ház helyet 15 ezer lejért Sandics Péternek.

— Külföldi levelek portóla. A postavezérgazgatóság rendelkezést adott ki, amely szerint a külföldre szóló leveleket csak abban az esetben továbbítják, ha azok szabályszerűen vannak felülbélyegezve. Ellenkező esetben visszafizetve a feladónak, ha pedig a feladó neve nincsen feltüntetve, úgy a leveleket „térít”-ként kezelik.

— Budapesti bankközgyűlések. Budapestről jelentik: A Magyar-Olasz Bank Rt. báró Madarassy-Beck Gyula dr. elnöke alatt tartott IV. rendes közgyűlése az igazgatóság javaslatával egyetemben az 1924. üzletévről részvényenként 1000 K = 50 százalékos osztalék kifizetését határozta el. Az igazgatóság jelentésében rámutat arra, hogy a lefolyt évben a hazai és külföldi közönség bizalma fokozott mértékben fordult az intézet felé, amelynek nagyarányú fejlődéséről tanuságot tesznek az előterjesztett zárszámok adatai. Jótékonyan éreztette hatását az intézet fejlődésére az a szoros kapcsolat, amely közte és anyaintézete, a Banca Commerciale Italiana között felel: e körülmény folytán az intézet egyrészt fokozott mértékben volt képes erőforrásait a hazai közgazdaság szolgálatába állítani, másrészt pedig módjában állott külföldi ösztököléseit kimélyíteni. Az elért tiszta nyereség 8.004.037.530,27 korona, amelyből az intézet osztalékokra 5.250.000.000 koronát fordít, a tartalékalap javadalmazására 541 millió koronát, a nyugdíjalap javadalmazására 1 milliárd koronát használ fel; 423.043.751,69 koronát a folyó üzletét számlájára vezet elő. A közgyűlés az igazgatóságba új tagokul dr. Berzeviczy Albertet, Boni Boncompagni Ludovisi herceget és Adolfo Rossit, a Banca Commerciale Italiana igazgatóját választotta meg; a közgyűlés után megtartott igazgatósági ülés dr. Berzeviczy Albertet az intézet elnökévé, Giuseppe Toepflet, a Banca Commerciale Italiana vezérigazgatóját és báró dr. Madarassy-Beck Gyulát az intézet al-elnökévé választotta meg. — A Magyar Agrár- és Járulékbank Rt. közgyűlése 1500 — = 375 százalékos osztalékot állapított meg. A közgyűlés az igazgatóságba új tagul Adolfo Rossit, a Banca Commerciale Italiana igazgatóját választotta meg.

SAKK

Rovatvezető: Dr. Janny Géza.
77. VEZÉRGYALOGMEGNYITÁS.
Játszótiák, mint élsakkot Berlinben, 1924. október 19-én.
Világos: Rubinsteln. Sötét: Lasker.
1. d2—d4, d7—d5. 2. Hg1—f3, Hg8—f6. 3. c2—c4, e7—e6. 4. Hb1—c3, Ff8—e7. 5. Fc1—g5, Hb8—d7. 6. e2—e3, 0—0. 7. Ba1—c1, c7—c6. 8. Ff1—d3, d5×c4. 9. Fd3×c4. Hf6—d5. 10. Fg5×e7, Vd8×e7. 11. 0—0, Hd5×c3. 12. Bc1×c3, e6—e5. 13. Hf2×e5, Hd7—×e5. 14. d4×e5, Ve7×e5. 15. f2—f4, Ve5—e7. 16. f4—f5.

Fc8—d7. 17. c3—e4, Ba8—d8. 18. Vd1—h5, Ve7×e4. 19. Bc3—g3, Vc4—d4+ (A futó nem tűhető 20. f5—f6 miatt.) 20. Bf1—f2, Pd7×f5! (Éz az ellenáldozat kikényszeríti a remist.) 21. Vh5×f5, Vd4—c4. 22. Bg3×g7+, Kg8—g7. 23. Vh5—f6+, Kg7—g8. 24. Vh6—g5+, Kg8—h8 és örökös matek folytán a látszma remis.

Az élsakk, mint elég ritka látványosság, ma is vonzó; az első ilyen mutaványt 1408-ban I. Mohamed szultán rendezte, ki a kitalált figurákat jelképező rabzolgákat tényleg ki is végeztette.

Az aradi Apolló színházban ma vasárnap utoljára

Patt és Patachonna „FILM FLIRT”

Az előadások 3, 5, 6, 8 és 9 órakor kezdődnek.

Az aradi Uránia színházban ma vasárnaptól

szerepel „AZ UIGAZDAGOK” című vígjátékban.

Az előadások 3, 5, 6, 8 és 9 órakor kezdődnek.

Királynők játéka

SKRIBE.

Egy pohár víz c. gyönyörű regénye filmen.

Főszerepben: MARY CHRISTINAS

Bemutatja hétfőtől az aradi Apolló

STERKESZTŐ GÉNEK

Férfi. Mivel a hozzánk intézett kérdésben a tényállást versbe foglaltam, tehát közzé tesszük szó szerinti:

Kávéházban.

Ol egy szép hölgy szendén,
Nincsen semmi büne...
Nekem meg kezembe
Jut a bécsi „Bühne“...
Kezemből átkerül
A nőhöz a „Bühne“.
Üzenjék meg kérem,
Hogy vajon ez bűn-e!

A helyzet, amint a versből kihámozunk, tehát ez: Ön feleséges ember, nevével a kávéházban ült és a pincér odahozta a bécsi színházi lapot. A szomszéd asztalnál egy hölgy ült, akinek tekintetéből észrevette, hogy szeretné állapozni a tarkán illusztrált újságot. Ön odaküldte a pincérrel a lapot. Kedves neje öngyásága ezt az udvariasságot félremagyarázta és kifogásolta. Nos tehát, ha a tényállás ez, akkor a kifogásolás teljesen alaptalan, mert egy férfi előzékenysége mindig elismerést érdemel... Az az, hogy az e fajta udvariaskodásban talán mégis célszerű mértéket tartani. Ne ismétlegesse gyakran.

Igaz szerelem. Ha meggyőződik arról, hogy akit ön szeret, önt nemcsak szereti, de feleségül is akarja venni, akkor egyszerűen mondja meg neki, amikor találkozik vele. A véglegénynek pedig adja vissza a jegygyűrűt. De kérdés, hogy az a másik is jó parthi-e? Ön boldogtalannak érzi magát, pedig hány leány irigylő önt azért, mert két kérése is van egyszerre! — Vig kislány. Ne vegye olyan tragikusan a dolgot, ön is 16 éves, az udvarlója is ugyanolyan idős, tehát nem kell félnie, hogy egyhamar mást vesz feleségül. És ne bántsa önt, hogy nővére is nagyon szerelmes abba a fiuba. Négy-öt év múlva mind a ketten csodálkozni fognak azon, hogy ezt az idült szerelemnek tartották. — Rózsa. Az a fiatalember, aki egy leánytól az ajándékait visszakéri, igazán kicsinyes ember. De ha ön már felbontotta az eljegyzést, adja vissza ajándékait is, hogy kellemetlenség ne legyen belőle. — Mária. Ha szeretik egymást és látja, hogy a fiatalember szándéka komoly s csak az, hogy még nem neveztek ki, tartja őt vissza a nyilatkozástól, beszéljen vele komolyan ön. Mondja meg, hogy jó parthiát választott, és hogy szívesen megosztja vele az élet küzdelmeit. De csakis akkor tegye ezt, ha csakugyan olyan nagyon szereti őt, ahogy írja. És ha őszintén érzi, amit ígér. — Lavírozó lélek. Férfi, aki önt szó nélkül el tudta hagyni, nem érdemi meg azt, hogy ön írjon neki. Az olyan ember, aki olvasatlanul visszaküldi felesége levelét, faragatlan rosszlelkű ember, akivel sohasem lenne boldog. Miután ugysem volt önök között lelki harmónia, legjobban lesz, ha elválnak. Talál ön még különb férjet is, aki jobban megbecsüli. — Fantom. Ön nem követett el semmi helytelenséget, amiért szemrehányást tehetne magának. Mi azt hisszük, hogy az illető fiatalember anyagi gondok miatt hallgat. Tudakolja meg, hogy beteg-e. Egy barátságos levelet írhat neki, melyben választ kér legyéléről. A válaszban megtudhatja, hogy mi oka van a hallgatásra. Ha nem felelne, azt se bánja. A mai viszonyok mellett nem készt még el a férjhezmenéssel. Egy-két év múlva, mikorra javulnak az állapotok, könnyebb lesz a tüzhelyalapítás. S ha ez a fiatalember nem jönne vissza, azon a tisztességes

módon, ahogy ezzel megismerkedett, lehet még különb szerencséje is. — Péne. Ön egy kassá ellengős. Hígyie el, nem szabad tükörre várni az élettől. Ha egy vidéken élő férj nem is nagyon művelt, azért lehet belőle jó férfi. Természetesen olyan emberhez, aki iránt semmi rokonszenvet nem érez, ne menjen feleségül. Várja meg, míg megjön az igazi. A mai viszonyok között ugyanis nagyon nehéz a férjhezmenés. Reméljük, egy-két év múlva jobbak lesznek az állapotok. — P. G. A gramofont Berliner találta fel. Főrészel: egy rugós óraszerkezet, amely a lemezt körforgásba hozza, a csillámlemezzel ellátott hangdoboz, amelynek tüje körbe fut a lemez rovátkáin, hogy a csillámlemezeket rezgésbe hozza és végül a tölcser a hang erősítésére. Lényegében ugyanilyen a felvevőkészülék is, amelyben a hangot viaszlepon rögzítik meg, hogy arról azután merev anyagból másolatot készítsenek. Tökéletesített formája a Pathé-rendszerű gramofon, amelynél a hegyes tű gömbölyű kis zafirkó helyettesíti, ami által a hang recsegése kiküszöbölődik. A gramofon régi alakja az Edison által 1877-ben feltalált fonográf. — Asszonyolvasó. Kétségtelenül kellemetlen egy asszonynak, ha a pletyka szájára veszi. Önnek azonban, miután férje tud a híresztelésekről és meg van győződve azok alaptalanságáról, semmi tennivalója nincs, hanem férjére kell bízni, hogy a régalmozgató felelősségre vonja.

SPORT

O Husvétli footballmérkőzések az AAC sporttelepen. Vasárnap, 12-én d. u. 3 órakor ATE—Hakoah, d. u. 5 órakor TMTE—AAC. Hétfőn, 13-án d. u. 3 órakor Hakoah—AAC, d. u. 5 órakor TMTE—ATE.

Cenzurat: Prefectura Județului.

Felelős szerkesztő:
RÉTHY JÓZSEF.

NYILTTÉR.

E rovat alatt közlöttékért nem vállalunk felelősséget.

NYILATKOZAT.

F. hó 11-én megjelent nyilttéri közleményre kijelentem, hogy saját vagyonnal rendelkezem és nem vagyok ráutalva arra, hogy S. Hartmann és Fia, a Termény és Nyersanyag Kereskedelmi R. T. aradi bizományosa értem szavatosságot vállaljon.

Hartmann Béla.

Üzletáthelyezés!

Üzletemet, mely Párisból most érkezett legutolsó divatu női kalapalkellékekkel, egymint szalma és celofanszövetek, mindenféle szalmabortnik, divatszallagok maroquin, crepe de chine virágok és filzkekkel dusan fel van szerelve, folyó hó 15-től kezdve a Neuman házba, Arad, Str. Gen. Georgescu (volt Tabajdi-ucca) helyezem át.

2092

KALMOS DEZSÓ.

NYILATKOZAT.

Értesitem tisztelt ügyfeleimet, hogy fiam, Hartmann Béla bármilyen cselekedeteiért teljes felelősséget vállalok.

Hartmann Samu.

NYILATKOZAT.

Alulírott ezennel kijelentem, hogy Obwéger Leontin nem az én üzletemet veszi át tőlem, hanem a saját üzletét, amelyet eddig én bérlettem. Tehát Obwéger Leontin felszólítása f. évi április 4-iki Közlönyben téves. Marcu Vasile cég tovább is fog szerepelni.

Marcu Vasile

2075

kereskedő Lupeni.

NYILATKOZAT.

A Közlöny f. évi április 4-iki számában megjelent nyilatkozatom helyesbítése képpen kijelentem, hogy nem a Márk V. üzletét veszem át, hanem saját üzletemet vissza veszem Márk Vasilie üzletvezetőmtől és csak azok a hitelezők jelentseik be követeléseiket akik Obwéger cégnek hiteleztek.

2074

Obwéger Leontin
Lupeni.

ÉRTESETÉS.

Zimmermann Artur
okl. mérnök
mérnöki irodáját
Arad, Str. Suour (Eötvös-u.) 7.
megnyitotta.

Gartner Márk

lakatos mester

Arad, Str. Baritlu (Rákóczy-u.) 4.
Grünwald és Szántó,
Oradea-Mare, redőnygyár
képviselőt a mai napon átvöttem.

TIMISOARAI MOZI.

Belvárosi mozi: Apr. 12-én vasárnap.

Gyárvárosi mozi: Apr. 13. hétfő és

14-én kedden

Mehalai mozi: Apr. 15. szerda

Rendkívüli világszenzáció!

Maolste osaszár.

Előszöveg és szenzációt keltő szalon

vígjáték 7 felvonásban. Rendkívüli vigl

Rendkívüli szentimentális! Rendkívüli

szenzáció! Nagy német gyártmány

olasz rendezéssel!

Belvárosi mozi: Április 13. hétfő és

14. kedd. Gyárvárosi mozi: Április 15.

szerda és 16. estüörtök. Mehalai mozi:

Április 19. vasárnap.

Szenzációs viglőadás!

Harold Lloyd és Maceo.

Rendkívüli viglőadás 8 felvonásban. —

Nagy amerikai gyártmány! Aki jól

akar nevetni, ne mulassza el ezt a

viglőadást megtekinteni.

Jön: Jön:

„Ezeregyéjszaka“

Monumentális film a rejtélyes keleti

életből.

Maculatura papir 5 kgros

csomagokban kapható az

Aradi Közlöny kiadójában.

Alkalmi házeladás!

Str. St. George (v. Dezső-ucca)
40. sz. két lakásos ház, elfoglalható 3 szobás lakással, eladó. Kizárólagos megbízott H A A S Z-irodája, Arad, Str. Românului No. 5 (Zrinyi-ucca) 16547

Tőkebefektetésre alkalmas

nagy jövedelmet hajtó bérházak a város különböző helyein, magánházak, telkek, prima szőlők, malmok, földbirtokok, üzletek eladók az Uranul iroda utján, a főpostával szemben. 16086

Három szobás magánház

(adómentes) olcsón eladó. — Négy-öt holdas szőlőt Gyorok-Ménes környékén villamos vasút mellett levő kolnával komoly vevőnk részére keresünk. — Malmot bérbe keresünk megbízóink részére. — Jövedelmező vállalat visszavonulás miatt eladó (átvehető kisebb tőkével).

„HERCULES“-iroda, Arad, Str. Bratianu (Weitzer-u.) 21. 100a

Utazónak

vagy tisztviselőnek ajánljuk román, német, magyar nyelven beszélő, perfekto könyvelő, levelező és magasabb képzettséggel bíró, kitünő referenciákkal és bizonyítványokkal rendelkező nős fiatalember. Szíves ajánlatokat

Rudolf Mosse (Sándor hírlapiroda) Arad kér. 10216

Malomvevők figyelmében!

Aradmegyében 8 járatu modern vámmalom a legjobb buzatermő vidéken, hízalldával, személyzet lakással, urilakkal, 50 HP. nyersolaj motorral, clajmalommal, visszavonulás miatt részletfizetésre eladó. Megbízott: „ARGUS“, Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc-u.) 1. szám. 16555

Körösvölgyi nyirfából

kitermelt prima lefaragott és füstölt kocsirud hantolt vendégoldal és petrencerud, kétszer és háromszor kötegelte nyirfásprű, prima köriskerektalp és küllő, köriskerektalp, bükkfaszén, tűzifa, kötegfű, léchulladék, bükkhasítvány és mindennemű egyéb kemény faanyagok vaggontételekben megrendelhető.

Boros & Zucker
tanagykereskedőknél, Arad.
Tel. 952. Sürgőncim: Borosfa.

Raktárnoki, felügyelői,

gondnoki, vagy hasonló állást keresek magas óvadékkal feltétlen korrekt uriember részére.

Dr. Kovács,

Oradea-Mare, Nyomda-ucca 14.

(Közvetítő díjazok.) 2111

Rbor 1286 opt.

Szőrmebundák és téli ruhák

melyek ellen megóvását és portalanítását felelősség mellett biztosítással vállalja

I. NAGY SZÜCS

Arad, Strada Alexandri (Salac-uca) 5. szám.

Legolcsóbban Strasser
mindenkor

divataruházban
vásárolhat Aradon,
a Lutheránus templommal szemben

Szőrmétárgyak nyári gondozása

Joanovits Antal

szücs cégnél Arad, 1901
Str. Gen. Grigorescu 2. (Uj Neuman-ház.)

..... és főképpen az volt a fontos,

hogyan anyuka a legutolsó pillanatban

„Valódi Franck” kávépótlékot

vásárolt, máskülönben az ünnepek el lettek volna rontva.

Multkor utánzatot tukmáltak ránk, mely állítólag „éppen olyan jó, de olcsóbb” és megtévesztésig hasonló csomagolásban volt. Azonban egyszer és soha többé! A jövőben kizárólag a „Valódi” Franck névvel és a kávédaráló védjeggyel kerül a házukba.

Sleissig

és

Hirschfeld

nagykereskedők

ARAD,

Bulev. Reg. Ferdinand

(Boros Béni-tér.)

Telefon 748. szám.

1843

Allamilag plombált

Lucerna- és

lóheremag

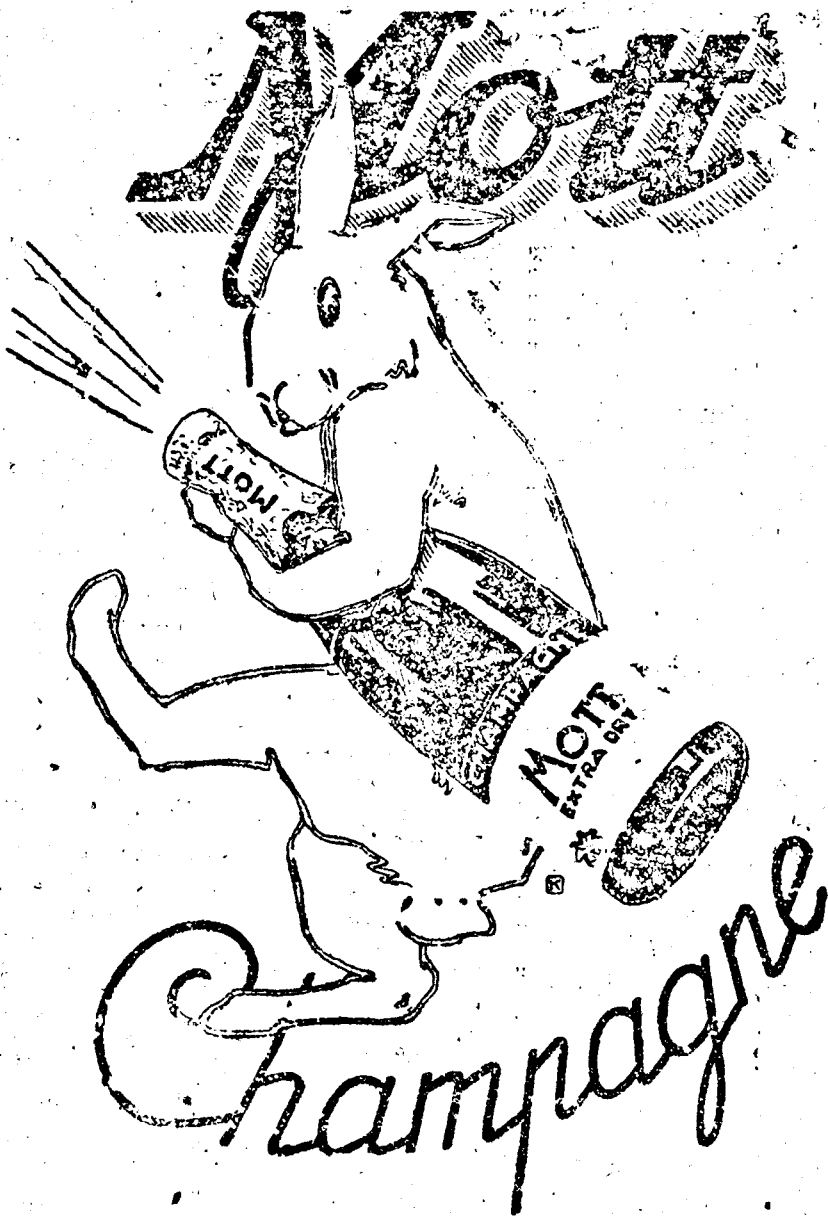
Iosif

Funkelstein

cégnél,

ARAD, Str. Moise Nicoara 1.

kapható.

Képviselet és lerakát:

JANCU CERBU Timisoara,

Bulevardul Carol No. 16.

Olvassa el a sajtó hírlátát

a most megjelent dr. Cheresteslu román-magyar szótarról.

Keleti Ujság. Cluj-Kolozsvár. Február 22-iki szám. „... a Toussaint-Langenscheidt szótárak módszerének továbbfejlesztése, azonban az ott található hibák és hiányok kiűszítésével.”

Temesvári Volksblatt. Febr. 24. „Ez a legnagyobb és legteljesebb román-magyar szótár.” Uj Kelet. Cluj-Kolozsvár.

Febr. 25. „Ez a szótár nemcsak a hazai, hanem a nemzetközi szótáriródlomnak is büszkeségére válik.” Temesvári Zeitung. Febr. 25. „Végre megjelent az a szótár, melyre szükség van és amely minden eddig megjelent szótárt messze felülmul.”

Temesvári Hírlap. Márc. 4. „Szótára nemcsak terjedelemben, hanem szakszerű összeállításban, pontosságban és áttekinthetőségben az eddigi szótárakat messze felülmulja.” Erdélyi Hírlap. Arad. Márc. 5.

„A román szótáriródlom tetőpontját érte el a dr. Cheresteslu által szerkesztett szótárban.” Magyar Nép. Cluj-Kolozsvár. Márc. 7. „E szótár nemcsak a legterjedelmesebb, hanem a legjobb az eddig megjelent román-magyar szótárak között.” Ellenzék. Cluj-Kolozsvár.

Március 15. „A napokban jelent meg a régen várt szótár.” Ujság. Cluj-Kolozsvár. Március 15. „Ez a szótár arra a nivóra állítja a román-magyar szótáriródlommat, melyre a német alacsonyág látszott képes lenni.” Nagyvárad. Friss Ujság. Március 17. „E szótár mindenki számára nélkülözhetetlen.” Aradi Közönség. Március 18. „Most jelent meg az első egyetemes nagy román-magyar szótár; semmi hézag, semmi kívánni való.” Nagyvárad. 1925. március 30.

„Az új szótár a legnagyobb az eddig megjelent román-magyar szótárak között, de nem a teljessége a legnagyobb érdeme, hanem szerkesztési módja.” Szamos. Satu-Mare-Szatmár. 1925. április 3. „A legnagyobb nehézségeket hárítja el a románul tanulni akarók utjából.” Tanítók Lapja. Odorheiu Székelyudvarhely. 1925. április 2. „Ez a nagyvívű szótár a tanítók és általában a románul tanulni szándékozók meleg figyelmébe ajánljuk.”

Bővebb szemelvények a bírálatokból és a szótár részletes ismertetése ingyen kapható bármely könyvkereskedésben és a szerzőnél: Dr. Cheresteslu Victor, Cluj. Str. St. O. Iosif 1. 21162

Párisi uridivat szabóság,
Arad. Str. Alexandri (Salacz-u.) 5. sz. alatt

Szives párt-
fogást kér:

GUBANITS és SILBERMANN.
Angol szövetek állandóan raktáron!

Női kalapok (modellek) nagyválasztékban. Formázását és festését legolcsóbban készíti

"Hunia" fabrica de Palari

Arad, Strada Metianu 14. (volt Forray-uca 3. szám.) Masamod kellékek raktáron

Kényszer kiköltözés miatt mélyen leszállított árak Nagy János és Társa Arad, Bul. Regele Ferd. (Boros Béni-tér) 8. sz

Távirat! Nagy mozi esemény Timișoarán. F. évi április hó 22-i kezdettel **„Scaramouche“** Monumentális film. Nagy világ siker. Nagy amerikai gyártmány. Lásd a külön hirdményeket!

Apró hirdetések.

Üzletek.

BELVÁROSBAN üzlet és vendéglőhelyiség lelépés nélkül május 1-re kiadó. Bővebbet Arad, Ortutay-palota házigondnokánál. 2121

BELVÁROSBAN négy autóbefogadó képességű garage hozzátartozó műhelyhelyiséggel, melyben motorerőre bevezetett villany, gáz és vízvezeték van, május 1-re kiadó. Bővebbet Arad, Ortutay-palota házigondnokánál. 2120

ÜZLET kétszobás lakással azonnal eladó. Arad, Str. Egalitate (Lenkei-u.) 2. szám. 2033

RÉGÓTA fennálló forgalmas helyen lévő vaskereskedés Brassóban sürgősen eladó, esetleg tőkeerős társ kerestetik. Elekes hirdetési-iroda Brasov. 2045

KERESEK egy vámmalmot bérbe. vízi vagy motor hajtásra. Ajánlatokat „Szakember” jellegre az Arad Közlöny kiadójába kérek. 2081

ARAD, Piata Avram Iancu (Szabadság-terén) tágas üzlethelyiség szerződéssel átadó. Bővebbet szívességből Weiszberger Ikkörgyárban Bulv. Regina Maria (Andrássy-tér.) 2118

100.000 LEU tőkével betársulni jó vállalatához. Cím az Arad Közlöny kiadójában. 2125

Különféle.

ASSZONYOK, leányok részére gyorsan és pontosan elsajátítható állandó varró és szabásati tanfolyam az esti órákban is Arad, Str. Eminescu 6. 5685

Apróhirdetések folytatása a 17-ik oldalon

Fogászat!
Fogházak: (injekció érzéstelenítéssel) 40 lej.
Fém koronák, fogak (Randolf, Victoria, Koamos anyag) drb. 80-100 lej.
Fehér fogak kaptatóhokra 1917 drb. 40-50 lej.
Arany koronák, fogak (garantált aranyból) drb. 300-350 lej.
FRIDA D'MOUDJALLED.
vizeg, fogászni, Arad, B. Reg. Ferd. 14. József Thog-ut)

Közösségi Hírlap
Közösségi Hírlap
Közösségi Hírlap
Közösségi Hírlap

Pénzszüke miatt saját árban:

- férfi öltöny . . . . . Lej 1650.—
- fiu öltöny . . . . . „ 1250.—
- gyermek ruha . . . . . „ 750.—
- gummi kabát . . . . . „ 960.—
- fregoli kabát . . . . . „ 2600.—
- tavaszi felöltő . . . . . „ 2700.—

MUZSAY JÓZSEF 1887
férfi-, fiu- és gyermekruha készítői telepe
Arad, a színházzal szemben.

Mezőgazdasági szakkönyvek árjegyzéke:

- Balassa, Cséplőgépek Lej 180
- Berczeller, A tápszer hatástalan alapvonalai Lej 90
- Bernátsky, A veteményes kert „ 72
- Bernátsky, Szőlőművelés „ 72
- Bernátsky, Az ehető és mérges gombák „ 72
- Bernátsky, A mezőgazdaság alapvonalai „ 90
- Bittera, A kukorica mint szem term. „ 72
- Bittera, Szerves trágyák „ 54
- Buchta, A gyümölcs és zöldség félék ért. „ 126
- Csérer, A konyhakert „ 33
- Dorner, Burgonya termesztés „ 101
- Dorner, Sertés tenyésztés „ 198
- Dorner, Rét és legelő művelés „ 234
- Fehér, Takarmány növények termesztése „ 16
- Fillarszky, Növény morphologia „ 288
- Gratz, A kiscgazda fejőstehene „ 62
- Hérics-Toth, Gyümölcsök szeszipari feldolg. „ 72
- Horn, Gyümölcsstermelés „ 126
- Ignác, Méhészet „ 72
- Ignác, Méhészeti kiskaté „ 36
- Illés, Cirok, köles termelés „ 18
- Illés, Nyul és kecsketenyésztés „ 65
- Kadócsa, Mezőgazdasági növényeink „ 90
- Kovácsy, Juhtenyésztés „ 90
- Krenedits, Baromfitenyésztés „ 54
- Mócsy, Lótenyésztés „ 54
- Naszályi, Stabil gőzkazánok és gőzgépek „ 234
- Papp, Gabonafélék termesztése „ 36
- Prack, A kisbirtok helyes berendezése „ 54
- Répássy, Édesvízi halgazdaságok „ 90
- Révész, A sertések nevelése „ 36
- Sándl, A szarvasmarha tenyésztése „ 65
- Szemere László, A háztartási konzervkészítés Abcje „ 99

Sándor Hirlapiroda
Arad,
Bulev. Regina Maria 10. sz

Az uri közönség kedvenc pezsgői:
PALUGYAY
Grand Vin Demi Sec.
Extra Dry-Gout American.
Cremant Imperial.

Belvárosi bér- és magánházak!

2 emeletes, 10 lakásos, 4 szobás elfoglalható. — Bérház 6 üzlettel és több lakással, nagy bérjövdelemmel. — 13 lakásos ház a belvárosban 420.000 lej. — 14 lakásos ház forgalmas helyen 450.000 lej. — Magánház, 4 szoba, fürdőszoba, istálló 800.000 lej. — 3 szoba, fürdőszoba, eszlingeni rolokkal, parkettás szobákkal, 6 lóra istálló 500.000 leivel átvehető. — 3 szoba, fürdőszoba 400.000 lej. — 3 szobás fürdőszobás, nagy kerttel 550.000 lej. — Üzletház, fűszerüzlet, teljes berendezéssel, 2 szobás lakással 500.000 lej. — Üzletház, fűszerüzlet, vendéglő, borbélyüzlet és lakás 400.000 lej. — 4 lakásos ház, 2 lakás elfoglalható, nagy kert, istálló 280.000 lej. — 4 szobás magánház, szép kerttel 230.000 lej. — Magánház, 2 szobás, vízvezetékkel, villannyal, sonen csatorna 140.000 lej. — 2 szobás magánház nagy kerttel 135.000 lej. — 2 szobás magánház 80.000 lej. — 1 szobás magánház 65.000 lej. — Több kisebb és nagyobb háztelkek egy évi törlesztésre eladók. Megbízott: 2114

MAIER. Arad, Str. Nicu Filipescu 13. (Flórián-uca)

Auf Reisen, Ausflügen und beim Sport
(o) vergessen Sie niemals ein Paket (o)
PFADFINDER-ZWIEBACK
mitzunehmen. Ein nahrhaftes, wohlschmeckendes und billiges Erzeugnis der
M. M. Teigwarenfabrik, (Timișoara).
Erhältlich in allen besseren Delikatess-Geschäften

Makulatura 5 kgros csomagokban kapható a kiadóban

Ajánljuk saját vasbutorainkat rézágak, összecsaukható ágyak csinos kivitelű gyermekágyak mindenféle mosdók, ruhafogasok, sodronybetétek, fa-, vagy vasrárával, kórház és internátus berendezések jó és erős kivitelben, a legjutányosabb árakon. Képes árjegyzék kívánatra. **Fleischer Testvérek** vasbutorgyára, Arad Strada Ruseu Sirian (Aulich L-uca)

Návrády villanyberendezési vállalkozó és műszerész **ARAD-VULCAN** Str. Metiana (Forray-u.) 1-; Str. Principal (volt Fő-uca)

Tavaszi női felöltő, ruha, blus, jumper és aij újdonságok megérkeztek

PLESZ központi ruhaárúháza Arad, a színház hátsó bejártaival szemben.

Kérem a címre figyelni!

Gumi kábitók!

Dus rakomány vételkötelezettség nélkül megtekinthető. Angol és francia szabóság. Mór utáni megrendelések pontosan eszközöltenek. Kérem kirakataim megtekintését.

Kérem a címre figyelni!

Husvétli illatszerek és kölnivizek legolcsóbban kaphatók: VOJTEK és WEISS drogeriában, ARAD. Cégulajdonos: ORDELT LASZLO

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudnivaló az apróhirdetésekről: Az apróhirdetéseket díjtól számítottak. Minden szó... (detailed text about advertising rates)

Levelezés.

KÖZÉPKORU ösvegy nő idősebb ur... (advertising for a woman seeking a partner)

Házasság.

HÁZASSÁGI ügyekben diszkrétan levelez... (advertising for matrimonial services)

EGY úterős konkurensmentes vállalat... (advertising for a business venture)

Állásajánlás.

MINDENES főzőnő 16 bizonyítvánnyal... (advertising for a cook position)

ÜGYES TAKARITÓNŐ 16 bizonyítvány... (advertising for a cleaning service)

TANULÓK magyar írással felvétetnek... (advertising for a school)

KIPUTÓ LEÁNY felvétetnek Arad, Str... (advertising for a typewriter operator)

DEUTSCHES Fräulein zur grössere... (advertising for a German woman)

SZÓPTATÓS DADA, 4 hónapos gyermek... (advertising for a child)

UTAZÓT, kinek másról is van megbizása... (advertising for a travel agent)

GÉPÉSZT KERESK. Erdőhegyi gőzmalmomban... (advertising for a mechanic)

FIATALEMBER 33 év, fiatal, gyakorlat... (advertising for a young man)

KAUCIÓKÉPES fiatal ember nyelvismerettel... (advertising for a bilingual person)

JELLEMES magányos 62 éves vidéki férfi... (advertising for a man)

VARRÓLÁNYOK elsőrendű, kék ördül... (advertising for seamstresses)

VIDÉKRE urház keres megbízható szobalányt... (advertising for a domestic worker)

FRANCIA és angol varrólányok, nagyobb... (advertising for seamstresses)

PERFEKT főzőnő április 15-re keresetk... (advertising for a cook)

SZÖRMEK mellyel nyári gondozását és... (advertising for a gardener)

MANIKÜRÖZTETHET szépen és jutányosan... (advertising for a manicurist)

Értesítés.

HÁROMSZOBÁS modern lakást keres... (advertising for a house)

1, 2 és 3 SZOBÁS lakások kiadó. Boross... (advertising for apartments)

EGY csinosan butorozott különbejárattal... (advertising for a house)

EGY nem különbejárattal elegáns butorozott... (advertising for a house)

NYARALÁSRA alkalmas 2 szobás lakás... (advertising for a holiday home)

IRODÁNAK, varrodánál alkalmas 1 és két... (advertising for an office)

Vétel és eladás.

HASZNÁLT könyveket előnyös áron vesz... (advertising for a book store)

MOTORKERÉKPÁR segédmotor D. K. W. leg... (advertising for a motorcycle)

GARZON HÁLÓ, komplett háló és szalon... (advertising for furniture)

VESZEK könyvtárakat, hanggyöveket... (advertising for a library)

MINDENMÉ az ezüst tárgyakat, szőnyeget... (advertising for silverware)

EZERJÓFÚ GYOMORELIXIR, pártatlan hatás... (advertising for a medicine)

HENGERCSOMAGOLÓ papír vastag, vékony... (advertising for a printer)

BOHÁSEM fog más szappannal mosdani... (advertising for soap)

EGY jókarban levő 6-os cséplőszekrényt... (advertising for a sewing machine)

„WAFFENRAD-KERÉKPÁROK” Hammer Vilmosnál... (advertising for bicycles)

BUTORRAKTÁRÁMBAN ebédlők, hálószobák... (advertising for a house)

MOTORCSOLNAK aladó. Bővebbet Aradul-nou... (advertising for a tractor)

LEGHATÁSOSABB vértisztító és használat... (advertising for a medicine)

TELJESEN jókarban levő szállóprés eladó... (advertising for a house)

KÖNYVNYOMDA papírkereskedéssel, esetleg... (advertising for a printer)

ŐSZI VÁGÁSÚ kőröndök (25-35 cm.)... (advertising for a house)

HASZNÁLT szivattyús kutat vennék. Stera... (advertising for a pump)

KONDEZÁTOROT kerestünk megvételre... (advertising for a condenser)

ALIG használt valódi disznóbőr bőrdő... (advertising for a house)

MOTOREKE Fordson, Cormick. Hawa Komnik... (advertising for a car)

NEGY CSÉPLŐGARNITURA 6-8-10 HP. Hofer... (advertising for a sewing machine)

ÚJ KOCSIK minden formában helyszüké... (advertising for a car)

GYERMEKKOCSI nikkelezett bécsi gyártmány... (advertising for a toy car)

ELADÓ villanymotor 2.2 kétfázis... (advertising for a motor)

ZONGORA, rövid, keresztúros, tökéletesen... (advertising for a piano)

TAKARMÁNYRÉPA eladó. Bővebbet Hámory-gazdasága... (advertising for a house)

EBÉDLŐ, hálószoba butor, zongora, eszillár... (advertising for a house)

PIANINÓ alig használt prima, keresztúros... (advertising for a piano)

HOFFER kőere cséplőgép „Purificator”... (advertising for a sewing machine)

KERESK megvételre megbízóim részére... (advertising for a house)

HÁZ 5 szobás parkettás elfoglalható lakással... (advertising for a house)

MAGÁN és bérházak, előnyös feltételekkel... (advertising for a house)

SZÉP családi ház eladó. Arad, Str. Doamna... (advertising for a house)

EGY magánházat 1-2 szobás lakással bérbe... (advertising for a house)

ARAD, Str. Abatorului (Vágóhíd-u.) 50. számú... (advertising for a house)

Magánházak elfoglalható lakásokkal legolcsóbban... (advertising for a house)

Oktatás.

ANGOL órákat vennék, a nyelvet szépen... (advertising for a language school)

FRANCIA, román és angol nyelvtankönyveket... (advertising for a language school)

HAMMER VILMOS, WAFFENRAD, PHANTOM, REITHOFFER gumijait juttányos áron... (advertising for bicycles)

Tiberiu SOLTÉSZ T. Bor, Arad, Str. Matei Corvin No. 1. Cérna és fonalárak importja.

Aradon a „**VADEMBER**“ vendéglő ujonnan átalakított, kifűnő **tekopályája** most vasárnap, húsvét eisenapján **megnyílik.**

Aki a télikabátja biztosítását legjobban lelkén viseli legalkalmasabb időpont most a nyersanyag beszerzése, s így olcsón a legdivatosabban egyedül

Beregszászy

bej. cégnél szerezheti be, kinél meglepő ajánlatot nyer személyes megjelenésével és tetszés szerinti ár mellett. Arad, Str. Eminescu 26. (Deák F.-u.)

Ujdonságok érkeztek!

„ROSENTHAL“ ebédő, tea-, moca-készletek, csészék és disztárgyak, oryrtály jardinerek, tálak, vázák stb. feltűnő olcsón beszerezhetők!

M. FISCHER.
ARAD, Neuman-palota. 10208

Hengerszéket

keresünk megvételre

Ajánlatok:

Pollák Vilmos

/börkereskedő,
Arad, Piata Avram Ianou No. 10.

A budapesti mintavásárra szóló 50% meneti jegyek váltására jogcsitő

- 1) Igazolványok,
- 2) Vízum nélküli határátlépés,
- 3) 50% vízum kedvezmény,
- 4) 50% vasuti meneti jegyek

C. F. R. városi meneti jegy irodában szerezhetők. Arad, Bui. Regina Maria 18. (Központi Takarék). 2001

Arad centrumában

üzlet s műteremnek való világos helyiséget keresünk. Ajánlatot „Állandó“ jellegű az Aradi Közlöny kiadó-hivatalába kérjük. 2079

PÉNZZÉT

5000 lejon felett előnyösen gyűmölcsöz-tetheti Ludovic Klein, Arad, Calea Segura 82. sz. pénzügyi ügye útján. Telefon 6-38. Válaszbélyeg. 829

Magas hőfoku 408

**köszén, kokszt,
Retorta-
és erdei bűkk-
faszén**

házi és ipari célra, hához szállít.
Telefon 461.

Almann Ede,

Arad, B. Reg. Ferdinand (Boros B.-ér) 44

HIRDETÉSE

EREDMÉNYES

LESZ,

ha azt szakemberek dolgozzák ki. Kérjen árajánlatot és díjtalan propagandatervezetet:

LLOYD EXPRESS

hirdetési irodától.

Cluj, Str. Memorandului 24.

Hirdetések, notiook, közlemények a világ bármely lapjában.

Eredeti tarifák szerint.

BING EDE

bornagykereskedése, törköly- és szilvórium párló, rum és likörgyár

Arad.

2088

Telefon 2.

Telefon 2.

**INDUSTRIA TEXTILA ARADANA
SOCIETATE ANONIMA S. A.**

Aradi Textilipar Részv.-társ.

ARAD.

Távirati cím: „TEXTIL ARAD“.

TELEFON: 758.

**Fonóda
Szövőde
Fehéritő
Festőde**

Illits BRISTOL-szálló

BUDAPEST.

216

Dunaparton, minden elképzelhető kényelemmel. Elsőrangú Duna-étterem és polgári étterem. Kitűnő konyha. Kávész. Mérsékelt árak.

Modern új magánház

4 szobás fürdőszobás elfoglalható lakással, 450.000 leiert eladó vagy bérbeadó. Megbizott: Argus-iroda, Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc-u.) 1. — Ugyanitt házhegyek eladók. 26555

Félárban

gyermek, fiu- és férfiruhák kaphatók 10214

Menczer Oszkár

confectio üzletében. Arad, Bui. Reg. Ferdinand 40. (Széchenyi malom mellett).

Szőlős háztelek eladók.

Bővebbet:

Arad, Str. Ardealului (Erdélyi-ut) 9. szám alatt. 15158

Tennis pályák kiadók

az Arad-csanádi gazdasági takarékpénztár udvarán. — Bővebbet: a takarékpénztárnál. 15158

Bognárok figyelmébe!

Köris- és szil szerszámfa 2058 teljesen száraz, egy vagonnal, esetleg kisebb tételekben, nagyon olcsón eladó.

BASCH,

Arad, Str. Moise Nicoara 6. sz.

Vânzarea de casă.

Sindicatul Timis-Bega vinde din mană liberă in baza ofertelor scrise si după cunoasterea acestora la licitatie publică si verbală casa ingineriei de sector din Buzias, situată pe soseaua județeană Timisoara-Lugoj, cu toate dependentele si cu intravilanele de 1600 st. intindere. Casa are patru camere la stradă, două spre curte, cameră de servitoare, cuina, mameră de baie, closet inglezesc si coridor inchis. Ca dependinta are grajd pentru patru vite, șopron inchis si deschis, cocină, cotet pentru hoare, cămară de lemne etc. in grădina o filarie. Licitatie se va tine la 22 Aprilie 1925. 11 ore dimineata in localul Directiunei din Timisoara, când pot să se prezinte si ofertantii. Intaiadată se vor desface ofertele induse si apoi se vor face oferte verbale. Pretul de evaluare este 800.000 Lei sub care casa nu se putea vinde. Garanta sau vadiu este 20.000 Lei sau hărtii de valoare corespunzătoare. Ofertantii sunt rugatii să prezinte oferte la Directia Sindicatului cel târziu până la inceperea licitatiei. Ofertele scrise sosite cu posta se vor desface la inceperea licitatiei. Garanta sau vadiul se va depune la Banca Agrară timisană si la oferte se va anexa numai recepisa depunerii. Informatiuni se obtin in oarele oficiale la Directia din Timisoara sau la Inginerul de sector din Buzias.

Timisoara, la Aprilie 1925.

Director:

2078

Julu Arsenovici m. p.

Tavaszi és nyári ujdonságok nagy választékban megérkeztek! Külön mértékosztályunkban gyermek ruhák és a legújabb női modellek készülnek.

„**VIKTORIA**“ női konfektio áruház

ARAD, Bul. Reg. Maria 24. (Andrássy -t.)

UTLIVELEK

vizumozását és bármilyen megbízásokat felelőség mellett naponta ellintezünk

CLUJ, TIMISOARA, BUCURESTIBEN.

Gyűjtőhelyek: 277

LÖBL hírlapiroda Arad, (az Apollo mozival szemben), WEINBERGER cipőüzlet.

Weisz Dávid az aradi államrendőrség mellett **Pichler papirkereskedés** (Bonas-palota)

Ajándéktárgyak, órák, ékszerek legolcsóbb bevásárlási forrása **FEINER** óra- és ékszeráruháza, Arad, Strada Bratianu (Weitzer János-ucca) 3. szám.

Hölgyeim! Aki szép és olcsó kalapot akar vásárolni, tekintse meg most érkezett kalapjainkat. :- Szalma kalap 350 lejűl feljebb. Kalap kellekek és virágok raktáron. **LÉDA** női kalapüzlet, Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc-u.) 15.

Szőrmebundák és télikabátok **Z. JOANOVITS TERÉZ, szücs,** gondozását biztosítással jutányosan vállalja: Arad, Strada Mocioni No. 14. (Orezy-ucca). 2049

Losonczy Lajos
órák és ékszerész
Arad, Piata Avram Iancu 1.
Arany- és ezüsttárgyak legolcsósebb beszerzési forrása. Alkalmi ajándékok nagy választékban versenyen kívüli árban. Javítások gyorsan és pontosan elkészülnek. Tört aranyat, ezüstöt, brilliánköveket legmagasabb napi árban vesz.

Kérjen festék szállítójától
O. Fritze-féle
előrendű
lackat és lack festéket.

Hajfonatok, hajkreppek, hajrészek, parókák legolcsósebben:
FISCHE H-nél. Arad. 6770
Modern hajmunka vállalata Str. Mărăcești 24.

Cipő ujdonságok
tavaszi szezonra nagy választékban
érkeztek
APPONYI TESTVÉREKHEZ
Arad, Bulv. Regele Ferdinand 7.

PRIMA TORDAI PORTLAND CEMENT
stukatur és alabastrom gypsz, dioszentmártoni darabos esztrich detail és waggontételekben kapható:
Kornis Testvéreknél, Arad,
Bul. Reg. Maria 13. Telefon sz. 301, 30355

VOX! VOX!
1920
Hangkészülékek és lemezek a legelőkeltebbek nagyrésztben
Hegedűs Gyula cégnél, Aradon

Legjobb, legolcsósebb kukoricaművelő a „Kiss-féle 10,892—10930 sz. a szabdalmasított hátulról irányítható egyesített áltató-kapáló és grubber, valamint a bármely eketaligára illő javított pergetők. Kimerítő prospektust kérésre: „Mezőgazdák“ ker. r-t. Arad. Működésben pénteki napot kivéve bármikor bemutatja Kiss Sándor, a Peleoa-Santamas állomás mellett Arad:ól vonat 8.10, 2.05, 6.00 órákor indul.

Gyermekkoscsik
legfinomabb kivitelben foglcsósebben kaphatók. Mindenmű gyermekkoscsik javítások. 1068

Kereskedők figyelmébe!
„CARLES“
férfi fehérneműgyár
Pancsótán 1816
elvállal megbízást confectionálásra is.

Rece Székely **REINER JOZSEF** művész-javító
LŐKHNER, volt Csász. és Kir. udvari órák tanítványát ARADON, a lutheránus templom mellett. 699

Zongora hangolást és javításokat előzőn eszközöl
MELIS, (Kasza-ucca) 21. sz.
VESZEK és ELADOK zongorákat

Gyermekkoscsi üzem
Arad, Str. Simion Ballat 19. (Dessawilly-u.)
Str. Mărăcești (Kossuth-ucca sarok.)

ANDRÁNYI
PEZSÁKOK
a legjobbak.

ÉRTESÍTÉS.
Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy Klein Jozsef, Aradon, Str. Moise Nicoara (ezelőtt Petőfi-ucca) cipő készítő üzemét átvettem és azt tovább folytatom.
Műhelyemben a legújabb divat szerinti, a legkényesebb igényeket is kielégítő női, férfi és gyermek valamint ORTHOPED CIPŐK készülnek. Javítások a leggyorsabban eszközöltenek.
A n. é. közönség szives pártfogását kérem.
Tisztelettel:
1764 **STEIGERWALD ADÁM.**

Vizsgázott fűtőt keresünk állandó állásra
Ajánlatok:
Pollák Vilmos
börkereskedő, 10215
Arad, Piata Avram Iancu 10.

KŐŐ JÁNOS
textil és vászonáru
nagykereskedő.
ARAD, 2007
Bulo. Reg. Ferdinand

Figyelem! Saját kőhuzógép, tehát olcsó árak mellett emeletes házakat renovál
Graf Sándor 1938
Céltész Arad,
Strada Ioan Calvia No. 12. Atlián-tér.

Üzlet megszüntetés miatt
papíráruk, írószerek, füzetek, fényképezőgépek stb.
rendkívül olcsó árban kiárusítatnak.
Deák papírüzletben, Arad, Strada Mellanu (Forray-ucca). 2094

Tenyészkosok
kerülnek eladásra a tamásdai uradalom francia fésűs marino fajtisza tenyészetéből, amely a eluji orsz. állatkiállításán 1. nagy aranyérmét nyert. Állomás Tamásda, ahol megtekinthető. Ugyanott kiváló maugolica tenyészkánok is **eladó**k.
Érdeklődőknek felvilágosítással szolgál
AGROCOMERCIA
S. A. Oradea-Mare, Str. Bratianu No. 1a., vagy Salonta-Mare. 1813

Iparosok és kereskedők figyelmébe!
Kereskedelmi levelezés, körleveleket, nyomatványokat, reklámokat stb. helyes román nyelvre fordítunk, magyar és német nyelvekkel és viszont vállalkozunk, darab és havi díjért, diszkreció garanciával: **ORIENT-IMPEX.** Arad, Piata Avram Iancu No. 12. Tel.: 5—11.

BENZ 10/30 HP. 1924-es minta,
villanyvilágítás, önindítás, kissé használt,
350.000 lejért eladó.
Ajánlatokat „AUTOMOBIL“ címen a **D. ADANIA** hirdetési iroda, București, Str. Sarindar 4., fogad el. 2039

Egy szép vagyont 200 dollárért
vagy egy most épült, üres, elfoglalható, modern, három szoba, fürdőszoba, konyha és mellékhelységekből álló házat nyerhet, ha megveszi a Kósa-féle szatmári házorsolás egy sorsjegyét 250 lejért. Senki ne üljön fel hangzatos hirdetéseknek! Ennél a házorsolásnál összesen csak 1800 és nem számlálatlan sok ezer sorsjegy becsátított ki, a nyereség esélye tehát mindenki számára realizálva van. A sorsolást közjegyző és külön polgári bizottság végzi az érdekeltek szeme előtt. **Húzás május hó 10-én!**
Sorsjegyek: Aradon a Huszerl, Octogon tőzsdékben, a Kerpel-, Oláh könyvkereskedésben és a Sándor hírlapirodában.

Societate Anonima Pentru Ingrasarea Porcilor si Industria de Morarie din Arad. -- Az Aradi Serteshizlaló és Malomipar Részvénytársaság

CONVOCARE.

SOCIETATE ANONIMĂ PENTRU INGRĂȘAREA PORCILOR ȘI INDUSTRIA DE MORARIE DIN ARAD își ține la 25. Aprilie 1925. orele 4 p. m. în localitatea biroului de oras (Strada I. Metianu No. 2.) Arad

a XV.-a adunare generală ordinară

la care sunt poftiți d-ii acționari.

În sensul paragrafului 9 din statute acțiunile trebuie depuse cu 3 zile înainte de adunarea generală la casa societății, ori la alt institut de credit din Arad.

Obiecte:

1. Raportul anual, bilanțul pe anul 1924, raportul comitetului de supraveghere, stăvârirea bilanțului decizia asupra distribuirii profitului precum și absolvirea direcțiunii și comitetului de supraveghere.
2. Propunerea direcțiunii în obiectul celor 8000 buc. acții cari stau la dispoziție direcțiunii.
3. Alegerea unui membru în direcțiunea pe un timp de 3 ani.
4. Alegerea comitetului de supraveghere 3 membru regulați, 1 suplinitor de un timp de 3 ani.
5. Modificarea §§-lor 4 și 25 din statute.
6. Eventuale propuneri din partea acționarilor.

DIRECTIUNEA

Arad, la 27. Martie 1925.
Computul de încheiere se poate vedea cu 8 zile înainte de adunarea generală în biroul societății.

În sensul paragr. 14. din statute numai acele propuneri de ale acționarilor se pot trata în adunarea generală, cari cel puțin cu 14 zile înainte de adunarea generală se vor înainta în scris direcțiunii.

MEHHIVO.

AZ ARADI SERTÉSHIZLALÓ ÉS MALOMIPAR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG 1925. évi április hó 25-én délután 4 órakor, városi iroda helyiségében Arad, Str. I. Metianu No. 2. tartja

15-ik évi rendes közgyűlést.

melyre a t. részvényesek tisztelettel meghívotnak.

A részvények az alapszabályok 9. §-a értelmében 3 nappal a közgyűlés előtt a társaság pénztáránál, vagy valamely aradi pénzügyintézetnél letétbe helyezendők.

Tárgysorozat:

1. Az évi jelentés, az 1924. évi mérleg és a felügyelő-bizottság jelentésének előterjesztése, mérleg mezzállapítása, határozat a nyereség felosztása felől, valamint a felmentvények megadása.
2. Az igazgatóság javaslata a rendelkezésére álló 8000 drb. részvény mikénti elhelyezése tárgyában.
3. Egy igazgatósági tag választása 3 évre.
4. A felügyelő-bizottság megválasztása 3 évre az alapszabályok 23. §-a értelmében.
5. Az alapszabályok 4. és 25. §§-ainak módosítása.
6. Részvényesek esetleges indítványai.

Arad, 1925. március hó 27-én.

AZ IGAZGATÓSÁG.

Zárszámadásaink a közgyűlés előtt 8 napon belül vállalatunk irodájában betekintheők. Az alapszabályok 14. §-a értelmében a részvényesek által betervezett indítványok csak akkor tárgyahtók, ha a közgyűlés megtartását legalább 14 nappal megelőzőleg az igazgatóságnál írásban benyújtatnak.

Activ — Vagyon.

Bilanț la 31. Decembrie 1924.

Mérleg-számla 1924 december 31-én.

Passiv — Teher.

Cassa în numerar — Pénztári készlet		85277	50	Capital societar — Részvényöske		1600000	
Investiri — Beruházások:				Emisiunea din 1924. (plătit) — 1924. évi új kibocsátás (befizetve)		800000	2400000
1. Stabilimentul — Telek	12000			Fond de rezervă — Tartalék-alap	607993	66	
2. Edificii — Épületek	716582	94		din emisiunea nouă — új kibocsátásból	300000		907992
3. Mașini și mobilari — Gépek és berendezések	366713	75		Fond de rezervă pentru scaderea prejurilor — Értécsökkenési tartalék-alap	310000		
4. Drumul de fier industrial — Iparvágány	8000			contribuție în anul 1924. — 1924. évi hozzájárulás	60000		370000
5. Mobilari îngrășătoare și Hızlalóai felszerelések	38882	29	1142158	98			45000
Mobilari și obiecte inventarile — Felszerelések és leltári tárgyak:				Fond de rezervă pentru pierderile cursurilor — Árilyamveszteségi tartalék-alap			105000
1. Trásuri, cal, vaci, și automobil — Kocsik, lovak, tehének, automobil				Fond de pensii pe contract — Szerződéses nyugodalap			32598
Lelei 392.122. — descripție din anul 1924 — 1924. évi leírás				Fond pentru escontientarea oficiantilor — Tisztviselők végkielégítési alap			1461592
Lelei 20.000	872122			Imprumutul pentru cautiuni — Ovalékkölcsön			87500
2. Uncalte — Szerszámok	1		372124	Dividenda neridicate — Fel nem vett osztalékok			14814
3. Mobile biroului — Irodai berendezés			2171078	57	Creditori — Hitelezők		5869826
Marfa — Árukészletek:				Accepte — Elfogadványok			1700000
Cercale, macinate porci etc. — Gabona, örlemények, sertések stb.				Cautiuni pentru saci — Zsákóvadékok			2900
Materi — Anyagok			7713025	48	profit transpus din anul 1923. — 1923. évi nyereség-áthozat	13723	33
Efecte — Értékpapírok			135882		profit din anul 1924. — 1924. évi nyereség	457389	86
Cautiuni — Ovadékok			6410				471115
In contul tranzițiunea — Átmeneti tételek			87500				19
			235399	67			
			12007246	20			12007246
							20

Arad, la 31. Decembrie 1924. — Arad, 1924. december 31-én.

RAJZ JENŐ m. p.
director-general — vezérigazgató.

VARGA N. ALADÁR m. p.
prim. contabil — főkönyvelő.

DIRECTIUNEA — AZ IGAZGATÓSÁG:

KINTZIG JÁNOS m. p.
președinte — elnök.

FODOR GYULA m. p.
membru-dir. — ig. tag.

GUTZJAHN MIHÁLY m. p.
membru dir. — ig. tag.

Dr. KÖPF JÁNOS m. p.
membru dir. — ig. tag.

NEMESS GÉZA m. p.
membru dir. — ig. tag.

Bilanțul de sus l'am examinat, l'am conștințat cu toate cărțile și l'am aflat în consonanță cu acelea și compus corect. — A fenti mérleg-számlát megvizsgáltuk, az összes könyvekkel összehasonlítottuk, azokkal megegyezőknek és helyesnek találtuk.

Arad, la 4. Aprilie 1925. — Arad, 1925. április hó 4-én.

2064

COMITETUL DE SUPRAVEGHERE — A FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁG:

SZARÁN JÁNOS m. p.
membru com. de supraveg. — felügy. biz. tag.

DEUTSCH ANDOR m. p.
președinte com. de suprav. — felügy. biz. elnök.

TENNER LAJOS m. p.
membru com. de supraveg. — felügy. biz. tag.

Hartmann Samu

VESZ ÉS ELAD:

ÓCSKAVASAT, FEMET ÉS RONGYOT.

Arad, Piața Mihai Viteazul (Ferenc-tér) I. és Bulev. Reg. Ferdinand (Boros Béni-tér) II. szám.

Robitsék József

fűszer és gyarmatáru nagykereskedő

ARAD, 1846

Bul. Regele Ferdinand 3. (Józseffőherceg-ut.)

HALMÁGYI ERDŐÜZEM

„Aradana” és Spitz Testvérek

Tűzifatermelők.

Hirdetmény.

A bocsigi (Jud. Arad) közjegyzőségnél 2, az adóügyekben jártas irnok azonnal felvétetik. Javadalom havi 1500 lej.

2000

Jegyző.

DEUTSCH--UNGARISCHER
KORRESPONDENT

Buchhalter, beherrscht müssig Rumänisch und Englisch, mit langjähriger Bankpraxis, dispositionstähig, sucht entsprechenden Wirkungskreis in BANK oder Handelsunternehmen. Zuschriften erbeten unter „Lebensstellung 1890“ an Rudolf Mosse Annonzenbüro Arad

Lloyd Bank Arad

a Minorita templommal szemben. 1900

Hitelnyújtást kölcsönöket betáblázásra.
Foglalkozik a banküzlet minden ágával

2-35 HP. benczin nyersolaj és szivógáz MOTOROKAT

acélöntésű csillékerekeket és tengelypárokat
raktáron tart

Aradi Vasipar R.T.
Vasöntőde és Gépgyár Arad. 2042

RADÓ GYULA

divatárúháza

Aradon.

Óriási választék kosztümökben. :: Nagy raktár női és férfi szövetekben. ::

1907

Kötélárúk,

vízmentes ponyvák, esőplő- és aratógép ponyvák, gabonás zsákok, kötöző és varrózsinegek, tennisz kötéshálók, függőágyak, halászhálók.

Kárpitos kellékek: u. m. mairaczsávolyok, redőnyzsávolyok, hevederek, afrik, fonott lószőr stb.

Eredeti gyári áron. 1906

Reich B. Károly Fia és Társa

kötél- és kendergyárosok. — Alapított: 1874. — Iroda és lerakat: ::

ARAD, BUL. REGINA MARIA 15. — Telefon: 649.

Olesó tölgy parketta — hulladék tűzifa
kapható az ARADI FAIPARI VÁLLALAT Curtici-utli fűrésztelepén.
Telefonszám: 187 és 501.

Értékálló és legzehebb
alkalmi ajándék
óra vagy ékszer

GRALLERT J. ÉS FIÁTÓL

Arad, Bul. Reg. Maria (Andrássy-t.) 8.
Óra- és ékszerjavítás, ékszerkészítés és
átalakítás. :-: Régi arany- és ezüsttárgyak,
:-: briliáns és drágakövek vásárlása. :-:

Minden gondos asszony és iparos csak

SINGER

varrógépet

Societate pentru
comercial cu
masini de cusut
„Singer“

Bourne & Co.

Arad: Bul. Reg. Ferd. 17.

Deva: Str. Regina Maria 7.

Petrosceni: Reg. Ferd. 42.

Brăd: Piața AVRAM IANCU.

vesz, melyek csak az üzletünkben és ügy-
nőkeink által részletfizetésre is lesznek ár-
sítva. Gyári berendezések, alkatrészek, tűk
cserélők, himzőselelmek állandóan kaphatók.

Állandó ingyenes himzőtanfolyam!

Javítások jutányos áron eszközöltetnek!

Markovics Sándor szállító ARAD,

Bulevardul Regina Maria 3. szám.

Telefon 595. szám.

Elfogad áru és butorszállítást és beraktározást vi-
dékre is felelősség mellett, melyet a legpontosab-
ban és leggyorsabban eszközöl. 1902

Seidner Bernát és Fia mészgyár és fatermelés

Központi iroda:

ARAD,
Str. Mețianu
No. 2.

Üzemek:

SAVARSIN,
BĂRZAVA,
VAȚA de JOS.

Tűzifa lerakat

és faaprító:

ARAD,
Cetate Vechi
No. 10.

Művészi fénykép felvételek. :- Aquarellek és nagytások a legjobb kivitelben eszközöltetnek

Steinitzer Dezső

fotó műintézete
ARAD, Bul. Regina Maria 20.

Dürr Gusztáv
kir. udv. szűlítő
fűszer, csemege és
bornagykereskedés Arad,
a városházával szemben. 2040

Értadó szőlők!

GYOROKON 5½ kat. hold termő szőlő 160.000 leiert. RADNÁN 7 magyar holdas uri-szőlő kolnával 600.000 leiert. GYOROKON 2 kat. hold szőlő, szép kolnával, pincével és felszereléssel 240 ezer leiert. PAULISON 12½ kat. hold uri-szőlő, 5 szobás lakóházzal és teljes felszereléssel 1.200.000 leiert. COVASINTON 6½ kat. hold, két szobás lakóházzal, teljes felszereléssel 280.000 leiert. BARACKA Hűvösvölgyben 3 kétharmad kat. hold, 2 szobás lakóházzal, felszereléssel 250.000 leiert. Megbízott: Haász-Iroda. Arad, Str. Romanului No. 5. (Zrinyi-u.) 16547

ÚJ és HASZNÁLT
kerékpárok
és varrógépek

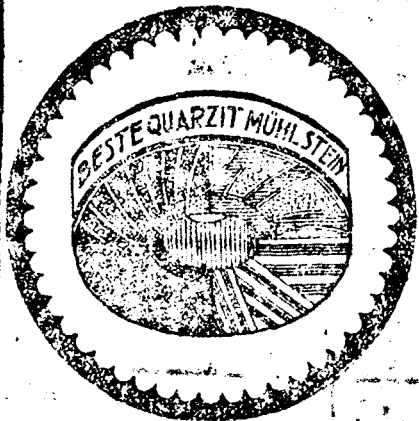
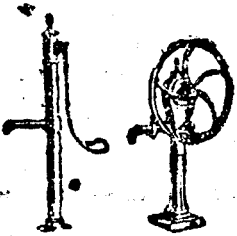
ezek alkatrészei, külső-belső gummik valamint ezek javítását, zománcozását legolcsóbban felelősség mellett vállal

CORNÉL BURNÁCZ.
Arad, Str. Baritú (Rákóczi) 21.

Kovács Soma és Társa

ARAD.

ALAPITVA: 1897.
Legjobb Quarzit malomkövek. Darálók minden kivitelben, motorok, gazdasági gépek, gépfelszerelések, malomszerek, üzemi cikkek, olajok, dobsin, rétegtém, sziljak, permetezők, gummlaruk, tömlők, szerszámok, kutak, feoskendők.

Zefir férfi ingek két gallérral dívat mintákban már 230.- leiert
Szücsné Arad, a motorállomással szemben.
Cérna flor harisnyák legujabb színekben 65 lejtől.

Haász-irodája Arad, Strada Romanului 5. szám (Zrinyi-u.)

Megvételre ajánl házakat. BELVÁROSBAN: 5 szobás, fürdőszobás és kertes magánházat 650.000 leiert. Magánházat 3 szobás, fürdőszobás lakással, mellék-helyiségekkel 400.000 leiert. Magánházat 4 szobás, fürdőszobás lakással 650 ezer leiert. 2 emeletes bérházat modern 3-4-5 szobás parkettás lakásokkal és üzlethelyiségekkel. Tíz lakásos bérházat mind fürdőszobás lakásokkal, melyekből egy 3 szobás parkettás lakás elfoglalható 800.000 leiert kedvező fizetési feltételekkel. Legforgalmasabb utvonalon bérházat elfoglalható üzlethelyiséggel és 3 szobás lakással 550.000 leiert. Magánház 4 szobás, fürdőszobás lakással, üvegezett verandával, nagy kerttel 480.000 leiert. BELVÁROS KÖZELÉBEN: Magas földszintes ház 3 szobás, fürdőszobás lakással, nagy udvarral 330.000 leiert. Magánház 3 szobás lakással 270.000 leiert. Ujjonnan épült magánházat 3 szobás kényelmes lakással 330.000 leiert. Piac tér közelében 5 lakásos bérházat elfoglalható lakással kedvező fizetési feltételekkel 180.000 ezer leiert. — KÜLVÁROSBAN: Bér-, magán, gazdálkodásra alkalmas és kertesházakat. 16547

Aradi Általános Takarékpénztár r.t.

Alaptőke és tartalékok: 15.000.000 — L.
Sürgőncim: „Generalcassa“
Telefon számok: 50, 294, 403.

Deviza ügyletekre autorizált intézet.

Foglalkozik a banküzlet minden ágával.
Kiterjedt bel- és külföldi incasso-osztály.

Affiliált intézete:

az Aradi Kereskedők Takarékpénztár és Hitelintézet r.t.

Házakat, szőlőket, birtokokat, lakásokat

gyorsan és olcsón közvetít

Győrffy „Mures“-irodája. Arad, Str. Unirei (Fábián G.-ueca.)

Kárpitos kellékek,

ponyvák, zsák, zsineg és jutaáruk

Bácskai kender

kapható

Schönbergerer és Grünstein

Arad, Bulev. Regele Ferdinand 21. 1904

FILADELFI

ADOLF

könyvkötészete

és nyomtatvány megrendelési vállalata az Acsev. új palotájában

Bejárat:

Arad, Bul. Regele Ferdinand 6.

MINDENNEMÜ

óra és ékszer

alkalmi ajándékokban a legolcsóbb bevásárlási forrás

Gartner József

órák és ékszerész Arad, Str. Bratiany 2. (Weitzer János-u.)
oo Minorita-palota. oo

Vesz több aranyat, ezüstöt, réztárgyat.

Tyukszemeket

biztosan kiirt
a HAJÓS-féle

ANAGALLIN

ára 15 lej.

Kapható a készítőnél

HAJÓS gyógyszerárban

Aradon,
a megyeházzal szemben. 2008

Mindennemü

reszelők

ujravágását

jutányosan vállalja

Strigán

reszelőgyár

Arad, Calea Radnei 28. szám.

Állandó nagy raktár új és ujravágott reszelőkből. Használt reszelők azonnal kész reszelőkre átcsereleltetnek. 2022

Harisnyák minden divatszínben keztük, sokerlik nagy választékban

legolcsóbban **Duschnitz**

áruházban
Timisoara,
Gyárvaros. :- Tel. 9-17

Harisnyák nagy választékban WEISZ és BENJAMIN cégnél, Arad.

Aron Aronsohn

A R A D, Bulevardul
Regele Ferdinand 4-22.
(József főherceg-ut.)

Nemzetközi szállítási és vámolási vállalat.

Szakszerűen végez mindenféle vámolást kedvező feltételek mellett.

Dimitrie Gábor Demeter

vízvezeték és csatornázási vállalkozó. ARAD, Strada Horia No. 11.
(Széchenyi-utca.)

Elvállal vízvezeték, csatornázás szagtalan úrszék, vizelők, mosdók, fürdőszobák és központi fűtés berendezését. 2041

Banca Marmorosch, Blank & Co. S. A. Sucursala Arad.

Alaptőke és tartalékok Lei 345,000.000,

Foglalkozik a bankszakma összes ágával.

Elfogad betéteket a legelőnyösebb gyümölcsötetés mellett. — Vesz és elad valutákat és devizákat. — Kiallít vámszekket. — Eszközöl átutalásokat a bel- és külföld bármely piacára a legelőnyösebben és legpontosabban. — Kiad hitelleveleket a külföld minden városára.

KÖZPONT: BUCURESTI. Külföldi fiókok: Páris, Konstantinápoly. 1906

Fiókok Bucurestiben: Calea Victoriei, Calea Grivitei, Piata Sf. Anton, Calea Moşilor.

Fiókok a balföldön: Bálti, Braila, Braşov, Obişinau, Cluj, Cernăuţi, Constanţa, Galaţi, Ismail, Lipcani, Oradea-Mare, Radăuţi, Reni, Târgul-Mureşului.

Deviza osztály telefonszámai: 201, 241 és 553.

„PATRIA“

Societate Anonimă Română pentru exploatarea lemneilor.

Központ: Arad. Telefonszám: 6 és 652.

Gyűjtészek: Arad, Sarvas (jud. Ciuc) Campolung la Tisa (jud. Maramures.)

Erdőkezelősegek: Conop, Gurahont, Baraca (jud. Arad) Sarvas, Campolung la Tisa.

Jugoszláv érdekeltség: Domovinska Proizvodnja Drva D. D., Zagreb Kackoga Ulica 8.

Magyar érdekeltség: Hazai Fatermelő Részvénytárs. Budapest, V., Holc-s. 21. szám.

Németosztrák érdekeltség: Vete:Kunstliche Holzproduktion A. G. Wien, I. Elisabeth strasse 15.

Kemény- és puhagömbfa, fűrészelt 1903 áru, tölgydonga, bányafa, szőlőkaró, tölgyoszlop, talpa, távirópózza és tűzifatermelés.

Csetey & Seitz

Comert de articole tehnice. :- Technisches geschäft. :- Műszaki kereskedés.

ARAD, Bulev. Regele Ferdinand 61. (Boros Beni-tér.)

Telefon 7-88.

Telefon 7-88.

Articole tehnice si scule
Garnituri p. Masini.
Articole din cauciuc
Metale si lagari cu bile
Armaturi, curele de transmisie
Artie p. forestraa si uzin padurilor
Articole de schimbiergi masini, Dis-
cure p. curea din lemn, tare. Pompe

Műszaki cikkek, szerszámok minden iparág részére. Tömítések, gummi-árak. Csapágytém. golyós csapágy Armaturák, gépszíjak, fűrész és erdő-üzemi szerszámok. Iparvasúti anyagok. Pólyasítók és csiszoló korongok és gépek. — Szivattyúk. Szifoncsák lából. 2009

Legelőnyösebb bevásárlási forrás!

Igy akar Ön szenvedni?

Nem?

ugy ápolja testét a Diana Sósorszeszszel.

De csak a

„DIANA SÓSBORSZESZ“

felirással ellátott a valódi. Minden üvegnél van részletes használati utasítás. **ÓVAKODJUNK AZ UTÁNZATOKTÓL — — KAPHATÓ MINDENÜTT!**

Királyi udvari szállító.

Temesvári Sertőzde R.-T.

Románia legnagyobb és legmodernebb sörgyára.

Gyártmányai:

„CASINO”

„CORVIN”

Különlegességei:

**RECORD SPECIALA
ENGLISH PORTER**

Aradi főraktárak:

REUSZ SÁNDOR | OPPENHEIMER REZSŐ

Bul. Regele Ferdinand I. No. 33.

Strada Eminescu No. 15.